

การศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน
เครื่องมือวิเคราะห์เซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

นางสาวกอบแก้ว ภูมิเรศ

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974 -13 - 0673 - 3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE ORGANIZATION OF INSTRUCTIONAL SUPERVISION IN SCHOOLS
OF THE SAINT GABRIEL'S FOUNDATION IN THAILAND

Miss Kobkaew Poomares

วิทยาลัยนวัตกรรมการ
พัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2000
ISBN 974 -13 - 0673 -3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่าย
 คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
โดย นางสาวกอบแก้ว ภูมเรศ
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตพิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เถรยอด)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กอบแก้ว ภูมเรศ: การศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย (A STUDY OF THE ORGANIZATION OF INSTRUCTIONAL SUPERVISION IN SCHOOLS OF THE SAINT GABRIEL'S FOUNDATION IN THAILAND) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 218 หน้า. ISBN 974-13-0673-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการจัดการและปัญหาการจัดการนิเทศการสอนใน โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัด การนิเทศการสอน จำนวน 255 คน ได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.12 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล ส่วนใหญ่มีการวางแผนเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี โดยบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เครื่องมือในการนิเทศเป็นแบบบันทึกการสังเกตการสอน วิธีที่ใช้ในการประเมินผล คือให้ผู้นิเทศรายงานหลัง การนิเทศทุกครั้ง ส่วนปัญหาที่พบคือ ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ บุคลากรมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลานิเทศ และบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศการสอน

เทคนิคและวิธีการนิเทศที่โรงเรียนใช้ส่วนใหญ่ คือ การสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิตการ สอน การประชุม การประชุมปฏิบัติการ ในส่วนที่เป็นปัญหา ได้แก่ ขาดการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง และผู้นิเทศ ขาดเทคนิค ทักษะและประสบการณ์ในการนิเทศ

วิธีที่ได้รับทราบผลการจัดการนิเทศการสอน คือ ดูจากรายงานผลการนิเทศการสอน ซึ่ง ผู้ประเมิน คือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด สำหรับปัญหาที่พบคือขาดการประเมินผลที่ต่อเนื่อง และครูไม่ได้นำ ข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา	บริหารการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2543	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283657327:MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: INSTRUCTIONAL SUPERVISION / IN SCHOOLS OF THE SAINT

GABRIEL'S FOUNDATION IN THAILAND

KOBKAEW POOMARES: A STUDY OF THE ORGANIZATION OF INSTRUCTIONAL SUPERVISION
IN SCHOOLS OF THE SAINT GABRIEL'S FOUNDATION IN THAILAND. THESIS ASVISOR :

ASSOC.PROF. VALAIRAT BOONSWADI, 218 pp. ISBN 974-13 -0673 -3.

The purposes of this research were to study state and problems of the instructional supervision in schools of the Saint Gabriel's Foundation in Thailand. Two hundred fifty-five sets of questionnaires have been sent to school administrators, deputy administrators of academic division, department chiefs and lecturers assigned to undertake the instructional supervision work. Only 240 complete sets of questionnaires on 94.12 % of the total have been returned for data analysis through frequency distribution and percentage computation.

According to the research, it is found that the organization of instructional supervision in schools of the Saint Gabriel Foundation of Thailand is mostly prepared in the annual action plan by the person responsible for instructional supervision, which is the deputy administrators of academic division. The instructional tools is the lecture observation record. The evaluation method is the report made by the instruction for every instructional work. The problems are shortage of personnel with instructional capability and competence, work overload until no time spared for instructional work and inadequate understanding in instructional supervision among personnel.

Instructional techniques and methods mostly employed in the schools are lecture observation, class visit, instructional demonstration, conference, action workshop while the problems are lack of instructional follow-ups and inadequately of instructional techniques, skills and experiences among instructors.

The organization of instructional supervision is studied through the instructional supervision report assessed by the deputy administrators of academic division and department chiefs. The problems are lack of continued evaluation and no lecture improvement by teachers through The responses provided.

Department....Educational Administration..... Student's signature.....
Field of study..Supervision and Curriculum Development.. Advisor's signature.....
Academic year...2000..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้กรุณาให้ความเอาใจใส่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพ อย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด รองศาสตราจารย์ ดร.จิตพิชญ์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศศาสตร์คาเบรียลที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนสนับสนุนการวิจัย และขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

กอบแก้ว ภูมเรศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตในการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	9
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	10
ความหมายของการนิเทศการสอน	11
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	12
ความจำเป็นของการนิเทศการสอน	16
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	17
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน	19
หลักการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน	21
บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน.....	25
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศการสอน.....	26
การเตรียมการนิเทศการสอน.....	33
การวางแผนการนิเทศการสอน	33
การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน	35
การเตรียมงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน	36
การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
	การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน	38
	การดำเนินการนิเทศการสอน	41
	การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	44
	การส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอน	46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3.	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	50
	ประชากรในการวิจัย	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	135
	สรุปผลการวิจัย	135
	อภิปรายผลการวิจัย	145
	ข้อเสนอแนะ	157
	รายการอ้างอิง	158
	ภาคผนวก	162
	ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	163
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	165
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	167
	ประวัติผู้วิจัย	218

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและค่าธรรมเนียมของแบบสอบถามการวิจัยที่ได้รับคืน..... 52
2	แสดงค่าธรรมเนียมของสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 55
3	แสดงค่าธรรมเนียมของสถานภาพของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 59
4	แสดงค่าธรรมเนียมของครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน..... 63
5	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการวางแผน การนิเทศของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 67
6	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้าน การวางแผนการนิเทศของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 70
7	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียม บุคลากรในการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 71
8	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมบุคลากร ในการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 74
9	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียม งบประมาณวัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอนของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 76
10	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์.... 78
11	แสดงค่าธรรมเนียมด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอน ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน..... 79
12	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการ ประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 80
13	แสดงค่าธรรมเนียมของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการ ประเมินผลการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 82

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
14	แสดงคำร้อยละของการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียม การประเมินผลการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัด การนิเทศการสอน..... 83
15	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้าน เทคนิควิธีการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 84
16	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้าน เทคนิควิธีการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 86
17	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการ นิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน..... 92
18	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 97
19	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 99
20	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ..... 100
21	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวด..... 102
22	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัด การนิเทศการสอน..... 103
23	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล การจัดการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ.... 105
24	แสดงคำร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผล การจัดการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์..... 108

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

25	แสดงค่าร้อยละของการดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล การจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการจัดการนิเทศการสอน..	110
26	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัด การนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ.....	112
27	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการ จัดการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์.....	116
28	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการ จัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน.....	120
29	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการ นิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ.....	121
30	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการ นิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์.....	123
31	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการ นิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน.....	127
32	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล การนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ.....	129
33	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล การนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์.....	131
34	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผล การนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน.....	133

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ทั้งในด้าน สังคม เศรษฐกิจและการบริหารประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษานั้น นับได้ว่าเป็นการพัฒนาทั้งใน ส่วนบุคคลและสังคมส่วนรวมจากสภาพปัจจุบันการศึกษาเป็นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทาง สติปัญญาซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ นอกจากนั้น แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ยังกำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คือ ปฏิรูปการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนพัฒนาขีดความสามารถ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ตาม จุดประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ โดยมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่เข้มแข็ง รวมทั้งมีลักษณะที่พึงประสงค์ และปฏิรูประบบการผลิตครู ตลอดจนการพัฒนาครูให้มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข อีกทั้งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับในสังคม

จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คน ได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่เกิดจนโต มีการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพ ได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โดยเฉพาะประเทศไทยจะต้องเข้าสู่สังคมของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน สูง ดังที่ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา(2540) กล่าวว่า เศรษฐกิจ ไทยจะเจริญก้าวหน้า สังคมเป็นสังคมที่คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคม สันติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน การเมืองจะเป็นการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ การศึกษา จะมีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะพลังอำนาจของชาติจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วย พลังอำนาจของคนที่มีความรู้เท่านั้น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ตามมาตราที่ 22 เรื่องการจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพนั้น สิ่งที่ผู้บริหารและสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญประการหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดความเป็นไปได้ในเรื่องของการเรียนที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดคือ จะต้องมีการส่งเสริมให้ครูมีเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งรวมทั้งจัดระบบให้มีการนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรา ที่ 46 กล่าวว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งกระบวนการรักษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการศึกษานั้น หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการที่จะรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนั้น ควรประกอบด้วย

- การตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ
- การตรวจสอบระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกัน
- การนิเทศ
- การประเมินผลจากภายนอกเป็นระยะๆ

สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยบุคลากรทางการศึกษามีความร่วมมือกัน บุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนก็คือ “ครู” ซึ่งครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพในการศึกษาของเด็ก ฉะนั้นการเพิ่มพูนคุณภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ โกวิท ประวาลพุกษ์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การเพิ่มพูนคุณภาพครู ระดับฝีมือครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลผลิตทางการศึกษา นักการศึกษาที่มีความเชื่อว่า การลงมือทำกิจกรรมการเรียนของนักเรียน เวลาและเนื้อหาที่ลงมือทำจะเป็นตัวชี้คุณภาพโดยตรง กิจกรรมและเวลาลงมือทำงานนี้อยู่ในการควบคุมของครู ครูที่มีคุณภาพสูงย่อมให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจ ลงมือทำตัวเอง ประเมินได้เอง ครูที่มีคุณภาพต่ำ จะเป็นผู้กำกับ ชี้ออก กำหนดให้ผู้เรียนเดินตาม และยังไม่ยินดีที่นักเรียนจะคิดได้เองโดยไม่เหมือนที่ครูคิด นอกจากนี้ บทบาทของครูที่สำคัญ ตามที่ รุ่ง แก้วแดง (2542) ได้ให้บทบาทความสำคัญของครูว่า ครูมีบทบาทและความสำคัญยิ่งในฐานะผู้ให้การศึกษาของชาติ ครูคือผู้กำหนดอนาคตของคนในชาติ ชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นคนมีความรู้ เป็นคนเก่ง คนเสียสละ ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ชาตินั้นจะได้พลเมืองที่เก่งและฉลาด มีศักยภาพ และมีความสามารถที่จะแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ ในทางตรงข้ามชาติใดได้ครูมีปัญหา ไม่สามารถ

ที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันได้ ชาตินั้นก็จะ เสื่อมโทรม และถึงกับมีอันล่มสลายไปได้

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอน ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาปรับปรุง ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของไทยยังมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควรอาจเนื่องมาจากครูไม่เข้าใจระบบการเรียนการสอน ครูมีวุฒิต่ำ หรืออาจจะไม่มีวุฒิทางครู ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจะต้องขึ้นอยู่กับครูที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม สิ่งที่จะช่วยพัฒนาครูในด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็คือ การนิเทศการสอนซึ่งมีจุดมุ่งหมายคือการแก้ปัญหา และพัฒนาครู ให้มีการปรับปรุง การเรียนการสอน หรือการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสันต์ ธรรมบำรุง(2526) ที่กล่าวว่า การนิเทศการสอนจะเป็นการพัฒนาครู ให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้การนิเทศการสอนยังเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง (Glickman,1981)

โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชน เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2428 มาถึงปัจจุบันนี้รวมเวลา 115 ปี ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันซึ่งเปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวนทั้งหมด 11 แห่ง ได้แก่ (การจัดการศึกษาเอกชนคาทอลิก,2543)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตั้งอยู่ที่จังหวัด	เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.
1.	อัสสัมชัญ	กรุงเทพมหานคร	2428
2.	เซนต์คาเบรียล	กรุงเทพมหานคร	2463
3.	มงฟอร์ต	เชียงใหม่	2475
4.	อัสสัมชัญศรีราชา	ชลบุรี	2487
5.	เซนต์หลุยส์	ฉะเชิงเทรา	2491
6.	อัสสัมชัญลำปาง	ลำปาง	2501
7.	อัสสัมชัญธนบุรี	กรุงเทพมหานคร	2504
8.	อัสสัมชัญระยอง	ระยอง	2506
9.	อัสสัมชัญอุบลราชธานี	อุบลราชธานี	2508
10.	อัสสัมชัญนครราชสีมา	นครราชสีมา	2510
11.	อัสสัมชัญลำโพง	สมุทรปราการ	2522

โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีคณะนักบวช หรือภราดาคณะเซนต์คาเบรียลเป็นผู้บริหารสูงสุด ซึ่งตำแหน่งคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองลงมาคือ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายต่างๆ หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะอยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร และคณะกรรมการการบริหารเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่าบุคลากรของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูฝ่ายต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันตามโครงสร้างการบริหาร การปกครองภายในโรงเรียนนั้น มีศักดิ์ ว่องประชาณุกุล (2527) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และครูผู้สอน เป็นแบบประเพณีนิยม (Traditional) คือยึดถือระเบียบแบบแผน อาวุโส และประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน บุคลากรที่ทำหน้าที่ครูผู้สอน ส่วนหนึ่งเป็นผู้มีอาวุโสทำงานมานาน บางท่านไม่มีวุฒิศู และส่วนหนึ่งเป็นครูรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่อาวุโสที่เกษียณไปแล้ว เหตุนี้ การปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล ย่อมจะเกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน ซึ่งพอจะสรุปถึงปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอนได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน เมื่อทำงานร่วมกันอาจเกิดการขัดแย้งกันได้ ทำให้ไปกระทบต่อการเรียนการสอน
2. ครูผู้สอนเป็นจำนวนมากเฉื่อยชา ไม่สนใจชวนหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการต่างๆ
3. ครูผู้สอนขาดความกระตือรือร้น ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยกับวิทยาการและเทคโนโลยี
4. ครูผู้สอนมีพื้นฐานทางครอบครัวเป็นชนชั้นกลางค่อนข้างสูง มีรายได้ไม่พอเพียง จึงต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาชนะต่ออุปสรรคของชีวิตครอบครัว จึงทำให้ขาดการเอาใจใส่ในการสอน
5. ครูผู้สอนมีปริมาณงานสอนมาก ทำให้มีเวลาในการเสริมความรู้ให้ตนเองน้อยลง จึงสอนแต่สิ่งที่เคยสอนกันมา แทบจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
6. ครูผู้สอนที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา ไม่อาจทำงานให้ได้ผลดีในทันที เนื่องจากต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง เพื่อปรับตัวให้เข้ากับบุคลากรเดิม และสภาพการทำงานในโรงเรียน

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และปรีชา วัชรภาคย์ (2543) กล่าวว่า การจัดการนิเทศของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจึงไม่สามารถแนะนำเชิงวิชาการให้แก่ครูในโรงเรียนได้ ทำให้การนิเทศเป็นไปอย่างไม่ได้ผล นอกจากนั้น ลักษณะการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ส่วนใหญ่ครูผู้สอน ยังมีความคิดเห็นว่าเป็นลักษณะของการเพิ่มปัญหา เพิ่มภาระให้กับครูมากกว่าไปช่วยครูแก้ปัญหาการเรียนการสอน และเป็นการไปตรวจดูผลการสอนเสียมากกว่า

อย่างไรก็ตามการนิเทศยังเป็นเรื่องสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจาก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในหมวดที่ 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตราที่ 47 และ 48 ระบุให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันโรงเรียนในเครือของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลหลายโรงเรียน ก็ได้รับการรับรองให้เป็นโรงเรียนมาตรฐาน เพราะฉะนั้นการที่จะทำให้โรงเรียนสามารถรักษามาตรฐานของโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานได้ตลอดไปนั้น จะต้องเป็นเรื่องที่บุคลากรในโรงเรียนต้องร่วมมือกัน โดยการหาเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อรักษาคุณภาพ และเพิ่มคุณภาพให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตลอดไป ประกอบกับวิทยาการและเทคโนโลยี ได้มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าตลอดเวลา ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องใช้เทคนิควิธีการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของนักเรียนในด้านๆ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานที่ต่างกัน การที่ครูมีวิธีการสอนที่ดี ก็จะส่งผลต่อการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดีของนักเรียน โดยเฉพาะเด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อให้มีพัฒนาการทุกอย่างสมบูรณ์ ครบองค์ 4 คือ การพัฒนาทางด้านร่างกาย การพัฒนาทางด้านสติปัญญา การพัฒนาทางด้านอารมณ์ และการพัฒนาทางด้านสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งถ้าครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการสอนที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีการพัฒนาการครบองค์ 4 เด็กในวัยประถมศึกษานี้ก็จะได้โตอย่างมี คุณภาพ จะเห็นว่าการจัดการเรียนของครูเป็นสิ่งสำคัญ และสิ่งที่เข้ามาช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาเพื่อให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือ การนิเทศการสอน นั่นเอง

จากเหตุผลดังกล่าว ประกอบกับงานวิจัยในเรื่องการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยมาก่อน และโรงเรียนทั้ง 11 แห่งในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลนั้นมีการจัดการนิเทศการสอนที่อาจแตกต่างกันตามสภาพความจำเป็น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษา การจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยขึ้น ว่ามีการจัดการนิเทศการสอนอย่างไร มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนอย่างไร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการจัดการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์และเป็นที่รับรองตรวจสอบได้ในมาตรฐานคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำนวน 11 โรงเรียน
2. กรอบแนวคิดที่ศึกษา คือ การจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ซึ่งมีประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ (แฮร์ริส, 1985)

1. การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

- การวางแผนการนิเทศการสอน
- การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน
- การเตรียมงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน
- การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน
- การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน

2. การดำเนินการนิเทศการสอน

- เทคนิควิธีการนิเทศการสอน
- การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน
- การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน

3. การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

4. ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน

- การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน
- การดำเนินการนิเทศการสอน
- การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการนิเทศการสอน หมายถึง การจัดให้มีการดำเนินการนิเทศการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุผลตามความต้องการ

การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามใดๆของผู้ที่มีหน้าที่นิเทศการสอนโดยความร่วมมือ ปรีกษาหารือกับครู เพื่อให้ความช่วยเหลือ แนะนำอันเป็นแนวทางแก่ครูได้นำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล หมายถึง โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าของ ที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 แห่ง

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้รับผิดชอบการบริหารงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและ/หรือมัธยมศึกษาของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ หมายถึง ผู้มีตำแหน่ง หรือรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ครูผู้สอนผู้ที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง ครูผู้สอนของโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล ที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมจัดการนิเทศการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล นำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมให้มีการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในบทนี้จะเป็นการเสนอทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน และการนิเทศการสอน
2. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน
3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน
4. หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการนิเทศการสอน
5. บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน และบทบาทหน้าที่ของการเตรียมการจัดผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน
6. การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน
7. การดำเนินการนิเทศการสอน
8. การติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
9. การส่งเสริม การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.ความหมายของการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน และการนิเทศการสอน

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายลักษณะทั้งผู้เชี่ยวชาญไทยและชาวต่างประเทศ จึงขอกล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ไวลส์ (Wiles,1967) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการช่วยเหลือพัฒนา สภาวะการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและบริการที่ช่วยปรับปรุงการสอน ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น มีขวัญดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้นและกิจกรรมเหล่านี้ รวมถึงการอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตร

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris,1985) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าหมายถึงสิ่งที่ไม่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะ คงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสิ่งสำคัญ

คิมบอล ไวลส์ (Kimbal Wiles,1975) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็น การประสานงาน และทำงานร่วมกัน ปรีกษาหารือกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น มุ่งวิธีการสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือกันมากกว่าการใช้อำนาจสั่งการ

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือความพยายามอย่างหนึ่งในหลายๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนและการสอน

นิพนธ์ ไทยพานิช (1935) ได้ให้ความหมายของ การนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดทำกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครู ในทางตรงและทางอ้อม ที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนของนักเรียน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

จากความหมายของการนิเทศการศึกษา ตามแนวคิดของบุคคลต่างๆ พอสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึงความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาในการทำงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นงานที่ทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครู ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการหรือวิธีการ หรือกิจกรรม ที่บุคลากรภายในโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน (หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย) ในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู และบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือกัน ของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาครูให้มีการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน กับบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งให้เกิดผลด้านคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

ความหมายของการนิเทศการสอน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนหลายทัศนะต่าง ๆ กัน เช่น

กลิคแมน (Glickman,1981) ได้ให้ทัศนะว่า การนิเทศการสอนเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและหน้าที่ในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียนโดยกระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) กล่าวว่า การนิเทศการสอน คือกระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่ม ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

สมพงษ์ สิงหะพล (2530) มีทัศนะว่า การนิเทศการสอน คือพฤติกรรมชนิดหนึ่งทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในองค์กรและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2536) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนว่าหมายถึงการช่วยเหลือ การชี้แนะ การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมแนะนำครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

จากความหมายของการนิเทศการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศการสอนหมายถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ครูในด้านต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนเพื่อให้ครูสามารถที่จะปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาจากความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนตามที่ได้กล่าวไว้จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน มีความหมายที่มีความเกี่ยวพันกัน คือ การนิเทศการศึกษา จะหมายถึงการดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ เช่นเดียวกับ การนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนการนิเทศการสอนจะมีความหมายในด้านการปรับปรุงคุณภาพการสอนโดยตรง ซึ่งการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน จะมีความเกี่ยวพันกันเนื่องจากการนิเทศการสอนเป็นอนุระบบของการนิเทศการศึกษา

2. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลทำให้การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยทั้งในส่วนที่เป็นนโยบาย จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ครูย่อมมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยความเชื่อที่ว่า หากครูมีคุณภาพ การเรียนการสอนย่อมจะมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย ซึ่งบันลือ พงกษะวัน (2535) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นสิ่งที่ควบคู่กับการจัดการศึกษา ทุกระดับไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องรับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาย่อมจะช่วยให้มีการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. เนื่องจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง ตลอดจนแนวคิดทางการสอนใหม่ได้รับการค้นพบจากการค้นคว้าวิจัยตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจที่จะใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนได้ทันสมัย

3. วิชาชีพทางการสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง จำต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าให้สอดคล้องสมกับวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ครูเท่านั้นจะสอนได้และสอนได้ทันสมัย มิใช่ใครๆก็สอนได้ซึ่งเป็นธรรมชาติของการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญในการนิเทศการศึกษา ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพ

4.งานการจัดการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง มักจะประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ครูผู้สอน เด็กผู้เรียน พ่อแม่และผู้ปกครองจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามข้อ 1 จำเป็นต้องใช้เทคนิคเข้าช่วยแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ทั้งทาง วิชาการ และการดำรงชีวิตที่ดีแก่ เยาวชนของชาติ

5.เป็นธรรมชาติของการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการสอนทั้งปริมาณคุณภาพทางการสอน และระยะเวลาอันยาวนานในการสอนของครูแตกต่างกันมาก จำเป็นต้องใช้วิธีการนิเทศเข้าช่วยพัฒนาการทั้งทางด้านวิชาการและจิตใจของครูผู้สอนควบคู่กัน

6.ความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพของชีวิตของผู้เรียนให้สอดคล้องกับธรรมชาติระบียบประเพณีท้องถิ่น จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้นิเทศ ที่จะชี้แนะและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวขึ้น

7.งานนิเทศการศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่จำเป็นจะต้องให้ผลการวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆมาช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนผลแห่งการค้นคว้าทดลองทางวิชาการนั้นย่อมต้องอาศัยการนิเทศการศึกษาเป็นตัวประสานสัมพันธ์กับครูผู้สอนได้ดี

กิติมา ปรีดีติลล (2532) กล่าวว่า ปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอนมาก ด้วยเหตุผลดังนี้

1.การศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อนยุ่งยาก จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

2.การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

3.การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน

4.การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

สำหรับวิจิตร วรุตบางกูร และคณะ (2524) กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาในระบบการศึกษา เนื่องจากเหตุผลดังนี้

1.สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอน ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลาการนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้นจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะ หรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จ ลุล่วง

4. การศึกษาของประเทศไม่อาจจะรักษามาตรฐานไว้ได้ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วย ระบบการนิเทศการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2524) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า มีสาเหตุและองค์ประกอบต่างๆ มาจาก

1. การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษา
2. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร
3. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. ความเฉื่อยชาและความนิ่งเฉย ขาดความสนใจของครู ควรได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวอยู่เสมอ
5. วิทยาการ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป
6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ หรือครูเก่าที่ไม่ทันต่อเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น
7. ผลการค้นคว้าและวิจัยใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในวิชาต่างๆ ควรได้รับการเผยแพร่และแปลความหมายออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและงอกงามขึ้น
8. ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้มีหน้าที่นี้เทศจึงควรจะต้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือช่วยเหลือตนเองในการสอนได้ ทำให้ครูก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เพื่อให้การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกๆ ด้าน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง

มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกรณีศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอในสถานการณ์ปัจจุบัน

ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ย่อมมี ปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน ดังนั้นกรณีศึกษาที่เกิดจากบุคลากร ภายนอกทางการศึกษาและศึกษานิเทศก์ อาจจะไม่ทั่วถึงและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อ

1. เป็นการกระตุ้นโรงเรียนให้เกิดความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง คงอยู่และพัฒนา
2. เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์
3. ทำให้ครูมีความเข้าใจ เต็มใจในการทำงาน สอนได้ตรงเป้าหมาย เพราะทุกคนรู้จักทิศทางที่จะเดินไป
4. ทำให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ เข้าใจขอบข่าย บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. ฝ่ายวิชาการเกิดความมั่นใจ ในผลสำเร็จของการนิเทศภายใน
6. เป็นรายงานหรือข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

สุนทร ไคลมี (2528) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า

1. การนิเทศจากภายนอก ประกอบกับสิ่งสนับสนุนต่อการนิเทศไม่เพียงพอ
2. เป็นการนิเทศที่ตรงกับความต้องการที่สุด เพราะผู้นิเทศอยู่ภายในโรงเรียน รู้ปัญหาของตนเองอย่างทั่วถึง
3. บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากกว่าเดิม จะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการนิเทศเป็นอย่างดี
4. ส่งเสริมให้ครูเกิดการทำงาน โดยรู้จักคิดและแก้ปัญหาตนเอง แทนการช่วยเหลือจากบุคลากรที่อยู่ภายนอกโรงเรียน

จากความจำเป็นดังกล่าวแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน เพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือศึกษานิเทศก์ ไม่สามารถนิเทศครูได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ ประกอบกับปัจจุบัน

บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ สามารถนิเทศกันเองภายในโรงเรียนได้ ซึ่งจะสามารถดำเนินการนิเทศได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนได้ดีที่สุด

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยแบ่งกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และเป็นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนโดยผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา (เยาเวพา เตชะคุปต์, 2542)

ความจำเป็นของการนิเทศการสอน

จากแนวคิดในเรื่องความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา จะสอดคล้องกับความจำเป็นของการนิเทศการสอนเช่นเดียวกัน ได้มีผู้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการสอนไว้ ดังนี้

1. หน้าที่ของผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม ครูสมัยก่อนมีหน้าที่ไม่มากนัก เพราะผู้ปกครองช่วยเหลือในปัจจุบันผู้ปกครองยกภาระให้แก่ครูทั้งหมดครูจึงเป็นผู้แนะนำและทำหน้าที่หลายอย่าง
2. ช่วยให้ผู้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสอน
3. ช่วยสร้างให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
4. ครูต้องมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆ เสมอ เพื่อเป็นความภูมิใจของครูจะส่งผลถึงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจะช่วยในเรื่องนี้ได้
5. ขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูมากขึ้น มีกิจกรรมและชั่วโมงการสอนมากขึ้น หน้าที่ในการนิเทศจึงมีมากขึ้น เช่น การปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อประหยัดเวลาที่ครูใหม่จะไปศึกษาด้วยตนเอง ครูบางคนไม่ถนัดสอนเป็นบางรายวิชา การนิเทศการสอน จะช่วยให้มีหลักการและมีความมั่นใจมากขึ้น
6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
7. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลองวิจัย หาวิธีการสอนใหม่ๆ
8. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน
9. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และ

มอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคน ช่วยระดับประคองให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ

10. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมและหาทางแก้ไข

11. ช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามแนวที่ตกลงกันได้

จากความจำเป็นของการนิเทศการสอนตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นสิ่งที่ต้องนำมาใช้ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู ตามที่อนันต์ ระวังทุกข์ (2529) สรุปได้ว่า ความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการสอนมาจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ มีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ถ้าครูไม่มีความรู้หรือความเข้าใจก็อาจจะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการนิเทศการสอนขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งหวังช่วยครูให้ช่วยตนเองได้ อันจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดีของนักเรียน

3. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

สังต์ อุทรานันท์ (2529) ได้กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาคน คือการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานพร้อมกับครูและบุคลากรเหล่านั้นให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยเหตุนี้การนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้น จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ “พัฒนาคน” ซึ่งได้แก่ งานสอนที่ดีขึ้นนั่นเอง

3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ และผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตรา หรือคอยจับผิด

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เพราะว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้นักคณมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยาก

ยง รัชชวัลคุ (2524) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา และหน้าที่ของ โรงเรียนที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นปัญหาและความต้องการของเยาวชน รวมทั้งการจัดสนองความต้องการของเยาวชน ตลอดจนช่วยแก้และป้องกันปัญหาอันจะมีต่อเยาวชนด้วย
3. เพื่อช่วยสร้างความเป็นผู้นำที่ดีตามวิถีทางแบบประชาธิปไตยให้แก่ครู
4. เพื่อช่วยสร้างกำลังใจของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะ ด้วยกำลังสติปัญญา เพื่อบรรลุจุดหมายอันเดียวกัน
5. เพื่อช่วยพิจารณามอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของครูแต่ละคน และช่วยปรับปรุงส่งเสริมครูให้สามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
6. เพื่อช่วยให้ครูได้พัฒนาความสามารถในการสอน
7. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครูโดยดูจากความเจริญงอกงามของเด็ก
8. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจในโรงเรียน งานของโรงเรียน และงานอาชีพครู
9. เพื่อช่วยให้ครูทราบปัญหาในการเรียนรู้นักเรียนแต่ละคน และช่วยครูในการวางแผน แก้ปัญหาดังกล่าวให้เหมาะสม
10. เพื่อช่วยประสานสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบ และเข้าใจโครงการของโรงเรียนทั้งนี้โดยแสวงหาความร่วมมือ และการให้ความช่วยเหลือ
11. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งโรงเรียนไม่อาจกระทำตามลำพัง
12. เพื่อช่วยให้ครูได้ใช้เวลาและความสามารถไปในทางที่เป็นประโยชน์

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือประสานงาน ในด้านวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน ปรับปรุงและประเมิน

ผลการเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพครู และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

ลำตวน เรือนริน (2531) ได้สรุปว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ครูได้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตลอดจนแนวทางวิธีการในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการสอนอย่างชัดเจน ให้ครูได้พัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีความมุ่งหมายที่จะช่วยสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างกำลังใจให้แก่ครู ตลอดจนสร้างความร่วมมือ ความสัมพันธ์อันดี ให้เกิดขึ้นกับครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชน

กล่าวโดยสรุป การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาครูให้ก้าวหน้าทางวิชาชีพ ช่วยให้เด็กมีการพัฒนาด้านคุณภาพการเรียนไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดีขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

Brigg and Justman (อ้างถึงในชาลี มณีศรี, 2538) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศ การศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ
2. การส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู
3. การปรับปรุงการสอนของครู
4. การส่งเสริมแนะนำครู และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับประชาคม

สมพงษ์ สิงหะพล (2530) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศการสอน มี 3 ประการ

1. พัฒนาสภาพการณ์สำหรับการเรียนการสอนได้แก่
 - 1.1 ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู
 - 1.2 แก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน
 - 1.3 รักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานการสอน
 - 1.4 กำหนดเป้าหมายและโปรแกรมการเรียนการสอนของครู
 - 1.5 ประสานงานเกี่ยวกับการสอนของครูในโรงเรียน
2. ส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาชีพให้แก่ครู ได้แก่
 - 2.1 สร้างแรงจูงใจในการสอน
 - 2.2 ตรวจสอบและประเมินผลการสอน

- 2.3 ให้ความสำคัญริเริ่มและแนวทางในการพัฒนาการสอน
- 2.4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางวิชาการและการบริหารในโรงเรียนให้เป็นไปในทางบวก
3. พัฒนาความงอกงามของนักเรียน ได้แก่
 - 3.1 แก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน
 - 3.2 ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน
 - 3.3 พัฒนาการสอนของครู
 - 3.4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนและการสอน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2524) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ 6 ประการ เป็นอักษรย่อ ดังนี้ OSMMAE

O – Objectives	การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์การสอน
S – Subject Matter	การช่วยเหลือครูและปรับปรุงเนื้อหาการสอน
M – Method	การช่วยเหลือครูให้รู้จักวิธีสอน
M – Materials	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้วัสดุ – อุปกรณ์การสอน
A – Activities	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการสอน โดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอน
E – Evaluation	การช่วยเหลือให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน

การนิเทศการสอนจึงเป็นความมุ่งหมายที่จะช่วยครูให้สอนดียิ่งขึ้น แม้ว่าครูจะสอนดีอยู่แล้ว ก็ควรที่จะได้รับการส่งเสริมให้สอนดียิ่งขึ้นไปอีก โดยเหตุที่วิทยาการก้าวหน้าไปเรื่อยๆ ตามสภาวะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง และวิทยาการใหม่ๆ ก็เกิดขึ้นอยู่เสมอ ในสภาพปัจจุบัน ครูที่ทำการสอนเป็นประจำจะมีบทบาท ภารกิจ และได้รับการคาดหวังมากขึ้น จนไม่มีเวลาที่จะศึกษาค้นคว้า และติดตามวิทยาการใหม่ๆ เพื่อการเรียนการสอน หรือในบางห้องที่ ครูไม่มีวุฒิชู่วางไกลแหล่งวิทยาการ การนิเทศการสอนจึงมีส่วนช่วยได้มาก นอกจากการช่วยครูให้สอนดียิ่งขึ้นแล้ว การนิเทศการสอนยังช่วยให้นักเรียน เรียนดียิ่งขึ้น ช่วยปรับปรุงโรงเรียนให้ดีขึ้น และช่วยประสานความเข้าใจ ระหว่างผู้บริหารกับครูอีกด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536)

จากที่กล่าวมาในเรื่องของจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยปรับปรุงคุณภาพของครูเพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยให้ครูเกิดความงอกงามในอาชีพ มีขวัญและกำลังใจในการทำงานอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของ นักเรียน

4. หลักการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นแนวทางช่วยเหลือชี้แนะเพื่อเป็นการพัฒนาครู การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน จึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกแห่งที่มีการเรียนการสอน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการจัดการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน เพื่อให้งานนั้นมีหลักในการปฏิบัติที่แน่นอน ชัดเจนดังเช่น วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) สรุปว่า หลักการ หมายถึง การสรุปข้อความโดยทั่วไปซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในลักษณะของข้อเท็จจริงพื้นฐาน หรืออาจจะหมายถึงกฎเกณฑ์พื้นฐาน คำสั่ง นโยบาย หรือความเชื่อ ซึ่งควบคุมการกระทำในรูปแบบต่างๆของมนุษย์สำหรับเรื่องการศึกษาโดยเฉพาะ หลักการน่าจะหมายถึง ปรัชญาซึ่งเป็นเครื่องกำหนด และประเมินค่าจุดหมาย ทัศนคติ การปฏิบัติ และผลิตผลจากการศึกษา

นักการศึกษาได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่าน เช่น

ซารี มณีศรี (2538) ได้กำหนดหลักการนิเทศไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป อาจจะทำได้ด้วย
 - 1.1 จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป
 - 1.2 พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ
 - 1.3 มีความเชื่อมั่นในการสอน มีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
 - 1.4 พัฒนาทัศนคติในการทำงานให้อยู่ในเกณฑ์ดี
 - 1.5 ปรับปรุงแบบประมวลการเรียนการสอน โครงการสอน จัดให้มีกิจกรรมเสริม หลักสูตร (Co-curricular activities) อันเป็นส่วนหนึ่ง ในการเสริมสร้าง ประสบการณ์แก่ผู้เรียน

- 1.6 จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่างๆทั้งที่หาได้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น
- 1.7 เข้าใจเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้มีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่างๆ สรุปผลการวัดผล และวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนล้าหลัง
2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
 - 2.1 ครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษา (ด้านวิชาการ) มากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง (Status-based)
 - 2.2 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น
 - 2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ กระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย
 - 2.4 อำนาจหน้าที่ เป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม เพื่อผลประโยชน์ของหมู่คณะ
 - 2.5 ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision – making)
 - 2.6 อำนาจ (Authority) ยอมเปลี่ยนแปลงตามครรลองคลองธรรม ทุกคนมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำ หากมีความสามารถ
 - 2.7 การร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ คือการช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน
3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์
 - 3.1 ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ การปฏิบัติที่ไม่ซื่อตรง (Cajoling) การกะประเมินค่า เข้มงวด ตระจตรา จัดมาตรฐาน และพิธีรีตรอง
 - 3.2 สร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ๆ และครูอยากจะคิดสร้างสรรค์ หากเขารู้สึกมีความมั่นคงพอ
 - 3.3 ปล่อยให้ครูได้คิดสร้างสรรค์ตามสติปัญญาของแต่ละคน
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
 - 4.1 งานนิเทศและงานพัฒนาหลักสูตรไม่แยกกัน
 - 4.2 การนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาของการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร
5. การนิเทศ คือการสร้างมนุษยสัมพันธ์
 - 5.1 ยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

- 5.2 เห็นอกเห็นใจคนอื่น ตรงไปตรงมา
- 5.3 หาโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรไมตรี (Goodwill)
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ (High staff morale)
 - 6.1 ขวัญกำลังใจของครูสูง ย่อมทำให้การสอนดีตามไปด้วย
 - 6.2 สัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญกำลังใจของครูที่ให้ ขวัญ และกำลังใจของครูดี การเรียนของเด็กก็จะดีตามไปด้วย
 - 6.3 ครูเหมือนวิชาชีพอื่นๆ คือต้องการได้รับการยกย่องชมเชย บำรุงขวัญ
 - 6.4 กิจกรรมบางอย่างต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน ไม่ควรขอร้องให้ครู ทำในสิ่งที่เขาไม่สามารถทำได้
 - 6.5 ไม่ขอร้องให้ครูทำในสิ่งที่แม้ตัวเองก็ไม่ปรารถนาจะทำ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชนโดยเฉพาะใน ชนบท
 - 7.1 ศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชนชนบท
 - 7.2 ช่วยเหลือครู เร่งเร้าครู ให้สำรวจการใช้แหล่งทรัพยากรในชนบทให้เกิด ประโยชน์
 - 7.3 ร่วมมือกับผู้นำในชนบทในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน
 - 7.4 ช่วยครูในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพของชนบท ปรับปรุงเทคนิค วิธีการสอน ให้เหมาะสมกับเด็กในชนบท
 - 7.5 ส่งเสริมให้ครูจัดแสดงกิจกรรมต่างๆ เช่น การสาธิตทางการเกษตร สัปดาห์ ศิลปวัฒนธรรมการอยู่แคมป์ (Social Service Camps) เป็นต้น

นอกจากนั้น บันลือ พฤกษ์วัน (2535) ยังกล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่า ควรเป็น ดังนี้

1. การนิเทศเพื่อป้องกัน (Preventive) คือเป็นการวางระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่จะเป็น การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงเรียน
2. การนิเทศเพื่อก่อ (Constructive) เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอน การมี และใช้แผนการสอน การส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครูผู้สอน การผลิตและใช้อุปกรณ์การสอน การใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่ม

3. การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (Creative) โดยการส่งเสริมให้ครูใช้ผลการวิจัยทางการศึกษา หรือทดลองการสอนใหม่ๆ หรือผลิตคิดค้นการสร้างอุปกรณ์การสอนใหม่ๆ ตลอดจนวิธีการใหม่ๆ

4. การนิเทศเพื่อแก้ไข (Corrective) เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการสอนอาจมีข้อบกพร่อง ก็ใช้การนิเทศเพื่อแก้ไขได้

ในปัจจุบัน การนิเทศจะเน้นหลักการประชาธิปไตย ทุกฝ่ายร่วมกันคิด ร่วมกันดำเนินงาน ร่วมกันแก้ปัญหา ส่งเสริมการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า จึงควรใช้หลักที่พึงยึดถือในการนิเทศ ดังนี้ คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536)

1. ต้องคำนึงถึงหลักประชาธิปไตย คือการเห็นคุณค่าและเคารพในสิทธิของผู้ร่วมงานแต่ละชั้นร่วมกันในที่นี้ หมายถึง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงขั้นสรุป และประเมินผลงานทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของงาน นอกจากนี้สมาชิกผู้ร่วมงานจะเกิดความภูมิใจและรับผิดชอบกับผลงานนั้นด้วย

2. ต้องคำนึงถึงมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีความสำคัญมากในการนิเทศการศึกษา เพราะงานนี้เกี่ยวกับมนุษยย์เป็นส่วนใหญ่ ผู้นิเทศต้องแสดงความจริงใจเปิดเผยไม่ถือตัว ในการนิเทศควรมีความเข้าใจ และพยายามรับฟังปัญหาต่างๆ จากผู้รับการนิเทศ หรือเพื่อนร่วมงาน พยายามสร้างความสนิทสนม เป็นที่ไว้วางใจ อันจะนำมาซึ่งการปรึกษาหารือร่วมกัน ให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกันตามประเพณี

3. การนิเทศการสอนต้องเริ่มจากสิ่งที่ครูมีอยู่คือเริ่มจากปัญหาของโรงเรียนปัญหาของครูเอง เช่น โรงเรียนมีสื่อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่โรงเรียนไม่รู้จักนำมาใช้ประกอบการสอนของตน ผู้นิเทศจะต้องช่วยเหลือแนะนำให้ครูรู้จักเอาสื่อการเรียนต่างๆ เหล่านั้นออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ โรงเรียนมีปัญหาเรื่องการทำโทษนักเรียน ปัญหาเรื่องการประเมินผล ผู้นิเทศควรให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้ก่อน เป็นต้น

4. ต้องคำนึงถึงแนวคิดและเจตคติเดิมของครู บางครั้งครูยังขาดพื้นฐานความรู้ทางวิชาการ และแนวความคิดในการเรียนการสอนใหม่ๆ การที่ผู้นิเทศจะนำสิ่งใหม่ๆ ไปใช้ก็จำเป็นจะต้องคำนึงถึงพื้นฐาน และให้เวลาที่จะทำให้ครูเข้าใจ และเห็นด้วยเสียก่อน

5. การนิเทศต้องสรุปและติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการนิเทศให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพผู้นิเทศต้องวัดผลงานและตนเอง เพื่อปรับปรุงตนเองให้คงเป็นผู้มีคุณภาพเหมาะสม

พิมพ์ใจ นิสาวพัฒนานนท์ (2533) ได้สรุปหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการ-จำเป็นที่แท้จริง

2. แสวงหาแนวทางแก้ปัญหา และวางแผนในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม
3. การดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องเป็นไปในการปรึกษาหารือ ร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. บรรยากาศการดำเนินงานร่วมกัน เป็นไปในลักษณะของการยอมรับความคิดเห็นความสามารถ และบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน

ส่วนหลักในการนิเทศการสอนนั้น จะใช้หลักการเช่นเดียวกันกับหลักการนิเทศการศึกษา

ซึ่งสรุปได้ว่า หลักการนิเทศการสอน และหลักการนิเทศการศึกษา ต้องยึดหลักวิธีการทำงานร่วมกันตามแบบประชาธิปไตยอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผน ประเมินผล และใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็คือ เพื่อให้ครูสามารถช่วยเหลือตนเอง ในการที่จะจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

5. บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน

บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน

การนิเทศการสอน มีจุดมุ่งหมายหลักก็เพื่อพัฒนาครู อาจารย์ ในสถานศึกษา การนิเทศจึงเป็นงานที่ต้องสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน การช่วยครูให้เป็นครูที่ดีขึ้น ช่วยนักเรียนให้เรียนดีขึ้น และช่วยให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ดีขึ้นนั้น จำเป็นจะต้องมีบุคลากร หรือคณะบุคคลทำหน้าที่ เกี่ยวกับการนิเทศการสอน ผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศจะช่วยแนะนำ พัฒนา ส่งเสริม ปรับปรุงคุณภาพของครูในด้านการสอน ซึ่งนับว่า บุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอน จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศนั้นได้มีผู้กล่าวถึงไว้หลายท่าน เช่น

แฮร์ริส (Harris, 1985) ได้กล่าวถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการนิเทศว่าจะรวมไปถึง ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร และรวมถึงบุคคลที่มีความสามารถ เป็นผู้นำทางการนิเทศได้

กลิคแมน และคณะ (Glickman, P.Gordon, M.Ross – Gordon, 1995) ได้ให้ทัศนะว่าบุคลากรที่สามารถทำการนิเทศได้ คือ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูซึ่งเป็นหัวหน้าหมวด ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนด้านต่างๆ และครูประจำชั้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การนิเทศการสอนสิ่งที่สำคัญ คือ คนที่จะมาทำการนิเทศการสอน เพื่อให้งานบรรลุเป้าประสงค์ และมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เป็นบุคคลที่สำคัญในการทำหน้าที่นิเทศการสอน มีดังนี้ คือ

1. ศึกษานิเทศก์
2. ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
3. หัวหน้าสายวิชา หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มวิชา
4. ครูประจำชั้น

สมพงษ์ สิงหะพล (2530) กล่าวถึงบุคลากรผู้มีบทบาทในการนิเทศการสอนว่า คือ บุคคลต่อไปนี้

1. ครูใหญ่
2. หัวหน้าสายวิชา
3. ผู้อำนวยการ / หัวหน้าการประถมศึกษา และศึกษานิเทศก์
4. ศึกษานิเทศก์
5. ครูพี่เลี้ยงนักศึกษา

จากแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า บุคลากรผู้นิเทศการสอน ผู้ที่เป็นบุคคลสำคัญในการที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูอย่างดีที่สุด คือ

1. ศึกษานิเทศก์
2. ผู้บริหารโรงเรียน หรือ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
3. หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชาต่างๆ
4. ครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน

ในการดำเนินการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศควรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ดีเสียก่อน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ
2. ร่วมประชุมวางแผนกับคณะครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
3. สนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนขวัญและกำลังใจ

4. เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครู
5. กระตุ้นให้ครูเกิดการตื่นตัวอยู่เสมอในด้านวิชาการ
6. ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน

ในการจะทำการนิเทศการสอนที่ดี จะต้องทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จากการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับบุคลากรผู้นิเทศการสอน จึงขอกล่าวถึงหน้าที่ของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ดังนี้

ศึกษานิเทศก์

งานทางด้านงานนิเทศการสอน เป็นงานซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนกับ ผู้นิเทศ ซึ่งเรียกว่า เป็นงานที่พัฒนาการเรียนการสอน และวิชาชีพทางการสอน ซึ่งศึกษานิเทศก์เป็นบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน และได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของ ศึกษานิเทศก์ไว้หลายท่าน เช่น

ลูซิโอ และแมคนิล (1962, อ้างในสันต์ ธรรมบำรุง, 2526) กล่าวถึงศึกษานิเทศก์มีบทบาทหน้าที่ 6 ประการ คือ

1. การวางแผน ศึกษานิเทศก์เป็นรายบุคคลหรือคณะมีหน้าที่ร่วมวางแผนการศึกษา หรือร่วมนโยบาย และโครงการทางการศึกษาต่างๆ
2. บริหาร ศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่ตัดสินใจด้วยตนเองในการประสานงานของบุคคลของฝ่ายการศึกษาทุกระดับ และทุกหน่วยงานเพื่อให้งานการบริหารการศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามระบบการศึกษา และเป็นผู้ออกคำสั่งเท่าที่จำเป็นในการนี้
3. การนิเทศ ศึกษานิเทศก์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของการสอนวิธีการให้คำปรึกษาหารือหรือวิธีประชุมครูหรือผู้เกี่ยวข้องมาร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4. การพัฒนาหลักสูตร ศึกษานิเทศก์เข้าร่วมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยตรง และช่วยสร้างคู่มือประกอบการสอนต่างๆ ตลอดจนการคัดเลือกแบบเรียนแก่โรงเรียน
5. การสาธิต ศึกษานิเทศก์สาธิตวิธีสอนต่างๆ ให้ครูได้เห็นวิธีการใหม่ ด้วยตนเอง หรืออาจจะให้ผู้อื่นมาสาธิตให้ดูก็ได้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นการชี้ช่องทางให้รู้จักใช้อุปกรณ์การสอน หรือรู้จักใช้แบบเรียนก็ได้
6. การวิจัย ศึกษานิเทศก์สำรวจสภาพการเรียนการสอน อย่างมีระเบียบแบบแผน และเสนอแนวคิดใหม่ๆ จากผลการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวถึงหน้าที่ทั่วไปของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ช่วยเหลือ แนะนำโรงเรียน ด้านวิชาการ และการบริหาร

- 2.เสนอแนะนำ ข้อคิดเห็นต่อกรม ในด้านวิชาการ และการบริหาร
- 3.ทำหน้าที่เป็นสื่อสัมพันธ์ ระหว่างฝ่ายวิชาการ กับฝ่ายบริหาร
- 4.ตรวจโรงเรียนในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่
- 5.ดำเนินการนิเทศ และอบรมครูในโรงเรียนที่สังกัด
- 6.ผลิตและเผยแพร่เอกสารทางวิชาการและอุปกรณ์การศึกษา
- 7.ค้นคว้า และทดลองและวิจัยงานทางวิชาการ
- 8.ประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ ครู และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ
- 9.ประเมินผลการศึกษาของโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris, 1985) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการ คือ

- 1.การพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการวางโครงสร้างหลักสูตร ทำประมวลการสอน โครงการสอน โดยกำหนดตัวผู้สอน จัดเวลา และวางแผนวิธีการสอน ตลอดจนการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน และบรรจุหน่วยวิชาต่างๆ ลงในการสอน
- 2.จัดระบบการสอนโดยจัดทำหลักสูตรที่วางไว้มาใช้จัดกลุ่มนักเรียนและจัดวางตารางสอน
- 3.การคัดเลือกครูผู้สอน โดยเลือกสรรให้เหมาะสมกับงาน มีการค้นหา สอบคัดเลือก และเก็บรักษาระเบียบเกี่ยวกับตัวบุคลากร
- 4.การจัดอำนวยความสะดวกออกแบบและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและเหมาะสมแก่ผู้สอน รวมถึงการจัดวางแผนอาคารเรียนที่ถูกต้อง
- 5.การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน ตรวจสอบและคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- 6.อบรมครูประจำการโดยจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ครูเกิดความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพทางด้านวิชาการยิ่งขึ้น
- 7.การประชุมนิเทศสมาชิกใหม่ ให้รู้และเข้าใจในสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อลดอุปสรรคและให้ทำงานได้ผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น
- 8.การบริการด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย หลักการสอนในโรงเรียน เช่น การวางนโยบายให้ครูได้ร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ในงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เพื่อมิให้เกิดขบวนการสอน และการจัดบริการด้านต่างๆ ให้ครูได้ใช้สมรรถภาพในการทำงานได้เต็มที่

9.การพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน ด้วยการแจ้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ แสวงหาความช่วยเหลือจากชุมชน และหลีกเลี่ยงอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมของชุมชน อันจะมีผลต่อการสอน

10.การประเมินผลการเรียนการสอน จัดให้มีการประเมินผลในทุกแง่ที่จะมีผลโดยตรงต่อการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานของสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญ และมีภาระงานมาก งานนิเทศการสอนเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีส่วนร่วมและหน้าที่ด้วยกัน เช่น

เยาวพา เตชะคุปต์ (2542) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนต่อการนิเทศ ดังนี้

- 1.สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศการสอนอย่างจริงจัง
- 2.ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาส ให้คำแนะนำชี้แหล่งวิชาการให้แก่ครู
- 3.บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน
- 4.ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 5.สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

พจนปรีชา คำมี (2533,อ้างถึงในสุโขทัยธรรมมาธิราช,2536) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

- 1.ช่วยครูแต่ละคนในการทำการสอนให้ได้ผลดี ช่วยแก้ปัญหาในด้านการสอนและปัญหาส่วนตัว
- 2.เป็นผู้ประสานงานและบริการแก่ครูทุกคนในด้านวิธีสอน
- 3.ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาส คือสามารถให้คำปรึกษาแนะนำ และชี้แจงหรือชี้แหล่งวิชาการที่เหมาะสมแก่ครู
- 4.ประเมินผลการเรียนการสอน และโปรแกรมของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อหาช่องทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการจัดโปรแกรมของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 5.สร้างขวัญของครูให้อยู่ในสภาพสูง
- 6.ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาวิชาชีพของครูให้ก้าวหน้า

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) ได้ให้ทัศนะในเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วย ผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูแต่ละคนทำการสอนได้ผลดี แก้ปัญหาครูแต่ละคน ด้านการสอน ส่งเสริมให้ครูมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพ
 2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการสอน คือต้องช่วยเหลือครูทั้งด้านเนื้อหาที่จะสอน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรมต่างๆ การวัดผล
 3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีที่สุดของครูในทุกโอกาส คือ สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษา ชี้แนะแหล่งวิทยากรต่างๆ
 4. เป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอน และโปรแกรมของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น
- สรุปได้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการนิเทศการสอน ในทางปฏิบัติผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการนิเทศการสอน และทำให้การนิเทศการสอนสัมฤทธิ์ผล

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน ร่วมกับหัวหน้าสายวิชาต่างๆ เป็นบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน สันต์ ธรรมบำรุง (2526) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชาต่างๆต่อการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยเหลือสนับสนุนในการปฐมนิเทศครูใหม่
2. คอยตักเตือนหรือสนับสนุนให้ครูเห็นความเจริญงอกงามในวิชาชีพ
3. ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน
4. จัดตัวอย่างที่ดีของแผนกวิชาของตน เพื่อที่จะนำไปสาธิตให้ครูที่มาขอคำปรึกษาหรือด้วยวิธีการสอนที่เป็นของตนเอง
5. สร้างขวัญหรือให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
6. จัดให้ครูมีการพบปะกันเป็นประจำ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
7. เข้าไปเยี่ยมในห้องเรียน ทำงานร่วมกับครู และนำแหล่งความรู้เฉพาะสาขาวิชามาให้ครูในหมวดวิชาของตน
8. สนับสนุนให้ครูในหมวดมีผลงานในการค้นคว้า วิจัย

สมพงษ์ สิงหะพล (2530) ได้เสนอบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าสายวิชาต่างๆ ไว้ดังนี้

1. สอนให้เป็นตัวอย่างที่ดี และสามารถสาธิตการสอนให้แก่คณะครูในสายวิชาได้

2. จัดหาตำรา คู่มือ เอกสารการสอน และพยายามหาวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้การสอนในสายวิชาดีขึ้น

3. เยี่ยมชั้นเรียนของครูในสายวิชา
4. ร่วมกับครูในการวางแผนการเรียนการสอน
5. แนะนำแหล่งวิทยากร และวิทยากร เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้
6. ช่วยปฐมนิเทศครูใหม่
7. จัดครูสอนทดแทนเมื่อครูในสายวิชาขาดหรือลา
8. นิเทศนักศึกษาฝึกสอน หรือฝึกงานในกรณีมีนักศึกษาเข้ามาฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ
9. ให้คำปรึกษาด้านการสอนแก่ครู
10. ช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้ความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร การแนะแนวด้านวิชาชีพครู การอบรม สัมมนา หรือการปฏิบัติการต่างๆ
11. เป็นที่พึ่งแก่ครูเมื่อครูมีปัญหาการเรียนการสอน
12. ให้คำปรึกษาและร่วมตัดสินใจในการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน
13. พัฒนาการวัดผลการเรียนในสายวิชา
14. ช่วยเหลือโครงการแนะแนวนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและให้คำปรึกษาแก่แผนกแนะแนวในส่วนที่เกี่ยวกับสายวิชาของตน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2536) ได้กำหนดบทบาทงานนิเทศการสอนของ หัวหน้าสายวิชาไว้ ดังนี้

1. ประชุมครูเพื่อวางแผน และเตรียมการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา
2. นิเทศ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับการใช้การปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นเรียน เช่น การทำโครงการสอน แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อและประเมินผล
3. ประชุมวิเคราะห์ปัญหา เพื่อจัดทำโครงการนิเทศงานวิชาการภายในหมวดวิชา จากความต้องการจำเป็นที่แท้จริง
4. จัดกิจกรรมภายในหมวดวิชาหลาย ๆ อย่าง เช่น จัดอบรมสัมมนา พาไปทัศนศึกษา จัดให้มีการสาธิตการสอน การสังเกตในชั้นเรียน
5. นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในหมวดวิชา
6. บริการอำนวยความสะดวก เอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญกำลังใจแก่ครูในการดำเนินโครงการนิเทศภายในหมวดวิชา
7. ช่วยเหลือ กระตุ้นส่งเสริมครู เพื่อให้ครูพัฒนาตนเอง และพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

8.ประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ ภายในหมวดวิชา และระหว่างหมวดวิชาต่างๆ ภายในโรงเรียน

9.จัดให้มีการประชุม เพื่ออภิปรายผลการปฏิบัติตามโครงการภายในหมวดวิชาเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

สรุปได้ว่า หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชา มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศการสอน เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับครูโดยตรง ซึ่งถ้าดำเนินตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง ก็จะเป็นผลทำให้การนิเทศการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้

ครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ

ครูผู้มีความสามารถ และประสบการณ์ ย่อมมีหน้าที่เพิ่มขึ้นในฐานะเป็นผู้นิเทศ ครูเพื่อนร่วมวิชาชีพ ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การยอมรับซึ่งกันและกัน มีจิตวิญญาณในการเป็นครู พากเพียร และเสาะแสวงหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เข้าใจข้อจำกัด และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (ซารี มณีศรี, 2538)

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถว่า จะมี บทบาทในการนิเทศการสอน ดังนี้

1.นิเทศการสอนให้แก่เพื่อนครูด้วยกัน เพราะหลักการนิเทศการสอนที่ดี เป็นการทำงานร่วมกัน แสดงความเห็นร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะได้ปรับปรุงในส่วนที่แต่ละบุคคลยังบกพร่องอยู่ หรือช่วยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่าให้เป็นครูที่ดีขึ้นในอนาคต

2.นิเทศการสอนให้แก่ผู้เรียนเพราะหน้าที่ และบทบาทของครูตามแนวใหม่ควรจะเป็นผู้เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนได้มากกว่าผลที่ได้รับ หรือเน้นที่จะเรียนรู้ได้อย่างมากกว่าจะเรียนรู้อะไร (Learn how To Learn Than Learn how To Know) ครูจึงมีหน้าที่ในการชี้แนะ ช่วยเหลือ สนับสนุน ปรับปรุง และจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูทำหน้าที่คล้ายที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532, อ่างใน พิมพีใจ นิศาวัฒน์นันท์, 2532) ได้เสนอบทบาทของครูผู้สอนไว้ดังนี้

1. สาธิตการสอน แนะนำการสอนแก่เพื่อนร่วมงานเป็นรายบุคคลหรือคณะ
2. ดำเนินการสอนตามแผนการสอน คู่มือครู

3. วิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. ประเมินสภาพก่อนเข้าเรียน
5. จัดบันทึกรายละเอียดข้อมูลประจำตัวนักเรียนให้พร้อม
6. รายงานเด็กที่มีปัญหาทุก 15 วัน
7. จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปว่าการนิเทศการสอน เป็นการร่วมมือกันในการที่จะพัฒนาการสอนของครูให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อส่งผลไปยังสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีคณะบุคคลดำเนินการ ซึ่งเรียกคณะบุคคลนี้ว่า ผู้นิเทศการสอน ซึ่งจะประกอบด้วยหลายฝ่าย คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชาต่างๆ ครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งบทบาทของแต่ละฝ่ายจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปตามบทบาทหน้าที่ของตน

6. การเตรียมการนิเทศการสอน

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2532) กล่าวว่า เพื่อให้การนิเทศประสบผลสำเร็จมากขึ้น ผู้นิเทศควรเตรียมการนิเทศก่อน เช่นเดียวกับการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ถ้าไม่เตรียมการไว้ให้ดีแล้ว ย่อมจะเสียเวลาและเปลืองงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ การนิเทศจะต้องเกี่ยวข้องกับครูเชื่อมโยงไปยังนักเรียนจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องระมัดระวังในการเตรียมการให้รอบคอบ ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมการจัดการนิเทศ ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศการสอน
2. การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน
3. การเตรียมงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน
4. การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน
5. การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน เป็นปัจจัยหนึ่งในการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีผู้เสนอการวางแผนในการนิเทศการสอนไว้หลายท่าน เช่น

ซารี มณีศรี (2538) ได้กล่าวถึงการวางแผนการนิเทศการสอนว่า ต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.การคิด (Thinking) การวางแผนการนิเทศเกี่ยวข้องกับการคิดแผนงานที่จะทำในอนาคต ตามลำดับก่อนหลัง
- 2.การจัดทำตารางงาน (Scheduling) เพื่อให้แผนงานในข้อ 1 มีผลในเชิงปฏิบัติได้ง่ายต่อการปฏิบัติ จัดทำตารางรายการนิเทศ กำหนดวันเวลา สถานที่ให้แน่นอน
- 3.การทำโครงการ (Programming) โครงการเป็นที่รวมของแผนงานเป็นขั้นนำแผนงานไปปฏิบัติ เช่น โครงการปรับปรุงการสอนประชาธิปไตยในโรงเรียน
- 4.แผนงานที่ดีนำไปสู่การคาดคะเน (Forecasting) แผนงานเป็นเรื่องของการคิดที่จะทำอะไรสักอย่างในอนาคต การกะประมาณการอย่างดี ย่อมง่ายต่อการที่จะทำนายผลการทำงานได้
- 5.ปรับปรุงการทำงาน แผนการให้ดีขึ้น (Developing Procedures) ตระหนักในปัญหา และอุปสรรคของแผนงานที่เกิดขึ้น หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น งานการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผูกพันซับซ้อน จะต้องแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) ได้กล่าวถึงการวางแผนและกำหนดทางเลือกไว้ว่า เมื่อทราบปัญหาการเรียนการสอน สอดคล้องความต้องการจำเป็นแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน และคณะต้องนำความต้องการจำเป็นของโรงเรียนมาวางแผน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 1 เตรียมการวางแผน

- 1.กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติผู้นิเทศภายใน จัดทำแผน โครงการ กิจกรรม ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
- 2.นำผลการวิเคราะห์ สรรวจปัญหาการเรียนการสอน ทั้งระบบมาจัดลำดับความสำคัญให้ทราบแน่ชัดว่า ปัญหาใดต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนหลัง
- 3.ศึกษานโยบาย แนวปฏิบัติของหน่วยเหนือ เพื่อจัดทำแผนได้สนองตอบส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

ขั้นที่ 2 ลงมือปฏิบัติการวางแผน

กำหนดการวางแผนจัดทำโครงการนิเทศภายในตามสภาพปัญหา ความต้องการที่ สรรวจพบ เขียนไว้เป็นแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบดังนี้

- 1.หลักการและเหตุผล
- 2.วัตถุประสงค์
- 3.เป้าหมาย
- 4.ผู้รับผิดชอบ

5.วิธีดำเนินการ

6.ช่วงเวลา

7.สถานที่ดำเนินการ

8.งบประมาณ

9.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.แนวทางการติดตามและประเมินผล

ขั้นที่ 3 ประสานแผน

ขั้นตอนนี้เป็นการทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เวลา งบประมาณ ประสานคน และประสานงาน

ขั้นที่ 4 เตรียมนำแผนไปปฏิบัติ

ทำเป็นคู่มือปฏิบัติงาน โดยทำเป็นรูปเล่มและทำปฏิทินปฏิบัติงาน

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอนนั้น วิธีการที่ดีที่สุด คือการให้บุคลากรในหน่วยงานได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย การให้บุคคลในหน่วยงานมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ จะทำให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของในแผนที่จะดำเนินการ และในเชิงมนุษยนิยม จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในระหว่างบุคลากรด้วยกันเอง

การเตรียมบุคลากรการนิเทศ สิ่งที่เข้ามามีความสัมพันธ์ในการเตรียมบุคลากรการนิเทศ คือการพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2536) กล่าวถึงผู้บริหารว่าควรมีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้การนิเทศการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

1.ส่งเสริมให้ครูได้มีความคิดริเริ่มในการสอน หาวิธีการสอนใหม่ๆ กล้าคิด กล้าทำสิ่งใหม่ๆ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษา

2.บริการความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ครู

3.จัดสัมมนาทางวิชาการให้แก่ครู

4.อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู

กิติมา ปรีดีดิถก (2532) ได้เสนอแนะกิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน ดังนี้

1.การฝึกอบรม หมายถึงการพัฒนาบุคลากร ด้วยการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพ วิธีการที่ใช้กันในปัจจุบัน มีดังนี้

1.1 การบรรยาย (Lecture)

1.2 การประชุมอภิปราย (Conference)

- การประชุมทางวิชาการ
- การประชุมเพื่อปรึกษาหารือ
- การประชุมเพื่อแก้ปัญหาย่างใดอย่างหนึ่ง

1.3 การศึกษากรณีตัวอย่าง (Case Study)

1.4 การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Study)

1.5 วิธีสาธิต (Demonstration)

1.6 วิธีการระดมความคิด (Brainstorming)

1.7 ซินดิเกต (Syndicate)

1.8 เกมส์จัดการ (Management Games)

1.9 ทัศนศึกษา (Field Trip)

2. การลาศึกษาต่อ จัดเป็นการพัฒนาบุคลากรวิธีหนึ่ง เพราะการที่บุคลากรทำงานอยู่ ณ ที่ใดนานๆ ความรู้ความสามารถอาจจะล้าสมัย ไม่ทันโลก หรือใช้วิธีการใหม่ๆไม่เป็น จึงต้องส่งบุคลากรไปศึกษาต่อหรือศึกษาเพิ่มเติมในสถานศึกษาระดับสูง

3. การประชุมสัมมนา การประชุมเป็นการพบปะ เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของผู้ที่มีความสนใจ หรือเกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกัน ปรึกษากันเพื่อแก้ปัญหามาในทางปฏิบัติ ระหว่างผู้มีประสบการณ์ หรือผู้ที่มีความสนใจที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาบุคลากรยังมีกิจกรรมอื่นๆที่กระทำได้อีกมากมาย เช่นการอภิปรายการ ค้นคว้า ทดลอง วิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน การประชุมปรึกษาหารือ หรือในรูปกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม

การเตรียมงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นการบริการด้านการศึกษา จึงต้องเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งงบประมาณ เพื่อที่จะทำให้การนิเทศไปสู่วัตถุประสงค์ จะต้องมีการบริหารการเงินเพื่อให้สอดคล้องกับแผนงาน และเงินงบประมาณที่ได้ซึ่งกิติมา ปรีดีติลก (2532) ได้เสนอแนะหลักเกี่ยวกับการบริหารการเงินไว้ดังนี้

1. การวางแผนการเงิน ควรวางแผนไว้เป็นระยะยาวที่สุด และแบ่งกระบวนการปฏิบัติการเป็นช่วงๆไป ทั้งนี้ต้องคอยตรวจสอบ และปรับปรุงให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

2.ควรมีการสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมในการกำหนดแผนงานการศึกษาล่วงหน้า เพื่อให้การใช้เงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.งบประมาณของโรงเรียน ควรพิจารณาตามแผนการศึกษาของโรงเรียนเป็นระยะเวลา 1 ปี หรือ 5 ปี

4.โรงเรียนควรมีอิสระอย่างเพียงพอในการตัดสินใจ และไม่ให้มีข้อผูกพันใดมาเกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินของโรงเรียน

5.การบริหารการเงินของโรงเรียน ควรเป็นการพัฒนาทางการศึกษาด้วย

6.การบริหารการเงินของโรงเรียน ควรเป็นไปเพื่อการพัฒนาทางการศึกษามากกว่าที่จะมุ่งแข่งขันซึ่งกันและกัน

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในทางปฏิบัติ ดังนี้

1.เสนอโครงการดำเนินการล่วงหน้า เพื่อพิจารณาความจำเป็น และคุณภาพของงานโดยจัดลำดับความสำคัญของงานก่อนหลัง

2.แยกพิจารณาโดยการทำงาน ที่ต้องใช้งบประมาณและไม่ใช้งบประมาณ

3.หาแหล่งที่มาของความช่วยเหลือ ทุนสนับสนุนจากทางอื่นๆ

4.ขอความร่วมมือจากคณะครู โดยให้ครูเห็นความจำเป็นของงานและเต็มใจ

5.เสียสละด้วยตนเอง ในกรณีที่ฐานะของผู้มีเทศไม่เดือดร้อน

การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน

วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอนนั้น นับเป็นสิ่งที่ทำให้การนิเทศการสอนมี แนวโน้มที่จะมีความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผล ถ้าวัสดุอุปกรณ์นั้นมีความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) ได้เสนอแนวการสร้างสื่อ เครื่องมือ และการใช้ ดังนี้

1.การตัดสินใจเลือกใช้สื่อ เครื่องมือใดให้พิจารณาจากข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเป็นสำคัญ

2.การตัดสินใจเลือกใช้สื่อเครื่องมือใด พิจารณาลักษณะเฉพาะของโสตทัศนูปกรณ์นั้นๆ ว่ามีจุดดี จุดด้อย และข้อพึงระวังอย่างไร

3.ดำเนินงานสร้างสื่อเครื่องมือ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- กำหนดเนื้อหา

- กำหนดวัตถุประสงค์
 - กำหนดรูปแบบการใช้งาน
- 4.ทดลองใช้สื่อ เครื่องมือทุกชนิดที่สร้างขึ้นทุกครั้ง
- 5.การประเมินผล คำนึงถึงวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ
- เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครู
 - เพื่อหาทางปรับปรุงหรือพัฒนาสื่อเครื่องมือให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมา การเตรียมงบประมาณ และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการนิเทศ การสอนนั้นมีความสัมพันธ์กัน เนื่องด้วยงบประมาณที่ได้จะสามารถนำมาจัดการนิเทศการสอนได้ โดยการนำมาใช้ในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อจะทำให้การนิเทศเป็นไปด้วยความสะดวก และบรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน

การประเมินผลการนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับผล การนิเทศการสอน แล้วนำมาตีค่า ผลของการนิเทศการสอนว่า บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่อย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง ผลงานเป็นที่พอใจหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอะไร

การดำเนินงานทุกอย่างจำเป็นต้องมีการประเมินผล และติดตามผลอยู่เสมอ งานนิเทศ ก็เช่นเดียวกัน การประเมินผลของงานทุกชนิด ก็เพื่อจะศึกษาแผนงานที่กำหนดไว้ว่า ดำเนินไป ตามลำดับขั้นหรือไม่ จะได้มีการปรับปรุงให้เป็นไปตามที่กำหนด นอกจากนี้ยังจะได้ทราบส่วนดี และส่วนบกพร่องของโครงการที่วางไว้ เป็นการสำรวจความศรัทธาของผู้ร่วมงาน พิจารณาความร่วมมือที่ได้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีปฏิบัติงาน กำลังคน กำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ว่าเหมาะสมมาก น้อยเพียงใด การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนางานที่จะดำเนินต่อไปข้างหน้า

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2536) กล่าวถึงการประเมินผลทางการนิเทศการสอนว่า เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินทางการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องครอบคลุมทุกด้าน และสิ่งที่ควร ประเมินมีดังต่อไปนี้

1. ปรัชญา ความมุ่งหมาย และหลักการศึกษ (ปรัชญา หมายถึง คุณค่าพื้นฐาน ข้อตกลงเบื้องต้น และความเชื่อ เพื่อพิจารณาตัดสินใจ วางกฎเกณฑ์ วางนโยบาย และกำหนด แนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน)
2. หลักสูตรและแผนการสอน
3. การจัดระบบการสอน

4. การจัดสรรและการพัฒนาบุคลากร
5. วัสดุอุปกรณ์การสอน
6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
7. การบริการต่างๆสำหรับนักเรียน
8. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน
9. ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์
10. การให้แหล่งวิชาการ

สิ่งที่ควรประเมิน ตามที่ได้กล่าวมานี้ ในการประเมินผลงานวิชาการ และงานการนิเทศ การสอน จะมุ่งประเมิน ข้อ 1 – 7 เป็นสำคัญ

ในการประเมินผลโดยทั่วไป จะมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการกำหนดว่าในการประเมินครั้งนี้ต้องการอะไร จะนำไปใช้เพื่อทำอะไร

2. การกำหนดรายละเอียดในการประเมิน เป็นเรื่องกำหนดว่าการทำงานที่จะทำได้ต้องการนั้นมีรายละเอียดอะไรบ้างในการประเมิน

3. การกำหนดเครื่องมือในการประเมิน จากรายละเอียดในการประเมิน จะนำมาพัฒนาหาวิธีการประเมิน และเครื่องมือในการประเมินว่าจะต้องใช้อะไรบ้าง และข้อมูลเหล่านั้นจะได้อะไรมาจากที่ไหน

4. การกำหนดตัวผู้ประเมิน ซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงานก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะที่สามารถวางตัวเป็นกลาง

5. การดำเนินการประเมิน เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบในการประเมินรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อสนองตอบคำถาม เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการประเมิน

6. การวิเคราะห์และรายงานผล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการรายงานไปใช้ในการปรับปรุงระบบงานวิชาการของโรงเรียนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530)

การประเมินผลการนิเทศการสอนนั้น การประเมินจะทำให้ทราบสิ่งต่อไปนี้

1. ผลงานที่ดำเนินไปเป็นระยะๆนั้น ได้ผลดีหรือไม่ มีปัญหาและข้อแก้ไขอย่างไร
2. งานที่ได้รับความร่วมมือ จากผู้ที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

3. ผู้ร่วมงานมีศรัทธาในการทำงานมากน้อยเพียงใด ทั้งงานของคณะและรายบุคคล

4. วิธีการปฏิบัติงาน กำลังคน กำลังเงินและวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เหมาะสมแก่งานหรือไม่เพียงใด

5. งานที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้น เป็นประโยชน์แก่ ครู นักเรียน และของคณะมากน้อยเพียงใด

(กิติมา ปรีดีติลล, 2532)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในการประเมินงานแต่ละอย่างนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน เช่น การประเมินผลการสอนของครู เพื่อเลื่อนเงินเดือน หรือการประเมินผลงานโรงเรียน จุดมุ่งหมายย่อมมีแตกต่างกัน เช่น ประเมินผลงานเพื่อประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงแก้ไข ประโยชน์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ประโยชน์เพื่อการจัดสรรงาน เป็นต้น

2. กำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลงาน ได้แก่ การกำหนดหลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานเพื่อใช้ในการวินิจฉัยคุณค่า หรือราคาของผลงานว่า มีลักษณะอย่างไร มีการแจกแจงรายละเอียดไว้ให้เข้าใจ

3. กำหนดวิธีการและเครื่องมือสำหรับการวัดผล เป็นการนำเอาวิธีการและเครื่องมือทางการวัดมาใช้ เพื่อช่วยเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นกรรมวิธีในการนำเอาผลงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานของงาน

4. การวินิจฉัยคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้แล้ว หมายถึงการกำหนดคุณค่าของข้อมูลต่าง ๆ มาตรฐานเป็นผลของการประเมินผลงานทั้งหมดเป็นส่วนรวม เช่น การวินิจฉัยคุณค่าของผลงานทั้งหมด ให้เห็นว่า ก้าวหน้าอย่างไร หรือควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

5. การสรุปผลของการประเมินผลงานทั้งหมด ได้แก่ การนำผลของการวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ มาตรฐาน เป็นผลของการประเมินผลงานทั้งหมดเป็นส่วนรวม เช่น การวินิจฉัยคุณค่าของผลงานทั้งหมดให้เห็นว่าก้าวหน้าอย่างไร หรือควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ในการวัดและประเมินผล จะต้องมึเครื่องมือในการประเมิน ซึ่งเครื่องมือในการประเมินนั้นมีหลายรูปแบบ การใช้เครื่องมือใด ในการประเมินจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลงานการนิเทศการศึกษาที่ใช้อยู่ทั่วไปมีดังนี้

1. แบบสอบถาม เครื่องมือในการประเมินผลงานที่ใช้น้อยอย่างแพร่หลายมาก เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการของบุคคลในเรื่องต่างๆ แบบสอบถามนี้สามารถใช้ได้กว้างขวางในกิจกรรมการนิเทศการศึกษาหลายประเภท การเขียนแบบสอบถามต้องใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ และเขียนคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามให้ชัดเจน

2. แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของนักเรียน การใช้แบบทดสอบในงานนิเทศการศึกษารุ่นใหญ่ จะมุ่งดูว่า เมื่อจัดกิจกรรมตามการนิเทศแล้ว ผลการเรียนของนักเรียนจะดีขึ้นหรือไม่

3.แบบสัมภาษณ์ เป็นวิธีการประเมินผลอีกแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแบบสอบถาม คือการวัดความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการของบุคคล แต่การสัมภาษณ์ จะได้ข้อมูลที่ชัดเจนเที่ยงตรงกว่า การสัมภาษณ์จะนำมาใช้ในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลจำนวนไม่มากนัก ผลจากการสัมภาษณ์ ควรจะมีการบันทึกและนำมาสรุปประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

4.การตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติเป็นวิธีการประเมินผลอีกประเภทที่ใช้ในการประเมินผลในสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น การให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน หรือจัดทำเอกสาร เราอาจตรวจสอบผลงานการปฏิบัติโดยใช้วิธีการสังเกตผลงาน และวัดผลงานในรูปของระดับคะแนน

5.การประชุมปรึกษาหารือ และทบทวนการปฏิบัติงาน การประเมินผลการนิเทศแบบนี้ เป็นการประเมินผลที่ให้ผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสแถลงผลการปฏิบัติงานของตนว่า ได้ผลมากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไร ทุกคนช่วยกันพิจารณาผลงานนั้นๆ พร้อมกับให้ข้อคิดเห็น แนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ

6.การวิจัยในเชิงประเมินผล การประเมินแบบนี้มีขั้นตอนที่รัดกุม มีระเบียบวิธีการวิจัยที่จะต้องตั้งสมมุติฐานอย่างมีเหตุผล มีเครื่องมือวิจัยที่ดี มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้และมีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ การประเมินผลชนิดนี้จะใช้เวลามาก สิ้นเปลืองแรงงานและงบประมาณ แต่สำหรับการประเมินผลงานทางนิเทศการศึกษาบางครั้งก็ต้องการประเมินประเภทนี้ เช่น การวิจัยเปรียบเทียบครูที่ได้รับการอบรมและไม่ได้รับการอบรม(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,2535)

การเลือกเครื่องมือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญ ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการประเมิน จุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์ และจำนวนความเที่ยงตรงที่ต้องการ การเลือกเครื่องมือควร จะเลือกโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณสมบัติที่ดีมีความเชื่อถือได้เที่ยงตรง ง่ายต่อการจัดทำ และให้ผลตามที่ต้องการ

7.การดำเนินการนิเทศการสอน

การดำเนินการนิเทศการสอน ให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายนั้น จะต้องนำกิจกรรม และเทคนิคการนิเทศการสอน ไปเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษา กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอนตามขอบเขตที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เทคนิคการนิเทศการสอน

1. การประชุม

การประชุม หมายถึง การนัดหมายบุคลากรในโรงเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมารวมประชุมปรึกษาหารือ ชี้แจง สังเกต หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อเตรียมการด้านต่างๆ และปรับความคิดเห็นของบุคลากรให้ได้ข้อสรุปในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางเดียวกัน

2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

การสังเกตการสอนในชั้นเรียน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการเรียนการสอน มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในขณะที่ทำการสอน แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เพื่อให้ครูได้พัฒนาการสอน ทั้งนี้ การสังเกตการสอนจะต้องทำในลักษณะสร้างสรรค์ มิใช่การตรวจตราจับผิด ซึ่งหลักของการสังเกตการสอนที่ดีมีดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, 2535)

- สังเกตและให้ความสนใจเรื่องที่กำลังสังเกตเท่านั้น
- สังเกตอย่างมีจุดหมาย
- สังเกตอย่างพินิจพิเคราะห์จนเข้าใจรายละเอียด
- มีการจดบันทึกสิ่งที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสังเกตไว้อย่างครบถ้วน
- ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตต้องตรวจสอบจนมั่นใจซึ่งอาจทำได้โดยสังเกตหลายครั้งแล้วได้ผลตรงกัน

3. การสาธิตการสอน

การสาธิตการสอน หมายถึง การแสดงวิธีการสอนเป็นตัวอย่างให้ดู ผู้สาธิตอาจจะเป็นครูในโรงเรียน หรือผู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะสาธิตการสอน ซึ่งหลักการสาธิตการสอนมีดังนี้

- มีการวางแผนการสาธิตการสอนไว้เป็นอย่างดี ต้องเลือกเรื่องที่ตรงกับปัญหาหรือความต้องการของครู
- การสาธิตและการสอน ควรสัมพันธ์กับเทคนิคการศึกษาอื่นๆ
- การสาธิตและการสอน ควรเน้นในรายละเอียดต่างๆ ในบทเรียน
- ควรเลือกผู้สาธิตการสอนเป็นอย่างดี

4. การเยี่ยมชั้นเรียน

การเยี่ยมชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่ครูคนหนึ่งไปเยี่ยมชั้นครูอีกคนหนึ่ง การเยี่ยมชั้นเรียน สามารถทำได้ทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน เป็นการพาครูไปเยี่ยมเยือนและสังเกตการสอน ซึ่งครูจะได้เห็นวิธีการสอน และอุปกรณ์การสอน สังเกตการใช้เครื่องมือ ได้เห็นครูที่สอนดีๆ และประสบความสำเร็จ การเยี่ยมชั้นเรียน ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของการไปเยี่ยมแต่

ละครั้งให้แน่นอน และควรมีการติดตามผล โดยปรึกษาหารือและอภิปรายผลการดำเนินการที่ได้เห็นมา

5. การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน หมายถึง กิจกรรมการนิเทศ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้นิเทศ ภายในโรงเรียน ดำเนินการโดยการพาบุคลากรในโรงเรียนไปศึกษาสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่ต้องการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรมีประสบการณ์ตรง

6. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การรวมกลุ่มครูในโรงเรียน เพื่ออบรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แล้วยึดปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ เป็นการอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ ด้านทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ แล้วเน้นการนำไปปฏิบัติจริง เช่น การอบรมทำสื่อการเรียนการสอน การอบรมการเขียนแผนการสอนร่วมกัน เป็นต้น

7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูในการแก้ไข ปรับปรุงการเรียนการสอน หรือปัญหาต่างๆในห้องเรียน โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เทคนิคในการนิเทศการสอนในโรงเรียน สามารถใช้ได้หลายวิธี รวมทั้ง 7 วิธีที่กล่าวมา ทั้งนี้ การใช้เทคนิค ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย และสถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน

ในการดำเนินงานนิเทศนั้นโดยทั่วไปผู้บริหารมักจะมอบให้ผู้นิเทศเป็นผู้กระทำในลักษณะเช่นนี้ การนิเทศจะสำเร็จลงได้ด้วยดี จำเป็นจะต้องอาศัยการสนับสนุนของผู้บริหาร ทั้งนี้ เพราะการนิเทศมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณการเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือ “4M’S” อันเป็นปัจจัยพื้นฐาน คือ

1. บุคลากร (Man) บุคลากรทางการนิเทศศึกษานั้นต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีจำนวนเพียงพอต่อการดำเนินงาน

2. เงิน (Money) ต้องมีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอต่อความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

3.วัสดุอุปกรณ์ (Materials) ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความต้องการจำเป็นตามโครงการ หรือแผนปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียน ในปริมาณที่เพียงพอ และทันต่อเหตุการณ์

4.การจัดการ (Management) ต้องมีระบบการจัดการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียน ในลักษณะที่เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ในอันที่จะทำให้การดำเนินงานนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2538)

ดังนั้นการนิเทศการสอนในโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงการให้การสนับสนุน ในด้าน

- 1.บุคลากร หมายถึง บุคลากรผู้ดำเนินการ
- 2.งบประมาณ หมายถึง งบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ
- 3.วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ สื่อต่าง ๆ
- 4.การจัดการ หมายถึง ระบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน ที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน

การติดตาม เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่า บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบหรือไม่ สิ่งที่จะได้จากการนิเทศติดตาม คือรู้ปัญหา รู้อุปสรรค และรู้ว่าควรเสริมแรงในการปฏิบัติอย่างไร

การนิเทศติดตามการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- การนิเทศติดตามก่อนการดำเนินการ
- การนิเทศติดตามระหว่างดำเนินการ
- การนิเทศติดตามหลังการดำเนินการ

8.การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน เป็นขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่วางไว้ ว่าได้ผลสมความมุ่งหมายที่ได้วางไว้หรือไม่ มีอะไรบ้างที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ จะได้ทราบส่วนดีและส่วนบกพร่องของโครงการที่วางไว้ ส่วนในด้านความศรัทธาของผู้ร่วมงาน ก็จะทำให้สามารถพิจารณาความร่วมมือที่ได้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการปฏิบัติ กำลังคน กำลังเงิน และวัสดุอุปกรณ์ว่าเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใด การประเมินจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนางานที่จะดำเนินต่อไปข้างหน้าของผู้นิเทศ

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การประเมินประกอบด้วย

1. ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์
2. การรวบรวมข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ต่างๆที่เกี่ยวกับความเจริญของงาน
3. ทำการวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ แล้วหาทางปรับปรุงเพื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย
4. การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ปรับปรุงผลที่ได้ออกมา และปรับปรุงวิธีการต่างๆรวม

อยู่ด้วย

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง หลักในการประเมินผลว่ามีดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลควรใช้กลวิธีหลายอย่างต่างกัน รวมถึงวิธีการทั้งหลายที่ได้รับจากการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ นำมาเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก หรือบุคคล ในขณะผู้ร่วมงาน

2. การประเมินผลจะต้องได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารการศึกษา

3. การประเมินผลจะต้องให้สัมพันธ์กับหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรใหม่ จำเป็นจะต้องใช้การวัดผลวิธีใหม่ด้วย

4. โครงการวัดผลควรจะเป็นไปตามแนวทางของความมุ่งหมายทางการศึกษา ฉะนั้น ต้องวัดความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาด้วย

5. การประเมินควรวัดผลหลายแบบ นอกจากวัดผลงานแล้ว ยังรวมถึงทัศนคติ

6. ครูทุกคนควรมีส่วนร่วมในการวัดผล ร่วมแรงร่วมใจกันทดลองวิธีการที่เหมาะสมเอามาใช้วัดผล รู้จักเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

7. การประเมินผลความจะกระทำติดต่อกันไปเป็นระยะๆ หากมีข้อบกพร่อง จะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงได้ทันที่

8. โครงการประเมินผลควรจะมียืดหยุ่นได้ ใช้หลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสอบถาม การรายงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

9. เก็บบันทึกสรุปผลการประเมินโครงการนี้เทศไว้เป็นหลักฐาน ทั้งที่เป็นเอกสารสถิติ แผนภูมิ กราฟ เพื่อสะดวกในการค้นคว้า

10. โครงการประเมินผล ควรจะใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมของผลงานในการประเมินผลนั้น ควรจะใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแนะแนวแต่ละบุคคล ผลที่ได้ประเมินออกมาถ้ายังเชื่อถือได้ไม่เป็นที่แน่นอน ควรอยู่ในขั้นสงสัยไว้ก่อน

สรุปว่าการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำต่อเนื่องไปตลอดเวลา ฉะนั้นรายการประเมินผลจึงย่อมจะต้องมีทั้งในระหว่างที่กำลังปฏิบัติการและหลังการปฏิบัติการ มีระหว่างการปฏิบัติเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

9. การส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงการพัฒนาด้านการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งเป็นนโยบายของโรงเรียนในด้านความเป็นเลิศในด้านวิชาการ จึงได้มีการสนับสนุนส่งเสริมการนิเทศการสอน ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามการดำเนินการนิเทศการสอน
2. จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ จัดบรรยายเพื่อเสริมความรู้ให้แก่ครู
3. จัดหาวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน
4. ดำเนินการนิเทศการปฏิบัติงานโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก่ผู้รับการนิเทศ
5. จัดให้มีการอบรมเทคนิควิธีการนิเทศการสอนหลายวิธีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
6. การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นการสนับสนุน ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเองด้วยความมั่นใจ
7. ส่งเสริม สนับสนุน ด้านงบประมาณ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน
8. จัดให้ครูไปศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอน นอกสถานที่
9. สนับสนุนการทำเครื่องมือสังเกตการสอน ของโรงเรียนเอง โดยเน้นพฤติกรรมการสอนเฉพาะด้านของครูแต่ละสาขาวิชา
10. จัดให้มีการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน เพื่อหาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ หรือเพื่อหาทางให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำตวน เรือนริน (2531) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้างานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าส่วนใหญ่ จัดการเตรียมการนิเทศโดยจัดการวางแผนการนิเทศการสอนตามแผนของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศ คือ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เครื่องมือการนิเทศคือแบบบันทึกการนิเทศจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี การดำเนินการนิเทศการสอน เทคนิควิธีการที่ใช้โดยเรียงลำดับการจัดจากมากไปหาน้อย คือการเยี่ยมชั้นเรียน การจัดการประชุมชี้แจง หรืออภิปรายการหาทางให้ครูอ่านวารสารทางวิชาการ การสังเกตการสอน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ส่วนการนิเทศการสอนโดยการสังเกตการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการประเมินผลการจัดส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน ปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่คือบุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศการสอน ขาดงบประมาณ และวัสดุเครื่องมือในการจัดการนิเทศการสอน ขาดการประเมินผลการนิเทศที่ต่อเนื่อง และครูไม่ได้นำข้อมูลกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตน

ประสงค์ เทพศิริ (2531) ได้ทำการศึกษาปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร และเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแยกเป็นรายด้านของผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร และวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรมีปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในอันดับ 1 ได้แก่ ปัญหาการสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาการนิเทศการสอน ปัญหาอันดับที่ 2 ได้แก่ ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศการสอน ปัญหาอันดับที่ 3 คือ ปัญหาด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาอันดับที่ 4 ได้แก่ปัญหาการประเมินผลการนิเทศการสอน ปัญหาสุดท้ายได้แก่ ปัญหาด้านการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติการนิเทศการสอน

พิมพ์ใจ นิสาวพัฒนานันท์ (2532) ได้ทำการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนของผู้บริหารและครูหัวหน้าวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำปาง ในโรงเรียนคุณภาพดี ค่อนข้างดี และพอใช้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการวางแผนการนิเทศการสอนเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้ทำการนิเทศการสอน คือ ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้งบประมาณ ใช้แบบบันทึกการสังเกตการสอนเป็นรายการกลุ่มประสบการณ์ เทคนิคและวิธีการนิเทศที่ใช้ คือ การสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุม การหาทางให้ครูอ่านวารสารทางวิชาการ การสนับสนุนให้มี

การประชุมปฏิบัติการส่วนใหญ่ไม่ได้จัด ปัญหาได้แก่ ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และ ผู้นิเทศขาดเทคนิค นอกจากนี้ ครูไม่ได้นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง

เยาวลักษณ์ สมคะเน (2533) ได้ทำการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จัดการเตรียมการนิเทศการสอนโดยการวางแผนการนิเทศ เป็นแผนปฏิบัติการของโรงเรียน บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศ คือ หัวหน้าหมวดวิชา งบประมาณที่ใช้ คือ เงินบำรุงการศึกษา เครื่องมือใช้แบบบันทึกการนิเทศ วิธีการประเมินให้รายงานเมื่อสิ้นภาคเรียนแต่ละภาค การดำเนินการโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการนิเทศการสอน คือ การเยี่ยมชั้นเรียน และการปรึกษาหารือ มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ และมีปัญหาด้าน ขาดการสำรวจความต้องการของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจ และไม่ให้ความสำคัญต่อการนิเทศการสอน

ชูชัย ประดับสุข (2538) ได้ทำการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศ การสอน เป็นแผนประจำโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นผู้วางแผนการนิเทศการสอน ใช้เงินรายได้ของโรงเรียนดำเนินการ เครื่องมือนิเทศการสอนที่ใช้คือแบบบันทึกการนิเทศการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน โรงเรียนจัดกิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอน ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน เทคนิคเชิงเน้นวัตถุประสงค์ การสังเกตการสอน การปรึกษาหารือ การศึกษาดูงาน การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การสนทนาทางวิชาการ การจัดป้ายนิเทศ การประเมินผลส่วนใหญ่ประเมินโดยผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของครู ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน โรงเรียนมีปัญหาการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ ด้านการเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจเรื่องการนิเทศการสอน ผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอ นิเทศไม่ต่อเนื่อง โรงเรียนไม่ได้งบประมาณ ขาดสื่อ และเครื่องมือในการนิเทศการสอน

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษา จุดมุ่งหมายคือคุณภาพการศึกษาของนักเรียน เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของการศึกษา การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพของการศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาที่จะส่งเสริมสนับสนุนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำครูโดยตรงในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานในหน้าที่ของครูโดยตรง ปรากฏว่าที่ผ่านมา การนิเทศการสอนในโรงเรียน ยังมีปัญหาต่างๆ เช่น ผู้นิเทศขาดเทคนิค ขาดการวางแผน ขาดการดำเนินการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการศึกษาด้านการจัดการนิเทศการสอน

ในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล จะเป็นการช่วยให้สามารถปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมการจัดการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูสามารถ ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนรักษามาตรฐานการเรียนการสอนได้ต่อไป.

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าในการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ คุณภาพของนักเรียน อันเป็นสิ่งแสดงถึงคุณภาพด้านการศึกษา และการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ควบคุมคุณภาพของการเรียนการสอน และการทำงานที่จะทำให้การดำเนินการด้านการเรียนการสอนมีคุณภาพนั้น ควรจะพัฒนาปรับปรุงที่ตัวครูผู้สอน ซึ่งสิ่งที่จะทำให้ครูเกิดการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ก็คือการนิเทศการสอนนั่นเอง จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน จะเห็นได้ว่าการนิเทศการสอนในโรงเรียนยังมีปัญหาและอุปสรรค ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล ดังนั้นการศึกษาการจัดการนิเทศการสอน จะเป็นประโยชน์ และช่วยส่งเสริมให้การจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรมและคุณธรรมโรงเรียนคุณธรรมแห่งประเทศไทย ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน ในบทนี้จะเป็นการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรมและคุณธรรมโรงเรียนคุณธรรมแห่งประเทศไทย ในปีการศึกษา 2543 จำนวน 11 โรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	จำนวน	30	คน
2. หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์	จำนวน	117	คน
3. ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน	จำนวน	108	คน
รวมประชากรทั้งสิ้น		255	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 ฉบับ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ 1 ฉบับ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน จำนวน 1 ฉบับ ในแต่ละฉบับข้อคำถามแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ และแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2	เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน
ตอนที่ 3	เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย โดยให้ครอบคลุมแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหาของข้อคำถาม และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. รวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา
6. แก้ไข ปรับปรุง ตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ ถึงอธิการเจ้าคณะแขวงมูลนิธิ - คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือในการจัดส่งและเก็บข้อมูลวิจัยไปยังโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
2. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 255 ฉบับ ไปยังโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลทั้ง 11 โรงเรียน โดยทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ช่วยจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.12 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามการวิจัยที่ได้รับคืน

เครื่องมือวิจัย	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน (ฉบับ)	ร้อยละ และสมบูรณ์ (ฉบับ)
1.แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	30	29	96.67
2.หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์	117	107	91.46
3.ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศ	108	104	96.30
รวม	255	240	94.12

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

(ประคอง กรรณสูต, 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย โดยเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน (รายละเอียดในตารางที่ 2-4)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ซึ่งประกอบด้วย

1. การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

1.1 การวางแผนการนิเทศการสอน

1.2 การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน

1.3 การเตรียมงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอน

1.4 การประเมินผลการนิเทศการสอน

(รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 5-14)

2. การดำเนินการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน

2.1 เทคนิควิธีการนิเทศการสอน

2.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน

2.3 การติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน

2.4 การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

(รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 15-25)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิ

คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยที่ได้จากผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 ปัญหาการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน
- 3.2 ปัญหาการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน
- 3.3 ปัญหาการติดตามการนิเทศการสอน
- 3.4 ปัญหาการประเมินการจัดการนิเทศการสอน
(รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 26-34)

สำหรับรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน อายุการทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอน มีรายละเอียดเสนอในตารางที่ 1
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของ หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ในการจัดการนิเทศการสอน และการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน มีรายละเอียดเสนอในตารางที่ 2
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของ ครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการนิเทศการสอน และการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน มีรายละเอียดเสนอในตารางที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

สถานภาพ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	20	68.97
- หญิง	9	31.03
2. อายุ		
- 31-40 ปี	7	24.14
- 41-50 ปี	14	48.28
- 51 ปีขึ้นไป	8	27.58
3. ตำแหน่ง		
- ผู้อำนวยการ	9	31.03
- อาจารย์ใหญ่	7	24.14
- ครูใหญ่	5	17.24
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	8	27.59
4. จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง		
- ต่ำกว่า 5 ปี	9	31.03
- 5-10 ปี	12	41.38
- 11-15 ปี	1	3.45
- 16-20 ปี	2	6.90
- 21 ปีขึ้นไป	5	17.24
5. วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	15	51.72
- ปริญญาโท	11	37.94
- ปริญญาเอก	3	10.34

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาหรือการนิเทศการสอน		
- ไม่เคย	11	37.93
- เคย	18	62.07
7. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 1-2 วัน	18	62.07
- 3-4 วัน	11	37.93
8. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา		
- กลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล	15	51.72
- มหาวิทยาลัยของรัฐ	9	31.03
- หน่วยงานนิเทศก์	5	17.24
9. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมหรือสัมมนา		
- การนิเทศการสอน	26	89.66
- การนิเทศภายในโรงเรียนและการเขียนแผนการสอน	18	62.07
- การนิเทศการศึกษาและการบริหารงานการเรียนการสอน	9	31.03
- การนิเทศแบบคลินิก	11	37.93
- การนิเทศชั้นเรียน	5	17.24
- โครงการอบรมพัฒนาหลักสูตรและนิเทศการศึกษา	2	6.90
10. ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 2535-2537	14	48.28
- 2538-2540	21	72.41
- 2541-2543	11	37.93

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.79 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.03

2. อายุ

เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารวิชาการ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.28 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.58 และมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.14

3. ตำแหน่ง

สำหรับตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 31.03 รองลงมาดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการคิดเป็นร้อยละ 27.59 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 24.14 และตำแหน่งครูใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 17.24

4. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ พบว่า มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.38 รองลงมา มีอายุของการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.03 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.24 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.90 และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.45

5. วุฒิการศึกษา

สำหรับวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 37.94 และวุฒิการศึกษาปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10.34

6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน เกี่ยวกับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เคยรับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 62.07 และไม่เคยรับการอบรมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 37.93

7. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่เคยรับการอบรมสัมมนา พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาอบรมสัมมนา 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 62.07 และระยะเวลา 3-4 วัน คิดเป็นร้อยละ 37.93

8. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา

สำหรับหน่วยงานที่จัดอบรมสัมมนา พบว่า กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลเป็นผู้จัด คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมา มหาวิทยาลัยของรัฐบาลเป็นผู้จัดคิดเป็นร้อยละ 31.03 และหน่วยศึกษานิเทศก์เป็นผู้จัด คิดเป็นร้อยละ 17.24

9. ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา

การอบรมหรือสัมมนาที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้รับการอบรม ส่วนใหญ่เป็นความรู้ด้านการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 89.66 รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนและการเขียนแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 62.07 ด้านการนิเทศแบบคลินิก คิดเป็นร้อยละ 37.93 การนิเทศการศึกษาและการบริหารงานการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.03 ส่วนการนิเทศชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และการอบรมพัฒนาหลักสูตรและนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.90

10. ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่ได้เข้ารับการอบรมความรู้ในเรื่องของการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอน ในปีระหว่างปี 2538-2540 คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาได้เข้ารับการอบรมในระหว่างปี 2535-2537 คิดเป็นร้อยละ 48.28 และได้เข้ารับการอบรมในระหว่างปี 2541-2543 คิดเป็นร้อยละ 37.93

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 สถานภาพของหัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์

สถานภาพ	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	35	32.71
- หญิง	72	67.29
2. อายุ		
- 21-30 ปี	17	15.89
- 31-40 ปี	51	47.66
- 41-50 ปี	29	27.10
- 51 ปีขึ้นไป	10	9.35
3. วุฒิการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	1.87
- ปริญญาตรี	91	85.05
- ปริญญาโท	14	13.08
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	17	15.89
- 5 –10 ปี	30	28.04
- 11 -15 ปี	28	26.16
- 16 -20 ปี	17	15.89
- 20 ปีขึ้นไป	15	14.02
5. ประสบการณ์ในการจัดการนิเทศการสอน		
- ต่ำกว่า 1 ปี	19	17.76
- 1-3 ปี	56	52.34
- 4-6 ปี	22	20.56
- 7-9 ปี	4	3.74
- 10 ปีขึ้นไป	6	5.60
6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- ไม่เคย	70	65.42
- เคย	37	34.58

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
7. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 1 วัน	85	79.44
- 2 วัน	22	20.56
8. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา		
- กลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล	73	68.22
- มหาวิทยาลัยของรัฐ	34	31.78
9. ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา		
- การนิเทศการสอน	35	32.71
- การนิเทศการศึกษา	32	29.91
- การนิเทศแบบคลินิก	29	27.10
- การนิเทศภายในโรงเรียน	36	33.64
10. ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 2535-2537	21	19.63
- 2538-2540	34	31.78
- 2541-2543	23	21.50

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของหัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ปรากฏผล ดังนี้

1. เพศ

หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.29 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.71

2. อายุ

เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.66 รองลงมามีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.10 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.10 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.35

3. วุฒิการศึกษา

พบว่า หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.05 รองลงมาเป็นวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 13.08 และวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.87

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

เมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.04 รองลงมาคือ ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.16 ระหว่าง 16-20 ปี และต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.89 เท่ากัน และประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.02

5. ประสบการณ์ในการจัดการนิเทศการสอน

ประสบการณ์ในการจัดนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ พบว่า หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ มีประสบการณ์ในการจัดการนิเทศการสอน 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.34 รองลงมาคือระหว่าง 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.56 มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.76 ส่วนประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.60 และประสบการณ์ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.74

6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน

สำหรับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.42 และเคยรับการอบรมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 34.58

7. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ที่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนาพบว่า ส่วนใหญ่ใช้เวลาอบรมสัมมนา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 79.44 และได้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเป็นเวลา 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 20.56

8. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา

สำหรับหน่วยงานที่จัดอบรมสัมมนาพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลเป็นผู้จัด คิดเป็นร้อยละ 68.22 และมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นผู้จัด คิดเป็นร้อยละ 31.78

9. ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา

การอบรมหรือสัมมนาที่หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ได้รับการอบรมหรือสัมมนา เป็นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.64 รองลงมาคือ ความรู้

เกี่ยวกับการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 32.71 ความรู้ทางด้านการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.91 และความรู้ด้านการนิเทศแบบคลินิก คิดเป็นร้อยละ 27.10

10.ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ได้เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องของการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอนในระหว่างปี 2538-2540 คิดเป็นร้อยละ 31.78 รองลงมาคือ ระหว่างปี 2541-2543 คิดเป็นร้อยละ 21.50 และในระหว่างปี 2535-2537 คิดเป็น ร้อยละ 19.63

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 สถานภาพของครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

สถานภาพ	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	36	34.61
- หญิง	68	65.39
2. อายุ		
- 21-30 ปี	14	13.47
- 31-40 ปี	48	46.16
- 41-50 ปี	35	33.64
- 50 ปีขึ้นไป	7	6.73
3. ตำแหน่ง		
- ครูประจำชั้น	69	66.35
- ครูผู้สนับสนุนการสอน	27	25.15
- อื่น ๆ (ครูผู้สอน)	8	7.70
4. วุฒิการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	3.85
- ปริญญาตรี	75	72.10
- ปริญญาโท	25	24.05
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	12	11.54
- 5 -10 ปี	29	27.87
- 11-15 ปี	28	26.93
- 16-20 ปี	15	14.43
- 21 ปีขึ้นไป	20	19.23
6. ประสบการณ์ในการนิเทศการสอน		
- ต่ำกว่า 1 ปี	15	14.42
- 1-3 ปี	57	54.81
- 4-6 ปี	13	12.50

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
- 7-9 ปี	6	5.77
- 10 ปีขึ้นไป	13	12.50
7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอน		
- ไม่เคย	60	57.69
- เคย	44	43.31
8. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 1 วัน	38	36.54
- 2 วัน	26	25.00
- 3 วัน	14	13.46
9. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา		
- กลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียล	41	39.42
- มหาวิทยาลัยของรัฐ	26	25.00
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	19	18.27
10. ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา		
- การนิเทศภายในโรงเรียน	43	41.35
- การพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศการสอน	22	21.15
- การนิเทศการศึกษา	38	36.54
- การนิเทศแบบคลินิก	11	10.58
- การนิเทศการสอน	52	50.00
11. ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- 2535-2537	28	26.92
- 2538-2540	36	34.62
- 2541-2543	41	39.42

จากตารางที่ 4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการ
นิเทศการสอน ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ
65.39 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.61

2. อายุ

ในด้านอายุพบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน มีอายุระหว่าง - 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.16 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.64 อายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.47 และอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.73

3. ตำแหน่ง

สำหรับตำแหน่งของครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 66.35 รองลงมาคือ ครูผู้สนับสนุนการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.15 และส่วนน้อยเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 7.70

4. วุฒิการศึกษา

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.10 รองลงมาคือ วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 24.05 และมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.85

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

ในด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.87 รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.93 ส่วนประสบการณ์ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.23 ประสบการณ์ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.43 และ ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.54

6. ประสบการณ์ในการนิเทศการสอน

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน พบว่ามีประสบการณ์ในการนิเทศการสอนระหว่าง 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.81 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.42 ส่วนประสบการณ์ 4-6 ปี และ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.50 เท่ากัน และประสบการณ์ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.77

7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 57.69 และเคยได้รับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 43.31

8. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรม หรือสัมมนา

พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น ใช้เวลาเข้าอบรมสัมมนา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 36.54 รองลงมาคือ ใช้เวลาเข้าอบรมสัมมนา 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเข้ารับการอบรมสัมมนา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 13.46

9. หน่วยงานที่จัดอบรมหรือสัมมนา

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น เข้ารับการอบรมสัมมนากับหน่วยงานในกลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล คิดเป็นร้อยละ 39.42 รองลงมาได้เข้ารับการอบรมสัมมนากับมหาวิทยาลัยของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเข้ารับการอบรมสัมมนา กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 18.21

10. ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา

ความรู้ที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนานั้น พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ได้อบรมความรู้ทางด้านการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.35 รองลงมาคือ ทางด้านการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.35 ทางด้านการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.54 ส่วนทางด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 21.15 และได้รับการอบรมทางด้านการนิเทศแบบคลินิก คิดเป็นร้อยละ 10.58

11. ปีที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น เข้ารับการอบรมสัมมนาทางการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอนในระหว่างปี 2541-2543 คิดเป็นร้อยละ 39.42 รองลงมาคือ ระหว่างปี 2538-2540 คิดเป็นร้อยละ 34.62 และปี 2535-2537 คิดเป็นร้อยละ 26.92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิ
คณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการวางแผนการนิเทศการสอน
ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การวางแผนการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. การวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- จัดทำเป็นนโยบายประจำปี	11	37.93
- จัดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีภาคเรียน	12	41.38
- จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี	15	51.72
- จัดทำเป็นแผนกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน	10	34.48
2. วิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นทางด้านการนิเทศการสอน		
- การอภิปรายกันในกลุ่มผู้บริหาร	14	48.28
- การอภิปรายกันในกลุ่มครูผู้สอนในแต่ละ หมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	17	58.62
- ประชุมสัมมนาคณะครูผู้สอนในแต่ละ หมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	11	37.93
- ใช้แบบสอบถามคณะครูทั้งหมด	3	10.34
- ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น	3	10.34
3. ข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผน การนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- สภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	23	79.31
- นโยบายของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล	7	24.13
- ความต้องการของผู้บริหาร	19	65.52
- ความต้องการของครูผู้สอน	19	65.52
- ความต้องการของผู้นิเทศ	8	27.59

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การวางแผนการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
4. บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ผู้บริหาร	10	34.48
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	21	72.41
- คณะครู	6	20.69
- ผู้บริหารร่วมกับคณะครู	10	34.48
- ครูวิชาการโรงเรียน	14	48.28
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	14	48.28
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	19	65.52
4. วิธีการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- กำหนดจากปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายวิชาการ	17	58.62
- กำหนดจากความต้องการร่วมกันของครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน	19	65.52
- กำหนดจากคาบเวลาในชั่วโมงการสอนตามหลักสูตร	4	13.79
- กำหนดจากแผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน	3	10.35

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า มีการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ประจำปี คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมาคือ จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.38 และจัดทำเป็นนโยบายประจำปี คิดเป็นร้อยละ 37.93 และจัดทำเป็นแผน กิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 34.48

2. การสำรวจความต้องการจำเป็นด้านการนิเทศการสอน พบว่า ใช้วิธีการอภิปรายกันในกลุ่มครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 58.62 รองลงมาคือ อภิปรายกันในกลุ่มผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 48.28 ประชุมสัมมนาคณะครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 37.93 ใช้แบบสอบถามคณะครูทั้งหมด และตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 10.34 เท่ากัน

3. การกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 79.31 รองลงมาคือ ความต้องการของผู้บริหาร และครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 65.52 เท่ากัน ส่วนน้อยที่กำหนดตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ และนโยบายของโรงเรียนในเครือมูลนิธิ คิดเป็นร้อยละ 27.59 และ 24.13 ตามลำดับ

4. บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่คือ ผู้ช่วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 65.52 ครูวิชาการโรงเรียนและคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.28 เท่ากัน ผู้บริหารและผู้บริหารร่วมกัน คณะครู คิดเป็นร้อยละ 34.48 เท่ากัน คณะครูทุกคนมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 20.69

5. การกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดจากความต้องการร่วมกันของครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.52 รองลงมาคือ กำหนดจากปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 58.62 ส่วนน้อยกำหนดจากคาบเวลาใน ชั่วโมงการสอนตามหลักสูตร และจากแผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.79 และ 10.35 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การวางแผนการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้สำรวจสภาพและปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอน	33	30.84
- เป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศการสอน	17	15.89
- เป็นผู้พิจารณาทางเลือกในการนิเทศการสอน	22	20.56
- เป็นผู้เขียนโครงการนิเทศการสอน	5	4.67
- เป็นผู้นิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน	47	43.93
- เป็นผู้เลือกผู้มีส่วนร่วมการนิเทศการสอน	43	40.19
2. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอน		
- พิจารณาจากวุฒิการศึกษา	19	17.76
- พิจารณาจากประสบการณ์การสอน	67	62.62
- พิจารณาจากประสบการณ์ในการนิเทศ	39	36.45
- พิจารณาจากความรู้ความสามารถ	51	47.66
- พิจารณาจากการเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของกลุ่ม/คณะ	45	42.06

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์มีส่วนร่วมเป็น ผู้นิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 43.93 รองลงมาคือ เป็นผู้ประเมินผลการนิเทศการสอน และเป็นผู้เลือกผู้มีส่วนร่วมการนิเทศ การสอน คิดเป็นร้อยละ 40.19 เท่ากัน เป็นผู้สำรวจสภาพและปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียน การสอน คิดเป็นร้อยละ 30.84 และเป็น ผู้พิจารณาทางเลือกในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 20.56 ด้านการเป็นผู้เขียนโครงการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 4.67

2. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่พิจารณาจาก ประสบการณ์การสอน คิดเป็นร้อยละ 62.62 รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 47.66 การเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของกลุ่ม/คณะ คิดเป็นร้อยละ 42.06 ประสบการณ์ใน การนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 36.45 ส่วนน้อย พิจารณาจากวุฒิการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.76

ตารางที่ 7 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน
ของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ผู้บริหาร	8	27.59
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	18	62.07
- ครูหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	12	41.38
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	14	48.28
- ครูผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะครู	13	44.83
2. คุณสมบัติของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียน		
- มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ	18	62.07
- มีความเชี่ยวชาญในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	9	31.03
- มีความรู้ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นพิเศษ	10	34.48
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู	13	44.83
- มีเจตคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพครู	6	20.69
- มีประสบการณ์ด้านการสอน	17	58.62
3. ผู้มีหน้าที่กำหนดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ผู้บริหาร	9	31.03
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	17	58.62
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	14	48.28
- ครูผู้สอนระดับเดียวกัน	4	13.79
- คณะครูหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์เดียวกัน	8	27.59

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
4. วิธีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่ผู้นิเทศการสอน		
- การแต่งตั้งและแจ้งให้ทราบในที่ประชุม	13	44.83
- การแต่งตั้งโดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ	17	58.62
- การแจ้งให้ทราบเพื่อปฏิบัติ	11	37.93
- การประกาศเป็นนโยบายให้ปฏิบัติ	6	20.69
5. วิธีการให้ความรู้ด้านการนิเทศการสอนแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- จัดการประชุมชี้แจง	15	51.72
- จัดการประชุมปฏิบัติการ	3	10.34
- จัดประชุมสัมมนา	7	24.14
- จัดอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	19	65.52
- จัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน	2	6.90
- จัดให้มีการศึกษาดูงาน	12	41.38
- จัดเอกสารตำราสำหรับให้ศึกษา	12	41.38
- จัดทำคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน	10	34.48

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมาคือคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.28 ครูผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะครู คิดเป็นร้อยละ 44.83 หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 41.38 และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 27.59

2. คุณสมบัติของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่พิจารณาจากผู้มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 58.62 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู คิดเป็นร้อยละ 44.83 มีความรู้ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 34.48 และมีความเชี่ยวชาญในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 31.03 ส่วนน้อยพิจารณาจากผู้ที่มีเจตคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 20.69

3. การกำหนดบุคลากรผู้ทำหน้าที่การนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 58.62 รองลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

คิดเป็นร้อยละ 48.28 ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 31.03 ส่วนน้อยเป็นคณะครุศาสตรมหาบัณฑิต/กลุ่ม
ประสบการณ์เดียวกัน และครูผู้สอนระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 27.59 และ 13.79 ตามลำดับ

4. วิธีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่ผู้นิเทศการสอน พบว่า ใช้การ
แต่งตั้งโดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 58.62 รองลงมาคือ แต่งตั้งและแจ้งให้ทราบในที่
ประชุม คิดเป็นร้อยละ 44.83 และแจ้งให้ทราบเพื่อปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 37.93 และใช้การ
ประกาศเป็นนโยบายให้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 20.69

5.วิธีการให้ความรู้ด้านการนิเทศการสอนแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน
พบว่า ส่วนใหญ่จัดอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 65.52 รองลงมาคือ
จัดประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 51.72 จัดให้มีการศึกษาดูงาน และจัดเอกสารตำราสำหรับให้
ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.38 เท่ากัน จัดทำคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ
34.48 ส่วนน้อยจัดประชุมสัมมนา จัดประชุมปฏิบัติการ และจัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน
คิดเป็นร้อยละ 24.14 ร้อยละ 10.34 และร้อยละ 6.90 ตามลำดับ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน		
- เป็นกรรมการการดำเนินการนิเทศการสอน	54	50.47
- เป็นผู้นิเทศเฉพาะหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ที่มีความเชี่ยวชาญ	48	44.86
- เป็นผู้นิเทศและติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน	44	41.12
- เป็นผู้ประเมินผลและรายงานผลการจัดการนิเทศการสอน	32	29.91
2. วิธีการให้ความรู้เรื่องการนิเทศการสอน		
- ประชุมชี้แจง	72	67.29
- ประชุมเชิงปฏิบัติการ	12	11.21
- ประชุมสัมมนา	21	19.63
- อบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	19	17.76
- จัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน	8	7.48
- จัดทำและ/หรือหาเอกสารความรู้มาให้ศึกษา	31	28.97
- จัดให้ศึกษาคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน	22	20.56
- จัดให้ศึกษาดูงานการนิเทศในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ	8	7.48
3. การพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการ นิเทศการสอน		
- เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากร	39	36.45
- ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและ แนวทางแก้ไข	43	40.19
- จัดป๋ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ข่าวสารแก่บุคลากร	6	5.61
- จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นใน การพัฒนาการเรียนการสอน	21	19.63
- ศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ	23	21.50
- ส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมสัมมนาทางด้านวิชาการ	40	37.38

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวด ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน พบว่า มีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.47 รองลงมาคือ เป็นผู้นิเทศเฉพาะหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญ คิดเป็นร้อยละ 44.86 เป็นผู้นิเทศและติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.12 และเป็นผู้ประเมินและรายงานผลการจัดการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 29.91

2. วิธีการให้ความรู้เรื่องการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 67.29 รองลงมาคือ จัดทำและ/หรือหาเอกสารความรู้มาให้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.97 ศึกษาคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 20.56 ประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 19.63 อบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.76 จัดประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 11.21 และจัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน และศึกษาดูงานนิเทศในโรงเรียนอื่น ที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 7.48 เท่ากัน

3. การพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน พบว่า พัฒนาโดยการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและแนวทางแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 40.19 รองลงมาคือ ส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมสัมมนาทางด้านวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 37.38 เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากร คิดเป็นร้อยละ 36.45 ศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 21.50 จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 19.63 และจัดป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ข่าวสารแก่บุคลากร คิดเป็นร้อยละ 5.61

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอนของผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. งบประมาณที่ใช้ในการนิเทศการสอน		
- เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน	3	10.34
- เงินจากงบประมาณประจำปีของโรงเรียน	28	96.55
- เงินที่ได้รับช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์	1	3.45
2. บุคลากรผู้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	16	55.17
- ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	13	44.83
- ฝ่ายการเงินของโรงเรียน	2	6.90
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	4	13.79
3. วิธีการจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- รวบรวมเครื่องมือจากกลุ่มโรงเรียนในเครือ	3	10.34
- สร้างเครื่องมือใช้เอง	24	82.76
- ปรับปรุงเครื่องมือจากชุดฝึกอบรม	10	34.48
- แก้ไขปรับปรุงจากเครื่องมือของโรงเรียนในเครือ	2	6.90
- ใช้เครื่องมือสำเร็จรูป	5	17.24
4. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนเฉพาะด้าน	13	44.83
- วีดีโอ เทป	7	24.14
- แบบบันทึกการนิเทศ	25	86.21
- เทปบันทึกเสียง	2	6.90

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผล ดังนี้

1. งบประมาณที่ใช้ในการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ได้งบประมาณมาจาก งบประมาณประจำปีของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.55 และจากเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.34 มีส่วนน้อยที่ได้รับช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 3.45

2. บุคลากรผู้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 55.17 รองลงมาคือ ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.83 คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.79 มีส่วนน้อยที่พิจารณาโดยฝ่ายการเงินของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.90

3. การจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่สร้างเครื่องมือใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ ปรับปรุงเครื่องมือจากชุดฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 34.48 ใช้เครื่องมือสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 17.24 ส่วนน้อยรวบรวมเครื่องมือจากกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายและแก้ไขปรับปรุงจากเครื่องมือของโรงเรียนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 10.34 และ 6.90 ตามลำดับ

4. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แบบบันทึกการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 86.21 รองลงมาคือ แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนเฉพาะด้าน คิดเป็นร้อยละ 44.83 วิดีโอเทป คิดเป็นร้อยละ 24.14 ส่วนน้อยใช้เทปบันทึกเสียง คิดเป็นร้อยละ 6.90

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์
สำหรับการจัดการนิเทศการสอน ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการเสนอของงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้กำหนดกิจกรรมตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้	60	56.07
- เป็นผู้เสนอของงบประมาณต่อผู้บริหาร	17	15.89
- เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาของงบประมาณ	20	18.69
- เป็นผู้เสนอโครงการให้ผู้บริหารพิจารณาจัดสรรงบประมาณ	15	14.02
2. การมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ	28	26.17
- เป็นผู้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ	68	63.55
- เป็นผู้สร้างเครื่องมือร่วมกับผู้นิเทศ	22	20.56

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการนิเทศการสอน ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเสนอของงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน พบว่า มีส่วนร่วมเป็นผู้กำหนดกิจกรรมตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้ คิดเป็นร้อยละ 56.07 รองลงมา คือ เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาของงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 18.69 เป็นผู้เสนอของงบประมาณต่อผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 15.89 และเป็นผู้เสนอโครงการให้ผู้บริหารพิจารณาจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 14.02

2. การมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 63.55 รองลงมาคือ เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 26.17 และเป็นผู้สร้างเครื่องมือร่วมกับผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 20.56

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ	36	34.62
- เป็นผู้สร้างเครื่องมือ	19	18.27
- เป็นผู้เลือกใช้เครื่องมือ	48	46.15
- เป็นผู้ประสานงานในการจัดหาเครื่องมือ	35	33.65
2. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- แบบบันทึกการนิเทศ	74	71.15
- แบบบันทึกการสังเกตการสอน	87	83.65
- วัสดุโอบุ	13	12.50
- แบบทดสอบความรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละกลุ่มประสบการณ์	12	11.54

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอน พบว่าเป็นผู้เลือกใช้เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาคือ เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 34.62 และเป็นผู้ประสานงานในการจัดหาเครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 33.65 และเป็นผู้สร้างเครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 18.27

2. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แบบบันทึกการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.65 รองลงมาคือ แบบบันทึกการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 71.15 ส่วนน้อยที่ใช้วัสดุโอบุ และแบบทดสอบความรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละกลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ 11.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการประเมินผลการนิเทศ
การสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 29)	
1. จุดประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ	26	89.66
- เพื่อนำข้อมูลไว้สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป	21	72.41
- เพื่อทราบผลการจัดการนิเทศการสอน	10	34.48
- เพื่อกำกับ ดูแล และติดตามการจัดการนิเทศการสอน	14	48.28
2. บุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินผลการนิเทศการสอน		
- ผู้บริหาร	6	20.69
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	18	62.07
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	20	68.97
- กรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	15	51.72
- ครูผู้นิเทศ	11	37.93
- ครูผู้รับการนิเทศ	4	13.79
- ผู้นิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศ	8	27.59
3. การจัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศการสอน		
- จัดทำเป็นแบบสอบถาม	4	13.79
- จัดทำเป็นแบบรายงาน	19	65.52
- จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์	2	6.90
- จัดทำเป็นแบบบันทึกการนิเทศ	24	82.76
- จัดทำเป็นแบบตรวจสอบผลงาน	4	13.79
- จัดทำเป็นแบบสำรวจ	3	10.34

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนปรากฏผลดังนี้

1. จุดประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 89.66 รองลงมาคือ เพื่อนำข้อมูลไว้

สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 72.41 เพื่อกำกับดูแลและติดตามการจัดการนิเทศ การสอน คิดเป็นร้อยละ 48.28 และเพื่อทราบผลการจัดการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 34.48

2. บุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินผลการนิเทศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา/ กลุ่มวิชา คิดเป็นร้อยละ 68.97 รองลงมาคือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 62.07 กรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.72 ผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 37.93 ผู้นิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 27.59 ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 20.69 ส่วนน้อยเป็นผู้รับ การนิเทศคิดเป็นร้อยละ 13.79

3. การจัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จัดทำเป็น แบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ แบบรายงาน คิดเป็นร้อยละ 65.52 แบบสอบถาม และแบบตรวจสอบผลงาน คิดเป็นร้อยละ 13.79 เท่ากัน ส่วนน้อยจัดทำเป็นแบบสำรวจและแบบ สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 10.34 และ 6.90 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมการประเมินการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้ให้ข้อมูลตามสภาพปัจจุบันปัญหา	69	64.49
- เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล	19	17.76
- เป็นคณะกรรมการประเมินผล	41	38.32
- เป็นผู้จัดทำเครื่องมือประเมินผล	13	12.15
2. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ คือ		
- มีความรู้ด้านเนื้อหาในวิชาที่จะทำการนิเทศเป็นอย่างดี	62	57.94
- มีประสบการณ์การสอนมานาน	70	65.42
- มีวุฒิการศึกษาสูง	12	11.21
- มีประสบการณ์ด้านนิเทศการสอนเป็นอย่างดี	37	34.58

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ ปรากฏผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ พบว่า เป็นผู้ให้ข้อมูลตามสภาพปัจจุบันปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.49 รองลงมาคือ เป็นคณะกรรมการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 38.32 และเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 17.76 และเป็นผู้จัดทำเครื่องมือประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 12.15

2. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ พบว่า จากการมีประสบการณ์การสอนมานาน คิดเป็นร้อยละ 65.42 รองลงมาคือ มีความรู้ด้านเนื้อหาในวิชาที่จะทำการนิเทศเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 57.94 มีประสบการณ์ด้านนิเทศการสอนเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 34.58 และมีวุฒิการศึกษาสูง คิดเป็นร้อยละ 11.21

ตารางที่ 14 การเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 104)	
1. การได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน โดย		
- เป็นผู้ให้ความรู้ในการประเมิน	20	19.23
- เป็นผู้เตรียมเครื่องมือประเมิน	26	25.00
- เป็นคณะกรรมการการประเมิน	67	64.42
- เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ประเมิน	15	14.42
- เป็นผู้สรุปผลการประเมิน	26	25.00
2. โรงเรียนได้จัดให้ครูมีความรู้ในเรื่องของการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน โดย		
- จัดให้มีวิทยากรมาอบรม	50	48.08
- จัดเอกสารให้เพื่อการศึกษา	70	67.31
- จัดให้มีสัมมนาอบรมในโรงเรียน	45	43.27
- ผู้บริหารชี้แจงเป็นรายบุคคล	13	12.50

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน พบว่า เป็นคณะกรรมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 64.42 รองลงมาคือ เป็นผู้เตรียมเครื่องมือการประเมิน และเป็นผู้สรุปผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผู้ให้ความรู้ในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 19.23 และเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 14.42

2. การจัดให้ครูมีความรู้ในเรื่องของการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จัดเอกสารให้เพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.31 รองลงมาคือ จัดให้มีวิทยากรมาอบรม คิดเป็นร้อยละ 48.08 จัดให้มีสัมมนาอบรมในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.27 ส่วนน้อยผู้บริหารชี้แจงเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 15 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอน
ของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่โรงเรียนใช้ ได้แก่		
- การประชุม	14	48.28
- การสังเกตการสอน	28	96.55
- การสาธิตการสอน	8	27.59
- การประชุมปฏิบัติการ	13	44.83
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	2	6.90
- การหาวิธีให้ครูได้อ่านวารสารทางวิชาการ	11	37.93
- การเยี่ยมชั้นเรียน	16	55.17
2. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ใช้นำมาจาก		
- แนวทางของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล	1	3.45
- เอกสารคู่มือการนิเทศการศึกษา	22	75.86
- แนวปฏิบัติที่กำหนดร่วมกันกับครูผู้สอน	11	37.93
- ข้อกำหนดของคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน	11	37.93
- สภาพปัจจุบัน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	17	58.62
3. ในการดำเนินการนิเทศการสอน ครูอาจารย์ในโรงเรียนมีส่วนร่วม ในขั้นตอน		
- การวางแผนการดำเนินการนิเทศ	21	72.41
- การเลือกเทคนิควิธีการนิเทศ	13	44.83
- การนิเทศติดตามการดำเนินการนิเทศ	7	24.14
- การเป็นผู้นิเทศในกลุ่มวิชาที่ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษ	6	20.69
- การเป็นคณะกรรมการนิเทศประจำโรงเรียน	12	41.38
- การประเมินผลการนิเทศการสอน	6	20.69

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผล ดังนี้

1. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้การสังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 96.55 รองลงมาคือ การเยี่ยมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.17 การประชุมคิด เป็นร้อยละ 48.28 การประชุมปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 44.83 การหาวิธีให้ครูได้อ่านวารสารทางวิชาการ

คิดเป็นร้อยละ 37.93 การสาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 27.59 ส่วนการวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.90

2. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่นำมาใช้ พบว่าส่วนใหญ่่นำมาจากเอกสารคู่มือการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 75.86 รองลงมาคือ สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 58.62 แนวปฏิบัติที่กำหนดร่วมกันกับครูผู้สอน และข้อกำหนดของคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.93 เท่ากัน ส่วนน้อยนำมาจากแนวทางของมูลนิธิธิดาเบรียล คิดเป็นร้อยละ 3.45

3. การให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนการดำเนินการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาคือ การเลือกเทคนิควิธีการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 44.83 การเป็นคณะกรรมการนิเทศประจำโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.38 การนิเทศติดตามการดำเนินการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 24.14 การเป็นผู้นิเทศในกลุ่มวิชาที่ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษ และการประเมินผลการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 20.69 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การดำเนินการประชุมการนิเทศการสอนโดยการประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน		
- การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม	56	52.34
- การวางแผนการสอนของครู	82	76.64
- การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์	63	58.88
- การจัดการเรียนการสอนและใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม	84	78.50
- การประเมินผลการเรียนการสอน	68	63.55
2. การมีส่วนร่วมในการสังเกตการสอน		
- สร้างความสัมพันธ์ก่อนการนิเทศ	30	28.04
- ปรีกษาหรือเตรียมแผนการสอน	59	55.14
- สังเกตการสอน	87	81.31
- วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน	40	37.38
3. เรื่องที่ทำการสังเกตการสอนในชั้นเรียน		
- พฤติกรรมการสอนของครู	86	80.37
- พฤติกรรมของนักเรียน	89	83.18
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	96	89.72
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	72	67.29
- บรรยากาศในห้องเรียน	95	88.79
- ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา	83	77.57
- การใช้อุปกรณ์การสอน	84	78.50
- ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	88	82.24

ตารางที่ 16 (ต่อ)

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
4. วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับของผู้นิเทศในการสังเกตการสอน ในชั้นเรียน		
- บันทึกไว้ในแบบบันทึกการสังเกต	92	85.98
- พูดคุยกับครูหลังการสังเกตการสอน	80	74.77
- ใช้วิดีโอเทปบันทึกพฤติกรรมเพื่อให้ครูวิเคราะห์ การสอนของตนเอง	5	4.67
- ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ	44	41.12
5. ผู้มีหน้าที่สังเกตการสอนในโรงเรียน		
- ผู้บริหาร	8	7.48
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	35	32.71
- วิทยากรจากภายนอกโรงเรียน	35	32.71
- ผู้นิเทศภายในโรงเรียน	20	18.69
- ครูผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน	55	51.40
6. หลังจากการสังเกตการสอนแล้ว ได้มีการวิเคราะห์การสังเกตและให้ ข้อเสนอแนะโดย		
- คณะครูผู้ดูแลการสังเกต	55	51.40
- ผู้นิเทศ	37	34.58
- ผู้บริหารโรงเรียน	13	12.15
- ผู้บริหารร่วมกับคณะครู	14	13.08
- ผู้บริหารร่วมกับผู้นิเทศ	11	10.28
- ผู้บริหารร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์	28	26.17
- วิทยากรภายนอก	5	4.67
7. ในการเยี่ยมชั้นเรียน ผู้ทำการเยี่ยมชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ		
- สร้างขวัญกำลังใจ	41	38.32
- สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	51	47.66
- สังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	64	59.81
- สังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครู	84	78.50

ตารางที่ 16 (ต่อ)

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
8. ผู้มีหน้าที่ทำการเยี่ยมชั้นเรียน		
- ผู้บริหารเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน	58	54.31
- หัวหน้าหมวดเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน	69	64.49
- ผู้นิเทศในโรงเรียนเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน	55	51.40
- ครูผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน	26	24.30
9. การมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนนอกห้องเรียนโดยการศึกษา ดูงานนอกสถานที่ในฐานะ		
- เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	82	76.64
- เป็นผู้กำหนดสถานที่ที่ไปดูงาน	12	11.21
- เป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้นิเทศในการดูงานนอกสถานที่	24	22.43
- เป็นผู้ประเมินผลการไปศึกษานอกสถานที่	16	14.95
10. สาระในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ คือ		
- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน	35	32.71
- การสร้างเครื่องมือนิเทศการสอน	18	16.82
- การจัดการเรียนการสอนและการใช้วิธีการสอนใหม่ๆ	82	76.64
- การศึกษาเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ	56	52.34
- การนิเทศการสอน	15	14.02
11. การจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ปรับปรุงเรื่องมาตรฐานการสอน ในลักษณะ		
- หมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์เดียวกันจัด	62	57.94
- ในระดับชั้นเดียวกันจัด	21	19.63
- กลุ่มโรงเรียนร่วมดำเนินการจัด	11	10.28
- โรงเรียนดำเนินการจัดเอง	62	57.94
12. ในการดำเนินการประชุมปฏิบัติการโรงเรียนจัดเกี่ยวกับเรื่อง		
- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน	45	42.06
- การวิเคราะห์วิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน เนื้อหา	60	56.07
- การใช้เทคนิควิธีการสอน	79	73.83
- นวัตกรรมด้านการสอน	49	45.79

ตารางที่ 16 (ต่อ)

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
13. กิจกรรมที่ใช้ในการประชุมปฏิบัติการ		
- การจัดทำแผนการสอน และโครงการสอน	92	85.98
- การจัดทำข้อสอบหรือแบบวัดผลและประเมินผลการเรียน	38	35.51
- การสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน	17	15.89
- การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	64	59.81
- การวิจัยในชั้นเรียน / การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	50	46.73
14. การจัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อ		
- สำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข	86	80.37
- เปรียบเทียบพัฒนาการการเรียนการสอนของนักเรียนใน แต่ละภาคเรียน	41	38.32
- เปรียบเทียบพัฒนาการการเรียนการสอนในภาพรวมของ แต่ละห้อง	31	28.97
- วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	48	44.86

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ปรากฏผลดังนี้

1. การดำเนินการประชุมการนิเทศการสอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 78.50 รองลงมาคือ การวางแผนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 76.64 การประเมินผลการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.55 การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 58.88 และการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม

2. การมีส่วนร่วมในการสังเกตการสอน พบว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการสังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 81.31 รองลงมาคือ ปรึกษาหารือเตรียมแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 55.14 วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 37.38 ปรับปรุงการสอน คิดเป็นร้อยละ 36.45 และการสร้างความสัมพันธ์ก่อนการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 28.04

3. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.72 รองลงมาคือ บรรยากาศในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.79 พฤติกรรมของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.18 ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คิดเป็นร้อยละ 82.24 พฤติกรรมการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 80.37 การใช้อุปกรณ์การสอน คิดเป็นร้อยละ 78.50 ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 77.57 และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.29

4. วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับของการสังเกตการสอนในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีบันทึกไว้ในแบบบันทึกการสังเกต คิดเป็นร้อยละ 85.98 รองลงมาคือ พูดคุยกับครูหลังการสังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 74.77 และผู้นิเทศเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ คิดเป็นร้อยละ 41.12 ส่วนน้อยใช้วิดีโอเทป บันทึกพฤติกรรมเพื่อให้ครูวิเคราะห์การสอนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 4.67

5. ผู้ทำหน้าที่สาธิตการสอน พบว่า เป็นครูผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และวิทยากรจากภายนอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.71 เท่ากัน ผู้นิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.69 และผู้บริหารทำหน้าที่นิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 7.48

6. ผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์การสาธิตและให้ข้อเสนอแนะหลังการสาธิตการสอนแล้ว พบว่า เป็นคณะครู คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาคือ ผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 34.58 ผู้บริหารร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 26.17 ผู้บริหารร่วมกับคณะครู คิดเป็นร้อยละ 13.08 ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.15 ส่วนที่เป็นผู้บริหารร่วมกับผู้นิเทศ และวิทยากรภายนอก คิดเป็น ร้อยละ 10.28 และ 4.67 ตามลำดับ

7. วัตถุประสงค์ในการเยี่ยมชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เพื่อการสังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 78.50 รองลงมาคือ สังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.81 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 47.66 และสร้างขวัญกำลังใจ คิดเป็นร้อยละ 38.32

8. ผู้ทำหน้าที่การเยี่ยมชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่หัวหน้าหมวดเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 64.49 รองลงมาคือ ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 54.21 ผู้นิเทศในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 24.30

9. การมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนนอกห้องเรียน โดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 76.64 รองลงมาคือ เป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้นิเทศในการดูงานนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 22.43 เป็นผู้ประเมินผลการไปศึกษานอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 14.95 ส่วนน้อยเป็นผู้กำหนดสถานที่ไปดูงาน คิดเป็นร้อยละ 11.21

10. สาธารณะในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 76.64 รองลงมาคือ การศึกษาเทคนิคการสอนแบบต่างๆ คิดเป็นร้อยละ

52.34 การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.71 การสร้างเครื่องมือ
นิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 16.82 และการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.02

11. การจัดทำมีการนิเทศการสอน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อปรับปรุงเรื่อง
มาตรฐานการสอน พบว่า หมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์เดียวกันจัดและโรงเรียนดำเนินการจัดเอง
คิดเป็นร้อยละ 57.94 เท่ากัน รองลงมาคือ ในระดับชั้นเดียวกันจัด คิดเป็นร้อยละ 19.63 และ
กลุ่ม โรงเรียนร่วมดำเนินการจัด คิดเป็นร้อยละ 10.28

12. การดำเนินการประชุมปฏิบัติการ พบว่า ส่วนใหญ่จัดเกี่ยวกับการใช้เทคนิควิธีการ
สอน คิดเป็นร้อยละ 73.83 รองลงมาคือ การวิเคราะห์วิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนเนื้อหา
คิดเป็นร้อยละ 56.07 นวัตกรรมด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 45.79 และการผลิตหรือการ
ทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 42.06

13. กิจกรรมที่ใช้ในการประชุมปฏิบัติการ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้การจัดทำแผนการสอน
และโครงการสอน คิดเป็นร้อยละ 85.98 รองลงมาคือ การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 59.81 การวิจัยในชั้นเรียน/การพัฒนา
หลักสูตรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 46.73 การจัดทำข้อสอบหรือแบบวัดผลและประเมินผลการเรียน
คิดเป็นร้อยละ 35.51 และการสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 15.89

14. การจัดทำมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จัด
เพื่อสำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและแนวทางแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 80.37 รองลงมาคือ
วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 44.86 เปรียบเทียบพัฒนาการเรียน
การสอนของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.32 และเปรียบเทียบพัฒนาการเรียน
การสอนในภาพรวมของแต่ละห้อง คิดเป็นร้อยละ 28.97

ตารางที่ 17 การดำเนินการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในเรื่องของเทคนิคการนิเทศการสอนด้าน		
- การเลือกเทคนิควิธีการนิเทศการสอน	39	37.50
- การเสนอแนะเทคนิควิธีการนิเทศการสอน	52	50.00
- การวางแผนการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน	40	38.46
2. เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศการสอนที่ใช้		
- การประชุม	39	37.50
- การสาธิตการสอน	39	37.50
- การเยี่ยมชั้นเรียน	58	55.77
- การศึกษาดูงาน	34	32.69
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ	19	18.27
- การสังเกตการสอน	91	87.50
- การวิจัยในชั้นเรียน	25	24.04
3. การจัดกิจกรรมการสังเกตการสอนในเรื่อง		
- พฤติกรรมการสอนของครู	80	76.92
- พฤติกรรมของนักเรียน	72	69.23
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	71	68.27
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	49	47.12
- บรรยากาศในห้องเรียน	72	69.23
- ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา	64	61.54
- การใช้อุปกรณ์การสอน	74	71.15
- ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	62	59.62

ตารางที่ 17 (ต่อ)

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (n = 104)	ร้อยละ
4. หลังจากมีการสาธิตการสอนแล้ว จัดให้มีการวิเคราะห์การสาธิต โดย		
- คณะครูผู้ดูแลการสาธิตร่วมกันวิเคราะห์การสาธิตการสอนและเสนอแนะการสอนเพื่อนำไปปรับปรุง	35	33.65
- ผู้นิเทศวิเคราะห์การสาธิตการสอนและเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง	45	43.27
- ผู้บริหารโรงเรียนวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง	5	4.81
- ครูผู้ดูแลการสาธิตแต่ละคนวิเคราะห์การสาธิตการสอนด้วยตนเอง	47	45.19
- ผู้บริหารร่วมกับคณะครูผู้ดูแลการสาธิตวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง	8	7.69
5. การจัดให้ครูมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่		
- จัดตามความต้องการของครู	52	50.00
- จัดตามความต้องการของผู้บริหาร	30	28.85
- จัดตามเงื่อนไขของงบประมาณ	22	21.15
- จัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	75	72.12
6. เนื้อหาสาระในการดูงาน		
- การใช้เทคนิคการสอน	71	68.27
- การจัดการเรียนการสอนและการใช้วิธีการสอนใหม่ๆ	86	82.69
- การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ	64	61.54
7. การจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการเรียนการสอนจัดในลักษณะ		
- หมวตวิชา/กลุ่มประสบการณ์เดียวกัน	84	80.77
- ในระดับชั้นเดียวกัน	42	40.38
- กลุ่มโรงเรียนร่วมดำเนินการจัด	9	8.65
- โรงเรียนดำเนินการจัดเอง	37	35.58

ตารางที่ 17 (ต่อ)

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
8. ในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดขึ้นในเรื่อง		
- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน	38	36.54
- การวิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนและเนื้อหา	55	52.88
- การจัดทำแผนการสอน หรือโครงการสอน	88	84.62
- การใช้เทคนิควิธีการสอน	60	57.69
- การสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน	19	18.27
- การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	34	32.69
9. การจัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดในเรื่อง		
- สำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข	76	73.08
- เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนใน แต่ละภาคเรียน	40	38.46
- เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนใน ภาพรวมของแต่ละห้อง	35	33.65
- วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา	45	43.27
10. การจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการสาธิตการสอน โดย		
- ผู้บริหารโรงเรียน	9	8.65
- ครูผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน	53	50.96
- ผู้นิเทศภายในโรงเรียน	46	44.23
- วิทยากรจากภายนอกโรงเรียน	31	29.81
- วิดีโอเทป	8	7.69

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอน ด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอน ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ปรากฏผลดังนี้

1. การได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในเรื่องของเทคนิคการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้นมีส่วนร่วมในเรื่องของการเสนอแนะเทคนิควิธีการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ การวางแผนการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และเลือกเทคนิควิธีการนิเทศการสอนเป็น คิดเป็นร้อยละ 37.50

2. การใช้เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศการสอน พบว่า ใช้เทคนิคการนิเทศการสอน โดยการสังเกตการสอนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ การเยี่ยมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.77 การประชุมและการสาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.50 เท่ากัน การศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 32.69 การวิจัยในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.04 และด้านการประชุม เชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 18.27

3. การจัดกิจกรรมการสังเกตการสอน พบว่า ส่วนใหญ่สังเกตการสอนในเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 76.92 ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน คิดเป็นร้อยละ 71.15 ส่วนพฤติกรรมของนักเรียนและบรรยากาศในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.23 เท่ากัน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ร้อยละ 68.27 ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 61.54 ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 59.62 และ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.12

4. การวิเคราะห์การสาธิตการสอน พบว่า ครูผู้ดูแลการสาธิตแต่ละคนวิเคราะห์ การสาธิตการสอนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 45.19 รองลงมาคือ ผู้วิเคราะห์การสาธิต การสอนและเสนอเพื่อนำไปปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 43.27 สำหรับคณะครูผู้ดูการสาธิตร่วมกันวิเคราะห์การสาธิตการสอนและเสนอแนะการสอนเพื่อนำไปปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 33.65 ส่วน ผู้บริหารร่วมกับคณะครูผู้ดูการสาธิตวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงคิดเป็นร้อยละ 7.69 และผู้บริหารโรงเรียนวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงนั้น คิดเป็นร้อยละ 4.81

5. การจัดให้ครูมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ พบว่า ส่วนใหญ่จัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.12 รองลงมาคือ จัดตามความต้องการของครู คิดเป็นร้อยละ 50.00 การจัดตามความต้องการของผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 28.85 และจัดตามเงื่อนไขของงบประมาณนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.15

6. เนื้อหาสาระในการดูงาน ส่วนใหญ่พบว่า จะดูทางด้านการใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ คิดเป็นร้อยละ 82.69 รองลงมาคือการใช้เทคนิคการสอน คิดเป็นร้อยละ 68.27 และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ นั้น คิดเป็นร้อยละ 61.54

7. การจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จะจัดในหมวดวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมาคือ จัดในระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 40.38 โรงเรียนดำเนินการจัด คิดเป็นร้อยละ 35.58 และกลุ่มโรงเรียนร่วมกันดำเนินการจัดนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.65

8. ในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าส่วนใหญ่จัดในเรื่องของการจัดทำแผนการสอน โครงการสอน คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาเป็นเรื่องการใช้เทคนิควิธีการสอน คิดเป็นร้อยละ 57.69 การ

วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับตัวนักเรียนและเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 52.88 สำหรับการผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 36.54 ด้าน การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 32.69 และการสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอนนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.27

9. การจัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จะจัดในเรื่องการสำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 73.08 รองลงมาคือ การวิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 43.27 การเปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในภาพรวมแต่ละภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ การเปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในภาพรวมแต่ละห้องนั้น คิดเป็นร้อยละ 33.65 ซึ่งน้อยที่สุด

10. การจัดให้มีการนิเทศการสอนในห้องเรียน โดยการสาธิตการสอน พบว่า ผู้ทำ การสาธิตการสอน คือครูมีความสามารถภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.96 รองลงมาคือ ผู้นิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.23 จากวิทยากรภายนอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.81 จากผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.65 และจากวิดีโอเทป คิดเป็นร้อยละ 7.69

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- จัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงาน	17	58.62
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้	21	72.41
- จัดอบรมฝึกทักษะในการนิเทศการสอน	11	37.93
- จัดหาหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนให้ครูอ่าน	21	72.41
2. วิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน		
- สร้างความเข้าใจ ให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง	25	86.21
- ประชุมปรึกษาหารือเฉพาะด้านการนิเทศในโรงเรียน	14	48.28
- พิจารณาความดี ความชอบอย่างเป็นธรรมและให้เห็นผลเป็นรูปธรรม	11	37.93
- การให้ครูสามารถกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตและมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องมือสังเกตการสอน	8	27.59
- เผยแพร่ผลงานให้ฝ่ายต่าง ๆ รับทราบ	10	34.48
- ให้ผลตอบแทนเป็นรางวัลจากการปฏิบัติงานที่ดี	4	13.79
- ประกาศเกียรติคุณผู้ดำเนินการนิเทศที่ประสบผลสำเร็จ	6	20.69
3. การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ผลงานการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- จัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญเพื่อเผยแพร่ผลงานการนิเทศ	5	17.24
- จัดป้ายนิเทศประจำอาคารเรียนเพื่อเผยแพร่ผลงานการนิเทศ	5	17.24
- จัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศประจำภาคเรียน	12	41.38
- พิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการของโรงเรียน	8	27.59
- จัดนำเสนอผลงานโดยการสาธิตการสอน	5	17.24
- จัดประชุมเพื่อแจ้งผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	20	68.97

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1.การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และจัดหาหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนให้ครูอ่าน คิดเป็นร้อยละ 72.41 เท่ากัน รองลงมาคือ จัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 58.62 และจัดฝึกอบรมทักษะในการนิเทศการสอนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.93

2.การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่คือ การสร้างความเข้าใจให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 86.21 รองลงมาคือ การประชุมปรึกษาหารือเฉพาะด้านการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.28 การพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรม และให้เห็นผลเป็นรูปธรรม คิดเป็นร้อยละ 37.93 เผยแพร่ผลงานให้ฝ่ายต่าง ๆ รับทราบ คิดเป็นร้อยละ 34.48 การให้ครูสามารถกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตและมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องมือสังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 27.59 สำหรับการประกาศเกียรติคุณผู้ดำเนินการนิเทศที่ประสบผลสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 20.69 และให้ผลตอบแทนเป็นรางวัลจากการปฏิบัติงานที่ดีนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.79

3.การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ผลงานการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการจัดประชุมเพื่อแจ้งผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 68.97 รองลงมาคือ การจัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศประจำภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.38 พิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.59 และจัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญเพื่อเผยแพร่ผลงาน การนิเทศ จัดป้ายนิเทศประจำอาคารเรียนเพื่อเผยแพร่ผลงานการนิเทศ รวมทั้งจัดนำเสนอผลงานโดยการสาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 17.24 เท่ากัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 107)	
1. การจัดหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพื่อการนิเทศการสอน		
- ผู้บริหารจัดหาให้	48	44.86
- ครูผู้สอนจัดหาเอง	78	72.90
- มีคณะกรรมการจัดหาให้	28	26.17
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จัดหาให้	47	43.93
2. การสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการนิเทศการสอน		
- มอบรางวัลตอบแทนเป็นพิเศษ	32	29.91
- ชมเชยในที่ประชุมครู	67	62.62
- ประกาศเกียรติคุณในวารสารวิชาการของโรงเรียน	79	73.83
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนทั่วไป	45	42.06

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ปรากฏผลดังนี้

1. การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนแหล่งวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนจัดหาเอง คิดเป็นร้อยละ 72.90 รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาให้ คิดเป็นร้อยละ 44.86 หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จัดหาให้ คิดเป็นร้อยละ 43.93 และคณะกรรมการจัดหาให้ คิดเป็นร้อยละ 26.17

2. การสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการประกาศเกียรติคุณในวารสารวิชาการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.83 รองลงมาคือ ชมเชยในที่ประชุมครู คิดเป็นร้อยละ 62.62 จัดทำวารสารเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 42.06 และมอบรางวัลตอบแทนเป็นพิเศษนั้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.91

ตารางที่ 20 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศ
การสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. วิธีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- การสอบถามและให้คำแนะนำ	17	58.62
- การประชุมปรึกษาหารือ	17	58.62
- การรายงานโดยใช้แบบรายงาน	14	48.28
- การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต	15	51.72
- การใช้แบบสอบถามและสรุปผล	8	27.59
2. วัตถุประสงค์ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน		
- เป็นข้อมูลในการศึกษาสาเหตุของปัญหา	23	79.31
- ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป	27	93.10
3. การชี้แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอนแก่ คณะครูในโรงเรียน		
- ติดป้ายประกาศ	10	34.48
- บอกให้ทราบด้วยวาจา	9	31.03
- แจงให้ทราบด้วยหนังสือ	12	41.38
- จัดทำคู่มือ และเอกสารประกอบการนิเทศแจกให้	11	37.93
- จัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงและ/หรือให้ข้อมูล	18	62.07
4. ช่วงเวลาที่มีการติดตามผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน	8	27.59
- ระหว่างการนิเทศการสอน	15	51.72
- หลังการนิเทศการสอน	24	82.76
- เมื่อสิ้นสุดโครงการการนิเทศการสอน	10	34.48

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดการนิเทศการสอนด้านการนิเทศ
ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
ปรากฏผลดังนี้

1. วิธีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่า ใช้วิธีการสอบถามและ
ให้คำแนะนำ รวมทั้งการประชุมปรึกษาหารือ คิดเป็นร้อยละ 58.62 เท่ากัน รองลงมาใช้วิธี
การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 51.72 การรายงานโดยใช้แบบรายงาน 48.28 และการ
ใช้แบบสอบถามและสรุปผล คิดเป็นร้อยละ 27.59

2. วัตถุประสงค์ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 93.10 และรองลงมาคือใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาสาเหตุของปัญหา คิดเป็นร้อยละ 79.31

3. วิธีการชี้แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอนแก่คณะครูใช้วิธีการจัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงหรือให้ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมาคือ แจงให้ทราบด้วยหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 41.38 สำหรับการจัดทำคู่มือและเอกสารประกอบ การนิเทศแจกให้ครู คิดเป็นร้อยละ 37.93 ติดประกาศให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 34.48 และ การบอกให้ทราบด้วยวาจา คิดเป็นร้อยละ 31.03

4. ช่วงเวลาที่มีการติดตามผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่กระทำในช่วงเวลาหลังการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ ระหว่างการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 51.72 เมื่อสิ้นสุดโครงการ คิดเป็นร้อยละ 34.48 และก่อนดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 27.59

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน ในโรงเรียน โดย		
- เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน	57	53.27
- เป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ	34	31.78
- เป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ	20	18.69
- เป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน	57	53.27
2. ช่วงเวลาในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน		
- ระหว่างการดำเนินการนิเทศการสอน	41	38.32
- หลังการดำเนินการนิเทศการสอน	48	44.86
- เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน	27	25.23
- เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค	33	30.84

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน ของหัวหน้าหมวดปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน และเป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 53.27 เท่ากัน รองลงมาเป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 31.78 และเป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 18.69

2. ช่วงเวลาในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่า ใช้ช่วงเวลาหลังการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 44.86 รองลงมาคือ ระหว่างการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 38.32 สำหรับการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนเมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค ร้อยละ 30.84 และเมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.23

ตารางที่ 22 การดำเนินการนิเทศการสอน ด้านการติดตามผลการดำเนินการนิเทศ
การสอน ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศ ของครูผู้ได้รับมอบหมาย		
- เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน	47	45.19
- เป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ	47	45.19
- เป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศติดตามผล การดำเนินงาน	29	27.88
- เป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงาน	36	34.62
2. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการประเมินผลการนิเทศการสอน ในเนื้อหาสาระด้าน		
- จุดมุ่งหมายการนิเทศ	40	38.46
- วิธีการนิเทศ	60	57.69
- งบประมาณการนิเทศ	8	7.69
- วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือการนิเทศ	37	35.58
- บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ	40	38.46
- เวลาที่ใช้ในการนิเทศ	44	42.31
- คุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ	42	40.38
- พฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศ	31	29.81
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปรับปรุงการจัด การนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง	54	51.92
- เขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ	31	29.81
- ให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป	53	50.96
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการจัดเก็บข้อมูลสรุป การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล	41	39.42
- เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร	46	44.23
- ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินกับคณะกรรมการนิเทศ	34	32.69
- เป็นผู้ทำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร	14	13.46

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศการสอน ด้านการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏว่า

1. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมาย พบว่า เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน และเป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 45.19 เท่ากัน รองลงมาคือ การเป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 34.62 และเป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 27.88

2. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า เนื้อหาสาระเป็นเรื่องราววิธีการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 57.69 รองลงมาคือ ในเรื่องของเวลาที่ใช้ในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 42.31 ด้านคุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 40.38 ในด้าน จุดมุ่งหมายการนิเทศ และบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ พบว่า คิดเป็นร้อยละ 38.46 เท่ากัน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือการนิเทศ ร้อยละ 35.58 พฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 29.81 และด้านงบประมาณการนิเทศคิดเป็นร้อยละ 7.69

3. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในการติดตามผลการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอน พบว่าร่วมประชุม อภิปรายให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 51.92 รองลงมามีส่วนร่วมในด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 50.96 และมี ส่วนร่วมในการเขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศนั้น คิดเป็นร้อยละ 29.81

4. การมีส่วนร่วมในติดตามผลการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 44.23 รองลงมาเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 39.42 ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินกับคณะกรรมการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 32.69 และเป็นผู้ทำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอ ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 13.46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. การจะทราบผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอนดูจาก		
- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู	17	58.62
- การให้ข้อมูลป้อนกลับในที่ประชุม	9	31.03
- การสรุปผลจากแบบสอบถามและแบบประเมิน	10	34.48
- การสังเกตความสนใจของครูต่อการรับการนิเทศ	15	51.72
- การรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอน	24	82.76
2. ช่วงเวลาที่มีการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน	4	13.79
- ระหว่างการนิเทศการสอน	5	17.24
- หลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง	20	68.97
- เมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน	10	34.48
- เมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียน	15	34.48
3. ผู้ประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน ได้แก่		
- ผู้บริหาร	6	20.69
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	20	68.97
- หัวหน้ากลุ่มวิชา/หมวดวิชา	20	68.97
- คณะกรรมการนิเทศ	14	48.28
- คณะกรรมการนิเทศร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ	7	24.14
4. เนื้อหาสาระในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประกอบด้วย		
- จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน	20	68.97
- การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศการสอน	11	37.93
- เครื่องมือการนิเทศการสอน	18	62.07
- เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	15	51.72
- การส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน	11	37.93
- ผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน	24	82.76
- ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน	15	51.72

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
5. ประโยชน์จากการสรุปผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอน		
- เพื่อการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน	24	82.76
- เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป	20	68.97
- เพื่อการพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการจำเป็น	16	55.17
- เพื่อการกำหนดเป็นรูปแบบเฉพาะในการนิเทศการสอน ของโรงเรียนในเครือข่าย	3	10.34

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. วิธีการที่จะทราบผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ดูจากการรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอนคิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 58.62 สำหรับการสังเกตความสนใจของครูต่อการรับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 51.72 การสรุปผลจากแบบสอบถามและแบบประเมิน คิดเป็นร้อยละ 34.48 และการให้ข้อมูลป้อนกลับในที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 31.03

2. ช่วงเวลาที่มีการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเวลาหลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.97 รองลงมาคือ เมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.72 ช่วงเวลาเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 34.48 ช่วงเวลาระหว่างการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และก่อนดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.79

3. ผู้ประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 68.97 เท่ากัน รองลงมา คือ คณะกรรมการการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 48.28 คณะกรรมการนิเทศร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 24.14 สำหรับผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 20.69

4. เนื้อหาสาระในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ จุดมุ่งหมายของการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 68.97 ด้านเครื่องมือการนิเทศการสอน ร้อยละ 62.07 สำหรับด้านเทคนิควิธีการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 51.72 เท่ากัน

และด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศการสอนและการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.93 เท่ากัน

5. ประโยชน์จากการสรุปผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.76 รองลงมาคือ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 68.97 เพื่อการพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 55.17 และเพื่อกำหนดเป็นรูปแบบเฉพาะในการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือข่ายเบรียล คิดเป็นร้อยละ 10.37

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 การดำเนินการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของ
หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. เวลาในการประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน	24	22.43
- ขณะวางแผนการนิเทศการสอน	19	17.76
- ระหว่างการนิเทศการสอน	58	17.76
- หลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง	58	54.21
- เมื่อสิ้นสุดโครงการการนิเทศการสอน	17	15.89
- เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค	29	27.10
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในด้าน		
- จุดมุ่งหมายการนิเทศ	27	25.23
- การจัดกระบวนการเรียนการสอน	68	63.55
- วิธีการนิเทศ	28	26.17
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการนิเทศ	26	24.30
- บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ	40	37.38
- เวลาที่ใช้ในการนิเทศ	32	29.91
- คุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ	25	23.36
- พฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศ	25	23.36
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปรับปรุงการจัดการนิเทศ การสอน		
- ร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง	59	55.14
- เขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ	24	22.43
- ให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป	59	55.14
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลสรุป การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล	31	28.97
- เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร	49	45.79
- ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับ คณะกรรมการการนิเทศ	47	43.93
- เป็นผู้ทำรายการสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร	25	23.36

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ผลปรากฏดังนี้

1. เวลาในการประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า มีส่วนร่วมในช่วงระหว่างการนิเทศการสอน และหลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.21 เท่ากัน รองลงมาคือ เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค คิดเป็นร้อยละ 27.10 ในช่วงก่อนดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 22.43 ขณะวางแผนการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 17.76 และเมื่อสิ้นสุด โครงการการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 15.89

2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์มีส่วนร่วมในการประเมินผลในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.55 รองลงมา คือ การประเมินบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 37.38 เวลาที่ใช้ในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 29.91 ในด้านวิธีการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 26.17 สำหรับด้านจุดมุ่งหมายการนิเทศ ร้อยละ 25.23 วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 24.30 และด้านคุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศและพฤติกรรมการณ์นิเทศของผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 23.36 เท่ากัน

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ การปรับปรุง และให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 55.14 เท่ากัน และรองลงมาคือ เขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 22.43

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน พบว่า เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 45.79 รองลงมาเป็นการร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 43.93 เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 28.97 และเป็นผู้ทำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 23.36

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 การดำเนินการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการจัดการนิเทศการสอน

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในช่วงเวลา		
- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน	24	23.08
- ขณะวางแผนการนิเทศการสอน	64	61.54
- ระหว่างการนิเทศการสอน	43	41.35
- หลังการนิเทศการสอน	72	69.23
- เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน	32	30.77
- เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน	32	30.77
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในด้าน		
- วิธีการนิเทศ	46	44.23
- จุดมุ่งหมายการนิเทศ	25	24.04
- คุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ	84	80.77
- การจัดกระบวนการเรียนการสอน	59	56.73
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลสรุป		
การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน		
- เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล	73	70.19
- เป็นผู้นำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร	32	30.77
- ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับ คณะกรรมการการนิเทศ	64	61.54

จากตารางที่ 25 การดำเนินการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการจัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอน หลังการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มากที่สุด รองลงมาคือ ขณะวางแผนการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 61.54 สำหรับระหว่างการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.35 เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศ และเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนคิดเป็นร้อยละ 30.77 เท่ากัน และก่อนดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 23.08

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านคุณค่า หรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมาเป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 56.73 สำหรับวิธีการนิเทศ ร้อยละ 44.23 และน้อยที่สุดคือด้านจุดมุ่งหมายการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 24.04

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นผู้เก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 70.19 รองลงมาคือ ร่วมประชุมอภิปราย สรุปผลการประเมินหรือร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.54 และเป็น ผู้ทำรายงานสรุปผล การประเมินเสนอผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 30.77

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครือ
มูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 26 ปัญหาการจัดนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนของผู้บริหาร
โรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการกำหนดนโยบายในการวางแผนการนิเทศการสอน		
ไม่มี	7	24.14
มี ได้แก่	22	75.86
- ขาดข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย	1	4.55
- ขาดการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ	4	18.18
- ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน	7	31.82
- ขาดการสำรวจความต้องการจำเป็นของบุคลากรในโรงเรียน	7	31.82
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอนอย่างแท้จริง	16	72.73
2. ปัญหาในการจัดทำแผนการนิเทศการสอน		
ไม่มี	9	31.03
มี ได้แก่	20	68.97
- ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการวางแผนของบุคลากร	3	15.00
- ขาดเวลาที่ใช้ในการวางแผนร่วมกันของบุคลากร	9	45.00
- ขาดการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลในการวางแผน	10	50.00
- ขาดการประสานแผนระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	6	30.00

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
3. ปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน		
ไม่มี	7	24.14
มี ได้แก่	22	75.86
- บุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นิเทศมี จำนวนน้อย	19	86.36
- แหล่งวิทยากรสำหรับศึกษาหาความรู้ในเรื่องการนิเทศ การสอนไม่เพียงพอ	8	27.59
- บุคลากรในโรงเรียนขาดการอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่นิเทศ การสอน	4	18.18
- บุคลากรมีภาระงานการสอนมากกว่าปกติทั่วไป	11	50.00
4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน		
ไม่มี	5	17.24
มี ได้แก่	24	82.76
- การปฏิบัติงานนิเทศไม่ถูกต้องตามหลักการ	12	41.38
- การดำเนินงานนิเทศไม่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	13	54.17
- ขาดครูที่มีทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอน	17	70.83
5. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอน		
ไม่มี	9	31.03
มี ได้แก่	20	68.97
- เครื่องมือที่ใช้ไม่สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง	4	20.00
- เครื่องมือที่ใช้ขาดความเที่ยงและความตรงในเนื้อหา	8	40.00
- เครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	6	30.00
- เครื่องมือที่สร้างขึ้นไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ	9	45.00
- เครื่องมือไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรม การสอนที่หลากหลายของครู	6	30.00

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
6. ปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอน		
ไม่มี	9	31.03
มี ได้แก่	20	68.97
- ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการกำหนดเวลาการนิเทศ	14	48.28
- บุคลากรในโรงเรียนมีภาระในการสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลานิเทศ	16	80.00
7. ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	10	34.48
มี ได้แก่	19	65.52
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล	5	26.32
- ขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล	6	31.58
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร	8	42.11
- ขาดการจัดทำคู่มือสำหรับการประเมินผลการนิเทศ	9	47.37

จากตารางที่ 26 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการกำหนดนโยบายในการวางแผนการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75.86 และไม่มีปัญหาร้อยละ 24.14 ปัญหาส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการสอนอย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาคือ ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและขาดการสำรวจความต้องการจำเป็นของบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.82 เท่ากัน สำหรับการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 18.18 และขาดข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.55

2. ปัญหาในการจัดทำแผนการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.97 และไม่มีปัญหา ร้อยละ 31.03 ปัญหาที่พบคือ ขาดการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลในการวางแผน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ขาดเวลาที่ใช้ในการวางแผนร่วมกันของบุคลากร ร้อยละ 45.00 สำหรับขาดการประสาน

แผนระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 30.00 และขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการวางแผนของบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 15.00

3. ปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75.86 และไม่มีปัญหาร้อยละ 24.14 ส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาคือบุคลากรผู้มีความสามารถในการเป็นผู้นิเทศมีจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 86.36 รองลงมาคือ บุคลากรมีภาระงานสอนมากกว่าปกติทั่วไป ร้อยละ 50.00 แหล่งวิทยาการสำหรับศึกษาหาความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 27.59 และบุคลากรในโรงเรียนขาดการอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่การนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ซึ่งน้อยที่สุด

4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 82.76 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 17.24 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน คือ ขาดครูที่มีทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาคือ การดำเนินงานนิเทศไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 54.17 ด้านการปฏิบัติงานนิเทศไม่ถูกต้องตามหลักการ คิดเป็นร้อยละ 41.38

5. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.97 และไม่มีปัญหาร้อยละ 31.03 ปัญหาที่พบคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ เครื่องมือที่ใช้ขาดความเที่ยงและความตรงในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 40.00 สำหรับเครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือมีไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครู คิดเป็นร้อยละ 30.00 เท่ากัน และเครื่องมือที่ใช้ไม่สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 20.00

6. ปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.97 และไม่มีปัญหาร้อยละ 31.03 ปัญหาส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมีภาระในการสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลานิเทศ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการกำหนดเวลาการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 48.28

7. ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหาร้อยละ 65.52 และไม่มีปัญหาร้อยละ 34.48 ปัญหาที่พบคือ การขาดการจัดทำคู่มือสำหรับการประเมินผลการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมาคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร ร้อยละ 42.11 สำหรับเรื่องของการขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 31.58 และขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 26.32

ตารางที่ 27 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนของ
หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน		
ไม่มี	34	31.78
มี ได้แก่	73	68.22
- ขาดการกำหนดเป้าหมาย	12	16.44
- ไม่มีข้อมูลประกอบการวางแผน	15	20.55
- ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการเรียนการสอน	27	36.99
- บุคลากรไม่มีความรู้ในเรื่องการวางแผนการนิเทศอย่างแท้จริง	41	56.16
- ขาดการสำรวจความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน	26	35.62
- ไม่ได้นำนโยบายของหน่วยงานมาร่วมพิจารณาในการวางแผน	16	21.92
2. ปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน		
ไม่มี	34	31.78
มี ได้แก่	73	68.22
- ผู้นิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากผู้รับการนิเทศ	34	46.58
- ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากร	41	56.16
- ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นหาความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอน	25	34.25
- บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจการนิเทศการสอน	24	32.88

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน		
ไม่มี	28	26.17
มี ได้แก่	79	73.83
- ผู้นิเทศขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในหมวดวิชาที่ตน นิเทศ	27	34.18
- ผู้นิเทศมีความรู้พื้นฐานเรื่องการนิเทศการสอน ไม่เพียงพอ	41	51.90
- ผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนิเทศการสอน	55	69.62
- ผู้นิเทศมีทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอน ไม่เพียงพอ	28	35.44
- ครูในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาการเรียนการสอน	18	22.78
4. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอน		
ไม่มี	40	37.38
มี ได้แก่	67	62.62
- เครื่องมือที่ใช้ไม่สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง	16	23.88
- เครื่องมือขาดความเที่ยงและตรงในเนื้อหา	23	34.33
- เครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	41	61.19
- เครื่องมือมีไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรม การสอนที่หลากหลายของครู	31	46.27
5. ปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศ		
ไม่มี	31	28.97
มี ได้แก่	76	71.03
- ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการ กำหนดช่วงเวลาการนิเทศ	21	27.63
- บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนมีภาระในการสอน มากทำให้ไม่มีเวลานิเทศ	50	65.79
- ไม่ได้นำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา มากำหนดเวลาในการนิเทศ	23	30.26

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
6. ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	43	40.19
มี ได้แก่	64	59.81
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล	26	40.63
- ขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล	26	40.63
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร	29	45.31
- ขาดคู่มือสำหรับการประเมินการนิเทศ	29	45.31

จากตารางที่ 27 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการวางแผนการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.22 และไม่มีปัญหาร้อยละ 31.78 ปัญหาที่พบคือบุคลากรไม่มีความรู้ในเรื่องการวางแผนการนิเทศอย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 56.16 รองลงมาคือ ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาการเรียนการสอนร้อยละ 36.99 ขาดการสำรวจความต้องการของบุคลากรใน โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.62 ไม่ได้นำนโยบายของหน่วยงานมาร่วมพิจารณาในการวางแผน คิดเป็นร้อยละ 21.92 สำหรับการไม่มีข้อมูลประกอบการวางแผน ร้อยละ 20.55 และขาดการกำหนดเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 16.44

2. ปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.22 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 31.78 ปัญหาที่พบ คือ ขาดบุคลากรผู้มีความสามารถในการเป็นวิทยากร คิดเป็นร้อยละ 56.16 รองลงมาคือ ผู้นิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากผู้รับการนิเทศ ร้อยละ 46.58 ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับศึกษาความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอน ร้อยละ 34.25 บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจ การนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 32.88

3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 73.83 ไม่มีปัญหาร้อยละ 26.17 ปัญหาที่พบ คือ ผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 69.62 รองลงมาคือ ผู้นิเทศมีความรู้พื้นฐานเรื่อง การนิเทศการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 51.90 ผู้นิเทศมีทักษะและความสามารถในการนิเทศการ

สอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 35.44 สำหรับด้านผู้นิเทศขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในหมวดวิชาที่
 ตันนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 34.18 และครูในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ และไม่ให้ความร่วมมือใน
 การพัฒนาการเรียนการสอนนั้น คิดเป็นร้อยละ 22.78

4. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์
 ตอบว่ามีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 62.62 และไม่มีปัญหาร้อยละ 37.38 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ
 เครื่องมือขาดความ ครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 61.19
 รองลงมาคือ เครื่องมือมีไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครูร้อยละ
 46.27 สำหรับเครื่องมือขาดความเที่ยงตรงในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 34.33 และเครื่องมือที่ใช้ไม่
 สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 23.88

5. ปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์
 ส่วนใหญ่ ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 71.03 และไม่มีปัญหาร้อยละ 28.97 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ
 บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนมีภาระในการสอนมากทำให้ไม่มีเวลานิเทศ ร้อยละ 65.79
 รองลงมาคือ ไม่ได้นำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหามากำหนดเวลาในการนิเทศ คิด
 เป็นร้อยละ 30.26 ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศ
 ร้อยละ 27.63

6. ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่ม
 ประสบการณ์ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 59.81 และไม่มีปัญหาร้อยละ 40.19 ปัญหาที่พบคือขาด
 ความรู้ความเข้าใจใน การเตรียมการประเมินของบุคลากรและขาดคู่มือสำหรับการประเมินการ
 นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 45.31 เท่ากัน รองลงมาคือ ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล และ
 ขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล ร้อยละ 40.63 เท่ากัน

ตารางที่ 28 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมการจัดการจัดการนิเทศการสอน
ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 104)	
1. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอน		
ไม่มี	34	32.69
มี ได้แก่	70	67.31
- ไม่สะดวกในการนำไปใช้	10	14.29
- ไม่เพียงพอกับรูปแบบการสอนที่หลากหลาย	30	42.86
- ไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	40	57.14
2. ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	31	29.81
มี ได้แก่	73	70.19
- ขาดวิธีการที่ดีในการรวบรวมข้อมูลในการประเมิน	24	32.88
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน	19	26.03
- ขาดคู่มือในการประเมิน	20	27.40
- ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน	32	43.84
- ขาดเครื่องมือที่ดีในการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหา	48	65.75

จากตารางที่ 28 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 67.31 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 32.69 ปัญหาที่พบคือ เครื่องมือไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือ เครื่องมือไม่เพียงพอกับรูปแบบการสอนที่หลากหลาย ร้อยละ 42.86 และเครื่องมือไม่สะดวกในการนำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 14.29

2. ปัญหาการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 70.19 และไม่มีปัญหาร้อยละ 29.81 ปัญหาที่พบ คือ ขาดเครื่องมือที่ดีในการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 65.75 รองลงมาคือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 43.84 ขาดวิธีการที่ดีในการรวบรวมข้อมูลในการประเมิน ร้อยละ 32.88 ขาดคู่มือในการประเมินคิดเป็นร้อยละ 27.40 และขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 26.03

ตารางที่ 29 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการนิเทศการสอน ของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N =29)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน		
ไม่มี	6	20.69
มี ได้แก่	23	79.31
- ขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างเหมาะสม	5	21.74
- ขาดการนิเทศติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	16	69.57
- ขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียน	4	17.39
- ขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ	9	39.13
2. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน		
ไม่มี	4	13.79
มี ได้แก่	25	86.21
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม	6	24.00
- ผู้นิเทศ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคในการนิเทศการสอน	11	44.00
- เทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลามากเกินไป	7	28.00
- เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ	10	40.00
3. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน		
ไม่มี	10	34.48
มี ได้แก่	19	65.52
- ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน	6	31.58
- ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน	6	31.58
- ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน	11	57.89
- ขาดการให้ความรู้ในการนิเทศการสอนแก่คณะครู	8	42.11

จากตารางที่ 29 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการนิเทศการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

1. ปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา ร้อยละ 79.31 และไม่มีปัญหา ร้อยละ 20.69 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.57 รองลงมาคือขาดการพัฒนาเทคนิควิธี

การดำเนินการนิเทศ ร้อยละ 39.13 ขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างเหมาะสม ร้อยละ 21.74 และขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียน ร้อยละ 17.39

2. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 86.21 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 13.79 ปัญหาที่พบคือผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 40.00 สำหรับเทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลามากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 28.00 และขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม ร้อยละ 24.00

3. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการสอน ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 65.52 และไม่มีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 34.48 ปัญหาที่พบคือ ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 57.89 รองลงมาคือ ขาดการให้ความรู้ในการนิเทศการสอนแก่คณะครู ร้อยละ 42.11 และขาดการเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอนและขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 31.58 เท่ากัน

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการดำเนินการนิเทศการสอน		
ไม่มี	28	26.17
มี ได้แก่	79	73.83
- ขาดความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนวิชา ต่าง ๆ ของผู้นิเทศ	22	27.85
- ขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน	18	22.78
- ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ	35	44.30
- ขาดการนิเทศและติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	47	59.49
- ขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียน	18	22.78
- ขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ	35	44.30
2. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน		
ไม่มี	40	37.38
มี ได้แก่	67	62.62
- ผู้บริหารและผู้นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและ เจตคติที่ดีในการนิเทศการสอน	28	45.16
- ผู้มีนิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะการให้ข้อมูล ป้อนกลับ	47	70.15
- เทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลานานเกินไป	17	25.37
- เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศมีไม่เพียงพอ	20	29.85
3. ปัญหาในเรื่องเทคนิควิธีการนิเทศการสอนในห้องเรียนที่โรงเรียน (การสังเกตการสอน, การเยี่ยมชั้นเรียน และการสาธิตการสอน)		
ไม่มี	36	33.64
มี ได้แก่	71	66.36
- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการ นิเทศการสอนอย่างถูกต้อง	28	39.44
- ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ	28	39.44

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
- ผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ	16	22.54
- ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	22	30.99
- ขาดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศ	17	23.94
- เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้	43	60.56
- ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน	40	56.34
- เครื่องมือนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน	18	25.35
- ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	21	29.58
4. ปัญหาในเรื่องของเทคนิควิธีการนิเทศสอนนอกห้องเรียนที่โรงเรียนใช้ (การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การศึกษาดูงานนอกสถานที่)		
ไม่มี	45	42.06
มี ได้แก่	62	57.94
- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน	21	33.84
- ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ	15	24.19
- ผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น	12	19.35
- ขาดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศ	15	24.19
- เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้	27	43.55
- ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน	37	59.68
- เครื่องมือนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน	13	20.97
- ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน	23	37.10
5. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน		
ไม่มี	39	36.45
มี ได้แก่	68	63.55

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
- ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน	35	51.47
- ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน	37	54.41
- ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศ การสอน	40	58.82
- ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ การสอนแก่คณะครู	42	61.76
6. ในโรงเรียนมีปัญหาการนิเทศติดตามผลการนิเทศ คือ		
ไม่มี	35	32.71
มี ได้แก่	72	67.29
- ผู้นิเทศมีเวลาติดตามน้อย	47	65.28
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม	40	55.56
- ผู้ได้รับมอบหมายไม่นิเทศติดตาม	25	34.72
- ขาดการประสานงานการนิเทศติดตาม	35	48.61

จากตารางที่ 30 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวด ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการจัดการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวด/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 73.83 ไม่มีปัญหา ร้อยละ 26.17 ปัญหาที่พบคือ ขาดการนิเทศและติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และขาด การพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 44.30 เท่ากัน ขาดความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ของผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 27.85 และขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนและขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากร ในโรงเรียนคิดเป็น ร้อยละ 22.78 เท่ากัน

2. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหา ร้อยละ 62.62 และไม่มีปัญหา ร้อยละ 37.38 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับ คิดเป็นร้อยละ 70.15 รองลงมาคือ ผู้บริหารและ ผู้นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีในการนิเทศการสอน ร้อยละ 45.16 เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 29.85 และเทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลามากเกินไปนั้นคิดเป็นร้อยละ 25.37

3. ปัญหาเรื่องเทคนิควิธีการนิเทศการสอนในห้องเรียน (ด้านการสังเกตการสอน, การเยี่ยมชั้นเรียน และการสาธิตการสอน) หัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.36 และไม่มีปัญหาร้อยละ 33.64 ปัญหาที่พบคือ เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 60.56 รองลงมาคือ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน ร้อยละ 50.34 สำหรับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนอย่างถูกต้อง และผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 39.44 เท่ากัน สำหรับการขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 30.99 ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 29.58 เครื่องมือนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 25.35 และผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.54

4. ปัญหาในเรื่องของเทคนิควิธีการสอนนอกห้องเรียนที่โรงเรียนใช้ (การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การศึกษาดูงานนอกสถานที่) หัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหาร้อยละ 57.94 และไม่มีปัญหาร้อยละ 42.06 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 59.68 รองลงมาคือ เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนด ร้อยละ 43.55 ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพ การเรียนการสอน ร้อยละ 37.10 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน ร้อยละ 33.84 ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่นิเทศ และขาดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศคิดเป็นร้อยละ 24.19 เท่ากัน ด้านเครื่องมือการนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 20.97 และน้อยที่สุดคือผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่เจนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 19.35

5. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน หัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 63.55 ไม่มีปัญหาร้อยละ 36.45 ปัญหาที่พบคือ ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครู คิดเป็นร้อยละ 61.76 รองลงมาคือ ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน ร้อยละ 58.82 สำหรับเรื่องขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 54.41 และขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 51.47

6. ปัญหาการติดตามการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา ร้อยละ 67.29 ไม่มีปัญหาร้อยละ 32.71 ปัญหาที่พบคือ ผู้นิเทศมีเวลาติดตามน้อย คิดเป็นร้อยละ 65.28 ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ขาดการประสานงานการนิเทศติดตาม คิดเป็นร้อยละ 48.61 และผู้ได้รับมอบหมายไม่นิเทศติดตาม คิดเป็นร้อยละ 34.72

ตารางที่ 31 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การดำเนินการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน		
ไม่มี	29	27.88
มี ได้แก่	75	72.12
- ขาดเทคนิค ทักษะ และประสบการณ์ในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน	49	65.33
- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะในการให้ข้อมูล	32	42.67
- เทคนิควิธีการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลานานเกินไป	332	42.67
- เครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศไม่เพียงพอ	9	12.00
2. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน		
ไม่มี	29	27.88
มี ได้แก่	75	72.12
- ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน	26	34.67
- ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน	35	46.67
- ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน	50	66.67
- ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครู	40	53.33

จากตารางที่ 31 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 72.12 ไม่มีปัญหาร้อยละ 27.88 ปัญหาที่พบคือ ขาดเทคนิค ทักษะ และประสบการณ์ในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.33 รองลงมาคือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะการให้ข้อมูลและเทคนิควิธีการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลานานเกินไป คิดเป็นร้อยละ 42.67 เท่ากัน และเครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 12.00

2. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 72.12 และไม่มีปัญหาร้อยละ 27.88 ปัญหาที่พบคือ ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครู คิดเป็นร้อยละ 53.33 ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.67 และขาดการเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน คิดเป็นร้อยละ 34.67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้บริหาร
โรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	6	20.69
มี ได้แก่	23	79.31
- ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ	6	26.09
- เครื่องมือในการประเมินยังไม่มีคุณภาพ	9	39.13
- ผู้นิเทศไม่มีการรายงานผลการนิเทศ	5	21.74
- ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไม่ได้นำไปใช้	13	56.52
- ขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง	11	47.83
2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือการประเมินผล		
ไม่มี	12	41.38
มี ได้แก่	17	58.62
- ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ	2	11.76
- ผู้มีส่วนร่วมขาด ทักษะ เทคนิคในการใช้เครื่องมือ	9	52.94
- เครื่องมือที่ใช้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะประเมิน	9	52.94
- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน	6	35.29
- เครื่องมือในการประเมินผลไม่สอดคล้องกับความต้องการ	3	17.65
- ขาดการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	7	41.18
3. ปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอน		
ไม่มี	10	34.48
มี ได้แก่	19	65.52
- ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับ ที่ไม่รับ	9	47.37
- ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอน ของตนเอง	16	84.21
- ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน	4	21.05
- ครูไม่เชื่อความสามารถของผู้นิเทศและไม่ยอมรับผู้นิเทศ	10	52.63
- ผู้บริหารขาดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการสอน	2	10.53

จากตารางที่ 32 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 79.31 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 20.69 ปัญหาที่พบคือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไม่ได้นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ ขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง ร้อยละ 47.83 สำหรับเครื่องมือในการประเมินยังไม่มีคุณภาพ คิดเป็น ร้อยละ 39.13 ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน ร้อยละ 26.09 และผู้นิเทศไม่มีการรายงานผลการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 21.74 ตามลำดับ

2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือประเมินผล ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 58.62 ไม่มีปัญหาร้อยละ 41.38 ปัญหาที่พบ คือ ผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ทักษะ และเทคนิคในการใช้เครื่องมือประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะประเมิน คิดเป็นร้อยละ 52.94 เท่ากัน รองลงมาคือ ขาดการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.18 ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน ร้อยละ 35.29 สำหรับเครื่องมือในการประเมินไม่สอดคล้องกับความต้องการ คิดเป็นร้อยละ 17.65 และ ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 11.76

3. ปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอน พบว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการตอบว่ามีปัญหา ร้อยละ 65.52 และไม่มีปัญหาร้อยละ 34.48 ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 84.21 รองลงมาคือ ครูไม่เชื่อความสามารถของผู้นิเทศและไม่ยอมรับผู้นิเทศ 52.63 ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 47.37 ครูไม่ยอมรับผล การประเมิน ร้อยละ 21.05 และผู้บริหารขาดความเข้าใจในเรื่องการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
ของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 107)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	35	32.71
มี ได้แก่	72	67.29
- ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ	19	26.39
- ผู้ทำหน้าที่ประเมินมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินไม่เพียงพอ	29	40.28
- ขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้	23	31.94
- ผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ	19	26.39
- ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้	38	52.78
- ขาดการประเมินและรายงานผลที่ต่อเนื่อง	34	47.22
- การประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้	16	22.22
2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือการประเมินผล		
ไม่มี	58	54.21
มี ได้แก่	49	45.79
- ผู้ประเมินไม่มีการเตรียมเครื่องมือในการประเมิน	14	28.57
- ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ	24	48.98
- ผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคการประเมินผล	22	44.90
- เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ	25	51.02
3. ปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอน		
ไม่มี	35	32.71
มี ได้แก่	72	67.29
- ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับ	35	48.61
- ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง	47	65.28
- ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน	25	34.72
- ครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ	40	55.56
- ผู้บริหารขาดความสนใจ	9	12.50

จากตารางที่ 33 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 67.29 ไม่มีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 32.71 ปัญหาที่พบคือ ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 52.78 รองลงมาคือขาดการประเมินและรายงานผลที่ ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 47.22 ผู้มีหน้าที่ประเมินมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินไม่เพียงพอ ร้อยละ 40.28 ขาดการประเมินที่เชื่อถือได้ ร้อยละ 31.94 ส่วนผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน และผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 26.39 เท่ากัน และการประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือการประเมินผล พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ตอบว่าไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 54.21 และมีปัญหาร้อยละ 45.79 ปัญหาที่พบคือ เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ ครบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 51.02 รองลงมาคือ ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความ เข้าใจในการใช้เครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 48.98 สำหรับผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ทักษะและเทคนิคการประเมินผล ร้อยละ 44.90 และผู้ประเมินไม่มีการเตรียมเครื่องมือในการประเมิน คิดเป็น ร้อยละ 28.57

3. ปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาร้อยละ 67.29 และไม่มีปัญหาร้อยละ 32.71 ปัญหาที่พบคือ ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ใน การปรับปรุงการสอนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.28 รองลงมาคือครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 48.61 ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 34.72 และ ผู้บริหารขาดความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 34 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
ของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

การประเมินผลการนิเทศการสอน	จำนวน (N = 104)	ร้อยละ
1. ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอน		
ไม่มี	25	24.04
มี ได้แก่	79	75.96
- ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมิน	32	40.51
- ขาดเครื่องมือประเมินที่เชื่อถือได้	36	45.57
- ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศไม่รายงานผล	30	37.97
- ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้	35	44.30
- ขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง	39	49.37
- การประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้	24	30.38
2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือประเมินผล		
ไม่มี	38	36.54
มี ได้แก่	66	63.46
- ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ	19	28.79
- ขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคการประเมินผล	39	59.09
- เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ	47	71.21
- ไม่มีเตรียมเครื่องมือในการประเมินล่วงหน้า	12	18.18
3. ปัญหาในการปรับปรุงการนิเทศการสอน		
ไม่มี	27	25.96
มี ได้แก่	77	74.04
- ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ	40	51.95
- ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง	51	66.23
- ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน	25	32.47
- ครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ	45	58.44
- ผู้บริหารขาดความสนใจ	15	19.48

จากตารางที่ 34 ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนของครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ผลปรากฏดังนี้

1. ปัญหาการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75.96 และไม่มีปัญหา ร้อยละ 24.04 ปัญหาที่พบคือ ขาดการประเมินที่ต่อเนื่องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.37 รองลงมาคือขาดการประเมินที่เชื่อถือได้ คิดเป็นร้อยละ 45.57 ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ ร้อยละ 44.30 ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมิน ร้อยละ 40.51 สำหรับด้านผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศไม่รายงานผล คิดเป็นร้อยละ 37.97 และการประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ คิดเป็น ร้อยละ 30.38

2. ปัญหาในการใช้เครื่องมือประเมินผล พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 63.46 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 36.54 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 71.21 รองลงมาคือ ขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 59.09 ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือร้อยละ 28.79 และไม่มีเตรียมเครื่องมือในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 18.18

3. ปัญหาในการปรับปรุงการนิเทศการสอน พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 74.04 และไม่มีปัญหา ร้อยละ 25.96 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 66.23 รองลงมาคือ ครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ คิดเป็นร้อยละ 58.44 ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ ร้อยละ 51.95 สำหรับครูไม่ยอมรับ ผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 32.47 และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารขาดความสนใจ คิดเป็น ร้อยละ 19.48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดการนิเทศการสอน และปัญหาของการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 30 คน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ จำนวน 117 คน และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้น 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ฉบับที่ 2 สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และฉบับที่ 3 สำหรับครูผู้ได้รับมอบหมาย ให้จัดการนิเทศการสอน ซึ่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์โดยขอหนังสือขอความร่วมมือ ในการวิจัยจากคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังอธิการเจ้าคณะแขวงมูลนิธิคณะเซนต์ คาเบรียลแห่งประเทศไทยแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดมีจำนวนทั้งสิ้น 255 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.12 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 29 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.67 หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่ม ประสบการณ์ 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.46 และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน จำนวน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.30 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการมากที่สุดประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 5-10 ปีส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และเคยได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนโดยมีหน่วยงานที่จัดอบรมคือกลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัด ซึ่งความรู้ที่ได้รับการอบรม หรือสัมมนาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการนิเทศการสอน โดยมีระยะเวลาอบรมหรือสัมมนาในระหว่าง ปี 2541-2543 ช่วงเวลาการอบรม 1-2 วัน

หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี วุฒิ การศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนมาก มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ด้านประสบการณ์ ในการนิเทศการสอน 1-3 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการ ศึกษาหรือการนิเทศการสอน และส่วนน้อยที่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนา ซึ่งเรื่องที่อบรมหรือ สัมมนา คือ เรื่องการนิเทศภายใน โรงเรียน ปี พ.ศ.ที่เข้ารับการอบรม คือช่วงปี พ.ศ. 2538- 2542 ระยะเวลาที่จัดอบรมสัมมนา คือ 1 วัน และหน่วยงานที่จัดอบรมสัมมนา คือ กลุ่มโรงเรียนใน เครือมูลนิธิตดณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูประจำชั้น มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ประสบ การณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี มีประสบการณ์ในการนิเทศการสอนอยู่ระหว่าง 1-3 ปี ส่วน ใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศการสอน และมี ส่วนน้อยที่เคยได้รับการอบรม หรือสัมมนา เรื่องที่อบรมหรือสัมมนา คือการนิเทศการสอน ซึ่ง ปี ที่เข้ารับการอบรม คือระหว่างปี 2541-2543 ระยะเวลาที่จัดการอบรมหรือสัมมนา ใช้เวลา 1 วัน โดยหน่วยงานในกลุ่มโรงเรียนในเครือมูลนิธิตดณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัด

ตอนที่ 2 การจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือมูลนิธิตดณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

1. การเตรียมการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน

1.1 การวางแผนการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน พบว่าส่วนใหญ่จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้ง จัด

เป็นแผนปฏิบัติการประจำภาคเรียน จัดทำเป็นนโยบายประจำปี รวมทั้งจัดทำเป็นแผนกิจกรรม พัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการสำรวจความต้องการจำเป็นทางด้านนิเทศการสอนโดย การอภิปรายกันในกลุ่มครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ อภิปรายกันในกลุ่มผู้บริหาร และประชุมสัมมนาคณะครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ส่วนการกำหนดวัตถุประสงค์ในการ วางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียนนั้นกำหนดจากสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการ สอน ความต้องการของผู้บริหาร ความต้องการของครูผู้สอน ซึ่งบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการวาง แผน การนิเทศ การสอนในโรงเรียนพบว่าส่วนใหญ่ก็คือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ รวมทั้ง ครูวิชาการ โรงเรียน คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบ การณ์ ซึ่งในการ วางแผนการนิเทศการสอนนั้นจะกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศการสอนจะ

กำหนดจากความต้องการร่วมกันของครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน และกำหนดจากปฏิทินประจำปีของฝ่ายวิชาการ

ในส่วนของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์นั้นจะมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนโดยเป็นผู้นิเทศ ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน เป็นผู้สำรวจสภาพและปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียน การสอน และเป็นผู้เลือกผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน ซึ่งเกณฑ์การเลือกผู้มีส่วนร่วมในการ วางแผนการนิเทศการสอนจะพิจารณาจากประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการนิเทศ ความรู้ความสามารถ จากการเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของกลุ่ม/คณะ และ เป็นสำคัญ

ปัญหาการวางแผนการนิเทศการสอน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการสอน ในเรื่องของบุคลากรไม่มีความรู้ในเรื่องของการวางแผนการนิเทศอย่างแท้จริง และขาดการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลในการวางแผน

1.2 การเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน

บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ครูผู้ได้รับมอบหมาย ซึ่งคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียน พิจารณาจากการมีประสบการณ์ในด้านนิเทศ และมีประสบการณ์ในด้านการสอน รวมทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู ซึ่งผู้ที่กำหนดหน้าที่ของบุคลากรให้ทำหน้าที่นิเทศการสอน พบว่าส่วนใหญ่คือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะเป็น ผู้กำหนด โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ด้วยวิธีใช้คำสั่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศการสอนเป็นหนังสือแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งใช้วิธีแต่งตั้งให้ทราบในที่ประชุม ส่วนในด้านการให้ความรู้ด้านการนิเทศการสอนแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนนั้นใช้วิธีการจัดอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จัดประชุมชี้แจง จัดให้มีการศึกษาดูงานและจัดเอกสารตำราให้ศึกษา

สำหรับหัวหน้าหมวดนั้นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนโดยเป็นกรรมการการดำเนินการนิเทศการสอน เป็นผู้นิเทศเฉพาะหมวดวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน ซึ่งได้จัดให้มีการพัฒนาความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอน โดยการใช้วิธีการประชุมชี้แจง และพัฒนาความรู้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้มากยิ่งขึ้นโดยวิธีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไข ส่งให้อบรมสัมมนาทางด้านวิชาการ และเชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้

ปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนนั้น สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

ไทยส่วนใหญ่พบปัญหาในเรื่องขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอน และมีบุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถ และมีทักษะในการเป็นผู้นิเทศนั้นมีจำนวนน้อย นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะทำการนิเทศ สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะพบว่าปัญหาในการเตรียมบุคลากร คือขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการมาเป็นวิทยากร และปัญหาในเรื่องของผู้นิเทศขาดการยอมรับจากผู้รับการนิเทศ

1.3 การเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอน

งบประมาณที่ใช้ในการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ได้มาจากเงินงบประมาณประจำปีของโรงเรียน

โดยบุคคลผู้พิจารณางบประมาณ คือผู้บริหารโรงเรียน ในด้านการเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอนนั้นจะใช้วิธีการสร้างเครื่องมือขึ้นใช้เอง ซึ่งเครื่องมือนั้นจะเป็นแบบบันทึกการนิเทศ และแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนเฉพาะด้านและส่วนใหญ่ให้หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์เป็นผู้ขอ งบประมาณตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ และในเรื่องเครื่องมือการนิเทศนั้นหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะเป็นผู้เลือกใช้เครื่องมือในการนิเทศการสอน สำหรับครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้นจะเป็นผู้ร่วมในการเลือกใช้เครื่องมือการนิเทศและเป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานในการจัดหาเครื่องมือการนิเทศการสอน

ปัญหาทางด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศ สำหรับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการพบว่า เครื่องมือการนิเทศการสอน โดยเฉพาะเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการนิเทศ การสอนนั้นไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ และเครื่องมือที่ใช้ขาดความเที่ยงและความตรงในเนื้อหา สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะพบปัญหาในเรื่องเครื่องมือในการนิเทศการสอนในเรื่องเครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนครูผู้สอนจะพบปัญหาในเรื่องเครื่องมือ การนิเทศการสอนไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน

จุดประสงค์ของการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วย - ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ และเพื่อนำข้อมูลไว้สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป ส่วนบุคลากรที่มีหน้าที่ประเมินผลการนิเทศการสอนคือหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ในการเตรียมเครื่องมือการประเมินผล การนิเทศการสอนนั้นจะมาเป็นแบบบันทึกการนิเทศ และจัดทำเป็นแบบรายงานสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลตามสภาพปัจจุบันปัญหา และวิธีการเลือกผู้มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์คือเลือกจากบุคคลที่มีประสบการณ์การสอนมานาน และมีความรู้ด้านเนื้อหาในวิชาที่จะทำการนิเทศเป็นอย่างดี ส่วนครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน จะมีส่วนร่วมในด้านการเป็นคณะกรรมการประเมินผล โดยนำมาให้ความรู้ในเรื่องของการประเมินผลโดยจัดหาเอกสารมาให้ศึกษา จัดให้มีวิทยากรมาอบรม และให้มีการสัมมนาอบรมในโรงเรียน

ปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการสอนของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการพบว่าขาดการจัดทำคู่มือสำหรับการประเมินผลการนิเทศ ในการเตรียมการประเมินผลของหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะพบปัญหาในเรื่องของขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร และขาดคู่มือสำหรับการประเมินการนิเทศการสอน สำหรับครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนจะพบปัญหาในด้านขาดเครื่องมือที่ดีในการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหา

2.การดำเนินการนิเทศการสอน

2.1 เทคนิควิธีการนิเทศการสอน

เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลใช้ ส่วนใหญ่คือการสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุม และการประชุมปฏิบัติการ ซึ่งเทคนิควิธีการนิเทศ การสอนที่ใช้ก็นำมาจากเอกสารคู่มือการนิเทศการศึกษาและในการดำเนินการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่ ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการนิเทศการสอนด้วยเช่นกัน

2.1.1 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการประชุม

โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่มีการดำเนินการนิเทศการสอนโดยการประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องของการใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม และการวางแผนการสอนของครู

2.1.2 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการสังเกตการสอน

โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่ได้จัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการสังเกตการสอน ซึ่งจะสังเกตในเรื่องของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พฤติกรรมการสอน ของครู พฤติกรรมของนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียน ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน ความถูกต้องในการถ่ายทอด เนื้อหา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ส่วนในการให้ข้อมูลป้อนกลับของการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ผู้นิเทศใช้วิธีการบันทึกไว้ในแบบสังเกต และพูดคุยกับครูหลังการสังเกตการสอน

2.1.3 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการสอน

โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล ส่วนใหญ่พบว่าจัดให้มีการสาธิตการสอนโดยครูผู้มีความสามารถในโรงเรียน และเมื่อมีการสาธิตการสอนแล้วได้มีการวิเคราะห์การสาธิตและให้ข้อเสนอแนะโดยคณะครูผู้ดูการสาธิตร่วมกันวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับปรุง

2.1.4 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการเยี่ยมชั้นเรียน

โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่พบว่า วัตถุประสงค์ในการเยี่ยมชั้นเรียน นั้นเป็นไปเพื่อสังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครู สังเกต ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยผู้ที่ทำการเยี่ยมชั้นเรียน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ผู้นิเทศภายในโรงเรียน และผู้บริหาร

2.1.5 การดำเนินการนิเทศการสอนนอกห้องเรียนโดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ในการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลส่วนใหญ่จัดให้หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ มีส่วนร่วมในการดูงานนอกสถานที่ในฐานะเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาดูงาน ซึ่งสาระการดูงานคือการจัดการเรียนการสอนและวิธีการสอนใหม่ๆ รวมถึงการศึกษาเทคนิคการสอนแบบต่างๆ และจัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

2.1.6 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการประชุมปฏิบัติการ

โรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์พบว่าส่วนใหญ่จัดให้มี การประชุมปฏิบัติการในลักษณะที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนดำเนินการจัดเอง โดยจัดในหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์เดียวกัน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการประชุมปฏิบัติการจะจัดเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำแผนการสอนและโครงการสอน การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สำหรับครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน พบว่าในการประชุมปฏิบัติการ จะจัดในเรื่องการการทำแผนการสอนและโครงการสอนเช่นเดียวกับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และการใช้เทคนิควิธีการสอน

2.1.7 การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ในการดำเนินการนิเทศการสอนโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนพบว่า โรงเรียนจัดให้มี การวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อสำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและ หาแนวทางแก้ไข

สำหรับปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอนในด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่พบว่า ในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนนั้น ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และในเรื่องของการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนจะพบว่าผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคในการนิเทศการสอน รวมทั้งเครื่องมือที่จะใช้ในการประกอบการนิเทศการสอนมีไม่เพียงพอ สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ พบว่าขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน รวมทั้งขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนิน การนิเทศและขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ในด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอนในเรื่องการสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิตการสอนที่หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ปัญหาที่พบคือ เวลาในการปฏิบัติการนิเทศการสอนในห้องเรียนไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนด ส่วนในด้านเทคนิควิธีการนิเทศการสอนเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ปัญหาที่พบคือขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน รวมทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน

2.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครื่องมือชนิดนี้ เช่น เซนต์คาเบรียล ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งจัดให้บุคลากรได้ไปศึกษาดูงาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ พบว่าการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการสร้างความเข้าใจให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์นั้นพบว่า การสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการนิเทศการสอนคือการประกาศเกียรติคุณในวารสารวิชาการของโรงเรียน การกล่าวชมเชยในที่ประชุมครู ส่วนในด้านการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ผลงานการนิเทศการสอนในโรงเรียนในเครื่องมือชนิดนี้ เซนต์คาเบรียลนั้นจะใช้วิธีการจัดประชุมเพื่อแจ้งผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

ปัญหาการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนนั้น สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการพบว่า มีปัญหาในเรื่องของการประชุมปรึกษาหารือ ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอนและขาดการให้ความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครูในโรงเรียน

2.3 การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน

ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการพบว่า วิธีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน คือ การสอบถามให้คำแนะนำ การประชุมปรึกษาหารือ การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต และการรายงานโดยใช้แบบรายงานซึ่งวัตถุประสงค์ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพื่อการดำเนินการในครั้งต่อไป และเป็นข้อมูลในการศึกษาสาเหตุของปัญหา ในด้านวิธีการชี้แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอนให้แก่ครูในโรงเรียนทราบนั้น จะใช้วิธีการจัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจง และ/หรือให้ข้อมูลการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศหลัง การนิเทศการสอนทุกครั้ง หัวหน้าหมวดนั้นจะมีส่วนร่วม โดยเป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน และเป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน ส่วนทางด้านครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนนั้น จะมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนโดยการเป็นผู้ ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน และเป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ ในด้านการเข้าร่วมติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนด้านการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมโดยร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง และให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป ส่วนในด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนเรื่องจัดเก็บข้อมูลสรุป การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนใน

โรงเรียนนั้น ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนจะเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร ได้รับทราบรวมทั้งเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล

ปัญหาการติดตามการดำเนินการนิเทศการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่พบ จะเกิดจากการที่ผู้นิเทศขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศการสอน และสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะพบว่าปัญหาคือผู้นิเทศมีเวลาติดตามน้อย ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม

3. การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

วิธีการที่จะทำให้ทราบถึงผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอนนั้นสำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่ดูจากการรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอน ซึ่งช่วงเวลาที่มีการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน คือ หลังจากการนิเทศการสอนทุกครั้ง และเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน ส่วนผู้ที่ประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียน คือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ รวมทั้งคณะกรรมการนิเทศ ซึ่งเนื้อหาในการประเมิน จะเป็นเรื่องของผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน ผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน เครื่องมือการนิเทศการสอนและเทคนิควิธีการนิเทศการสอน และนำประโยชน์ที่ได้จากการสรุปผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอนมาใช้เพื่อเป็นการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป และใช้พัฒนาครู สำหรับหัวหน้าหมวดนั้นจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนซึ่งจะประเมินในช่วงระหว่างการนิเทศการสอนและหลังการนิเทศ การสอนทุกครั้ง ในด้านประเมินผลกิจกรรมการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ และให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนโดยการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร รวมทั้งร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศ สำหรับครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการจัดการนิเทศ การสอนจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในด้านการประเมินคุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะร่วมประเมินในช่วยหลังการนิเทศ การสอน และขณะวางแผนการนิเทศการสอน

ปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไม่ได้นำไปใช้ และขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องการใช้เครื่องมือประเมินผล คือ ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินขาดทักษะ เทคนิคในการใช้เครื่องมือประเมิน เครื่องมือที่สร้างขึ้นไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะประเมิน ขาดการปรับปรุง

แก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศก์เช่นเดียวกัน พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนคือ ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ ขาดการประเมินและการรายงานผลที่ต่อเนื่อง ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมิน ไม่เพียงพอ รวมทั้งเรื่องของการขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้ ส่วนในด้านการใช้เครื่องมือประเมินผลพบว่าเครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ และผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคในการประเมินผล

สำหรับปัญหาในการปรับปรุงการนิเทศการสอนนั้นผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน พบปัญหาเช่นเดียวกัน คือส่วนใหญ่ คือครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง ครูไม่เชื่อความสามารถของผู้นิเทศและไม่ยอมรับผู้นิเทศ รวมทั้งครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่ายนิเทศะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย มีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1.การเตรียมการนิเทศการสอนและปัญหาการเตรียมการนิเทศการสอน

1.1 การวางแผนการนิเทศการสอน

ด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในเครือข่ายนิเทศะเซนต์

คาเบรียลแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่วางแผนโดยจัดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า การวางแผนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการวางแผนปฏิบัติงาน (Working Plan) เพื่อหาข้อกำหนดว่า จะทำอะไร มีขอบเขตอย่างไร เพื่อจะได้ดำเนินการให้ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและวางแผนการแก้ปัญหาต่างๆ

การกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนการนิเทศการสอน พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์ จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการอภิปรายกันในกลุ่มครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผนการนิเทศการสอนที่ใช้ข้อมูลจากสภาพ ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์ใจ นิสาววัฒนานันท์ (2532) ซึ่งศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า การวางแผนการนิเทศการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนโดยใช้ข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ แฮริส (Harris,1985) ที่กล่าวไว้ว่า การกำหนดขั้นตอนในการวางแผนปฏิบัติงาน (Planning Process) ในเรื่องกำหนดจุดมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินการจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง ซึ่งจะเป็นการช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้อง

ในด้านบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนนั้น พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมพ์ใจ นิสาววัฒนานันท์ (2532) ซึ่งพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ส่วนในทัศนะของผู้วิจัยเองเห็นว่า หัวหน้า

หมวดนั้นเป็นฝ่ายปฏิบัติการซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผน แต่ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัย ก็มีความเห็นว่า การวางแผนที่ดี ควรจะมีทั้งผู้บริหาร และฝ่ายปฏิบัติการ ซึ่งควรจะให้บุคคลในหน่วยงาน เช่น ครูผู้สอนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย เพื่อจะได้ให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการวางแผนของครูจะช่วยให้ครูทุกคนมีขวัญกำลังใจ ในการทำงาน และทุ่มเทให้กับแผนการทำงานมากยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนการนิเทศการสอน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอนอย่างแท้จริง ซึ่งในทัศนะของผู้วิจัย การที่บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอนนั้น การวางแผนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรฐานในการดำเนินงานก็จะล้มเหลว และดำเนินงานเป็นไปด้วยดีนั้นยาก (ซารี มณีศรี, 2538) ซึ่งพอสรุปได้ว่า การวางแผนนั้นนอกจากใช้ ข้อมูลสภาพปัจจุบันแล้ว ถ้าบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวางแผนแล้ว ก็จะทำให้ การวางแผนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

1.2 การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2529) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร แต่ในการปฏิบัติงานทางการนิเทศการศึกษานั้น ผู้บริหาร จะดำเนินการด้วยตนเอง หรือในกรณีที่ผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอ หรือไม่มีความถนัดในเรื่องนั้นๆ ผู้บริหารอาจจะมอบหมายบุคลากรอื่นในโรงเรียนให้ทำหน้าที่แทนได้ นอกจากนี้ การวิจัยของลำดวน เรือนริน (2531) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เพราะภารกิจสำคัญของ ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน แต่ในทัศนะของผู้วิจัยมีความเห็นว่า หัวหน้าหมวดนั้นเป็นบุคคลที่จะทำความคุ้นเคย หรือมีสัมพันธภาพกันภายในหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ หรือครูด้วยกันได้ดีกว่า ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์น่าจะเป็นบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศได้ดี และยังมีความรู้ในเนื้อหาของวิชาที่ตนเองสังกัดอยู่ด้วย

ด้านคุณสมบัติของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนส่วนใหญ่ พิจารณาจากการมีประสบการณ์ด้านการนิเทศ ซึ่งการมีประสบการณ์การนิเทศ นั้นหมายถึง ต้องมีความเชี่ยวชาญตลอดจนทักษะต่างๆด้วยซึ่งสอดคล้องกับ คิมบอลล์ ไวลส์ (1967, อ้างถึงใน ไวลส์ บัญญัติ , 2538) ว่าทักษะที่ผู้นิเทศควรมี ได้แก่ ทักษะในการเป็นผู้นำ ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในเรื่องขบวนการกลุ่ม ทักษะในเรื่องบริหารงานบุคคล ทักษะในการประเมินผล ฉะนั้นผู้วิจัย จึงมีความเห็นว่า การพิจารณาผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนนั้นควร พิจารณาจากประสบการณ์การนิเทศ

ซึ่งจะทำให้เป็นที่ยอมรับจากครูผู้รับการนิเทศ นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังเห็นว่า นอกจากบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีประสบการณ์ในด้านการนิเทศแล้ว ยังควรมีมนุษยสัมพันธ์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มองโลกในแง่ดี มีความจริงใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุขภาพดี และมีอารมณ์ขัน (ซารี มณีศรี, 2538)

วิธีการให้ความรู้ด้านการนิเทศการสอนแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีประชุมชี้แจง และจัดอบรมเชิงวิทยากรมาให้ความรู้ ซึ่งในการประชุม ชี้แจงนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัย ของพิมพีใจ นิสาวพัฒนานันท์ (2532) ที่พบว่า วิธีการให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการนิเทศการสอนนั้น ดำเนินการโดยใช้การประชุมชี้แจงจะเป็นวิธีที่ให้ผลดี แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการประชุมชี้แจงนั้นใช้ได้ในบางกรณี เฉพาะเรื่องเท่านั้น เพราะฉะนั้นการจัดอบรมและเชิงวิทยากรมาให้ความรู้ นั้น จะเป็นการฝึกอบรมที่มุ่งสู่การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2532) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะ ทศนคติ ให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความสามารถ ที่เหมาะสมกับงานที่บุคคลนั้นๆ จะปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ปัญหาในการเตรียมบุคลากรเพื่อดำเนินการนิเทศการสอนผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการมาเป็นวิทยากร และปัญหาผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำการนิเทศการสอน ทั้งนี้ เพราะต้องทำงานหลายด้านในเวลาเดียวกัน ทั้งงานการนิเทศ และงาน การสอน และในด้านการขาดบุคลากรผู้มีความรู้ ความสามารถในการเป็นวิทยากรนั้นผู้วิจัยเห็นว่า อาจใช้วิธีอื่นๆอีกได้ เช่น การจัดเอกสารให้ศึกษาหาความรู้ในเรื่องของการนิเทศให้ ผู้มีหน้าที่ดำเนินการนิเทศการสอนได้อ่านเพื่อเพิ่มพูน ทักษะ ความรู้ ความสามารถให้มากยิ่งขึ้น

1.3 เตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน

จากการวิจัยพบว่า การเตรียมงบประมาณ โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้เงินจากงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ซึ่งผู้พิจารณางบประมาณ คือผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการพิจารณาของโรงเรียน ซึ่งจะเห็นว่า โรงเรียนไม่มีปัญหาในเรื่องงบประมาณ แต่ในเรื่องการเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการนิเทศการสอนนั้น ส่วนใหญ่ ครูผู้สอน จะทำการจัดหาเครื่องมือเอง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนได้มีงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะดวกสำหรับครูและด้าน การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอนนั้น พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการเตรียมเครื่องมือโดยคณะครูร่วมกันสร้างเครื่องมือขึ้นใช้เอง ซึ่งเป็นผลดี ในเรื่องที่จะทำได้เครื่องมือที่ตรงกับความต้องการของครูผู้นิเทศ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนจัดหา

หรือสร้างเครื่องมือขึ้นใช้เองนั้นไม่ได้มีแต่ผลดีอย่างเดียว แต่ก็มีผลเสีย คือ ขัดจำกัดในเรื่องเวลา เครื่องมือบางชนิดใช้เวลามาก ครูบางคน อาจไม่มีความชำนาญในการสร้างเครื่องมือบางชนิด ซึ่งจะทำให้เสียเวลา สิ่งเหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถแก้ไขได้ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเครื่องมือมาเป็นวิทยากรในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ เพราะครูอาจไม่มีความเชี่ยวชาญในเครื่องมือทุกชนิด หรือเพื่อความรวดเร็วไม่เสียเวลาอาจใช้เครื่องมือสำเร็จรูป ในด้านเครื่องมือที่ใช้สำหรับนิเทศการสอนในโรงเรียน คือ แบบบันทึกการสังเกต

เกี่ยวกับปัญหาทางการเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหา คือ เครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า สามารถแก้ไขได้โดย การจัดให้มีการวิจัยในเรื่องของการสร้างเครื่องมือให้หลากหลาย เพื่อนำมาทดลองใช้กับแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครอบคลุม หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมให้ความรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน

1.4 การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมการประเมินผลการนิเทศ-

การสอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการ ซึ่งวิธีการประเมินผล คือการที่ให้ผู้นิเทศรายงานผลหลังการนิเทศทุกครั้ง และผู้ที่มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ จะเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานาน และเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศการสอนที่ใช้ คือแบบบันทึกการนิเทศ ผู้วิจัยเองเห็นว่า การที่เลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศจากการที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานานนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานาน อาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องของการนิเทศ หรือการประเมินผล แต่ควรเลือกบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่ประเมินผลที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการประเมินผล เพื่อที่จะทำหน้าที่นี้ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสังกัด อุทรานันท์ (2529) ได้กล่าวว่า วิธีการประเมินผลการนิเทศนั้นจะทำได้ดังนี้ คือ การประเมินได้ด้วยเครื่องมือชนิดต่างๆ และ การประเมินผลโดยการประชุม ปรึกษาหารือ อภิปรายกลุ่ม หรือสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประเมินอาจจะเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้นิเทศหรือผู้ที่ได้ รับมอบหมายดังนั้นการเตรียมการประเมินผลควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ ผู้รับผิดชอบในการประเมิน การกำหนดขอบเขตของการประเมินผลการนิเทศและวิธีดำเนินการประเมินผลการนิเทศโดยจุดสำคัญของการประเมินต้องดูที่จุดประสงค์ของงานหรือกิจกรรมว่าผลที่เกิดขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการประเมินผลเป็นเรื่องที่ละเอียดซับซ้อน เพราะฉะนั้นไม่ใช่เพียงมีประสบการณ์การสอนมานานเท่านั้นจะประเมินได้ยังควรต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการประเมินอีกด้วย

สำหรับปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน พบว่า ขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินของบุคลากร ซึ่งตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกผู้ที่จะประเมินจากการเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมานาน จึงทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการประเมิน ซึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมหาทางอบรมให้ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศการสอน หรือส่งครูไปศึกษาดูงาน ทั้งนี้เพราะ การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน เป็นการเตรียมเพื่อให้การนิเทศการสอนมีความพร้อม และสามารถประเมินได้ โดยมีความพร้อมทั้ง ผู้นิเทศ และ ผู้รับการนิเทศ การเตรียมการประเมินผล จึงเป็นขั้นตอนพื้นฐานที่จะนำไปสู่การประเมินผลที่มีระบบแบบแผน เมื่อประสบปัญหาและอุปสรรคก็จะทำให้สามารถแก้ไขได้ไม่ยาก

2. การดำเนินการจัดการนิเทศการสอน

2.1 เทคนิควิธีการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการดำเนินการนิเทศการสอนที่โรงเรียนใช้ได้แก่การสังเกตการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ จะสังเกตการสอนในทุกเรื่อง ตั้งแต่ พฤติกรรมการสอนของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียน ความพร้อมในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนการสังเกตการสอน ใช้วิธีการบันทึกการสังเกตไว้ในแบบบันทึก การสังเกต ผู้วิจัยเห็นว่า การสังเกตการสอนเป็นการสังเกตการทำงานอย่างจริงของครูผู้สอนในการจัด การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จำเริญ จิตรหลัง และพงษ์พันธ์ เอียดสัน (2542) ที่กล่าวว่า การสังเกต คือการเฝ้าดูเพื่อให้รู้เรื่องที่จะสังเกต และเป็นวิธีนิเทศการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งมุ่งสังเกตเพื่อจะค้นหาทางปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากการสังเกตการสอน จะทำให้ผู้รับการนิเทศนำไปปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของตนให้ดีขึ้น ดังนั้น ผู้นิเทศต้องมีความรู้ และทักษะในการนิเทศกิจกรรม การสังเกตการสอนจึงจะมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยใช้การประชุม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดดำเนินการประชุม การนิเทศการสอน เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน และการใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดเตรียมเพื่อความพร้อมก่อนที่จะเปิดภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) กล่าวว่า การประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเป็นการนัดหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมาประชุมปรึกษาหารือ ชี้แจง หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการสาธิตการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ทำการสาธิตการสอนโดยผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน และหลังจากการสาธิตการสอนแล้ว ได้มีการวิเคราะห์การสาธิต และให้ข้อเสนอแนะโดยคณะครูผู้ดูการสาธิต ผู้วิจัยเห็นว่า การสาธิตการสอน เป็นการแสดงวิธี การสอนที่มีการเตรียมการอย่างรอบคอบ เพราะฉะนั้น บุคคลที่มีหน้าที่วิเคราะห์การสาธิต และให้ ข้อเสนอแนะ ควรเป็นครูผู้ดูการสาธิตนั้นเหมาะสมแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ ชารี มณีศรี (2538) ที่ว่า ครูผู้สังเกตการสอน หรือผู้ดูการสาธิต ต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตการสอน โดยมีการอภิปรายการสอนร่วมกันระหว่างผู้สาธิตและครูหลังการสาธิต ฉะนั้นการวิเคราะห์การสาธิต หลังการสาธิต ครูผู้ดูการสาธิตเป็นผู้วิเคราะห์นั้น จะทำให้เกิดความรู้ และเข้าใจ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเรียน การสอนได้โดยตรง

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่งพบว่า ผู้ทำการเยี่ยม ชั้นเรียน คือ หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน ซึ่งในการเยี่ยมชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ สังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครู ในการเยี่ยมชั้นเรียนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีกระทำได้ทุกโอกาสซึ่งถ้าไปเยี่ยมเพื่อการสร้างขวัญกำลังใจก็จะเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร หรือผู้เยี่ยมชั้นเรียนควรกระทำได้บ่อยในทุกโอกาส แต่ในกรณีที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ เยี่ยมชั้นเรียน เพื่อสังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครูนั้น อาจทำให้ครูมีความไม่สบายใจ อึดอัดใจ ซึ่งก่อนการเยี่ยมชั้นเรียน ควรแจ้งวัน เวลาล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ ชารี มณีศรี (2538) ที่กล่าวว่า การเยี่ยมเยียน ความสำเร็จของการสังเกตการสอนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างครู กับศึกษานิเทศก์ ควรมีการกำหนดวัน เวลา ที่สะดวกล่วงหน้าโดยการปรึกษาหารือกับครู การให้คำแนะนำทางวิชาชีพจะได้ผลดี ถ้าหาก ศึกษานิเทศก์และครูได้ร่วมกันศึกษาปัญหา ก่อนที่จะไปเยี่ยมเยียนชั้นเรียน หลังจากการเยี่ยมชั้นเรียนแล้วร่วมกันแปลข้อมูลและให้ข้อสรุปที่แน่นอน แม้วิธีนี้จะเป็นวิธีที่ใช้ได้ดีมาก แต่ก็ เป็น วิธีที่หนึ่งที่ไม่ควรใช้มากเกินไป เจตคติของครู การวางแผน การไปเยี่ยม มารยาทของ ผู้นิเทศ เวลาที่ใช้และอื่นๆเป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จของการนิเทศ

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยคัดเลือกครูผู้สอนไปศึกษาดูงาน ซึ่งจะจัดตามสภาพปัญหา ความต้องการของโรงเรียน เนื้อหาสาระในการดูงาน คือ การจัดการเรียนการสอน และการใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดให้ศึกษาดูงาน เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อครูโดยตรง เนื่องจากได้ประสบการณ์ตรง อันจะเป็นผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน ถ้าได้ศึกษาดูงานแล้วนำวิธีการสอนใหม่ๆที่ได้ศึกษามาใช้ จะเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ครูอีกด้านหนึ่ง ซึ่ง สอดคล้องกับ ชารี มณีศรี (2538) ที่กล่าวว่า การศึกษานอกสถานที่ ได้แก่การเรียนรู้อะไรประสบการณ์ตรง การศึกษาจากสภาพจริง จากสถานศึกษาอื่นๆหรือจากแหล่ง

วิทยาการชุมชนต่างๆ แต่สำหรับเรื่องการคัดเลือกครูผู้สอนไปปฏิบัติงานนั้น ผู้วิจัยไม่เห็นด้วย เนื่องจากควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้ร่วมศึกษาดูงาน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้เท่าเทียมกัน แต่ที่ไม่สามารถจัดให้ไปได้ อาจเนื่องมาจากมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคหลายอย่าง เช่น เวลา ซึ่งอาจแก้ไขได้โดย การจัดให้ครูได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ได้ครบทุกคน โดยการหมุนเวียนกันไปให้ไม่ซ้ำคนในแต่ละครั้ง

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จัดในลักษณะหมวดวิชาเดียวกันจัด โดยโรงเรียนดำเนินการจัดเอง ซึ่งส่วนใหญ่ จะจัดเกี่ยวกับเรื่องการใช้เทคนิควิธีการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การประชุมปฏิบัติการ ในด้านการใช้เทคนิควิธีการสอนนั้น จะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนได้ ถ้านำข้อมูลจากการประชุมปฏิบัติการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุง ซึ่งจะเป็นการ แก้ไขปัญหาาร่วมกันโดยการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับชาร์ลี มณีศรี (2538) ที่ว่า การประชุมปฏิบัติการ หรือ การประชุมกลุ่ม ได้แก่ การประชุมกลุ่มบุคลากร เพื่อทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาโดยการลงมือปฏิบัติ การประชุมปฏิบัติการนี้ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว เพราะสามารถจัดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ปัญหาและความต้องการทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

การดำเนินการนิเทศการสอนโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปัญหา ในด้านการเรียนการสอน และหาแนวทางแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัญหา ในด้านการเรียนการสอน และหาแนวทางแก้ไขได้ จะเห็นได้ว่า การวิจัยเพื่อสำรวจปัญหา ด้านการเรียนการสอน จะเป็นการพัฒนา หรือแก้ปัญหาทางการจัดการเรียนการสอนที่มีผลกระทบต่อทั้งตัวบุคคลและสังคมที่อยู่รอบๆ ซึ่งได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร โดยเฉพาะ ผู้เรียน ซึ่งผลจากการจัดการเรียนการสอนที่ดี จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนได้ด้วย การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านการเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับการทำวิจัยของ ณีรัฐภา สรรพศรี (2525) ซึ่งทำวิจัยเรื่อง แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต ได้ผลการวิจัยว่า การวิจัยการศึกษาในอนาคต จะมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการใหม่ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้ แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่างๆได้

เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอน เกี่ยวกับเทคนิควิธีการนิเทศการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่มีปัญหาในการดำเนินการนิเทศการสอน คือ ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคในการนิเทศการสอน นอกจากนั้น ผู้รับนิเทศยังขาดความเชื่อถือเป็นตัวผู้นิเทศ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยเกี่ยวกับ การใช้เทคนิคการนิเทศการสอนว่า ควรมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ลำดวน เรือนริน (2531) และชาร์ลี มณีศรี (2538) ที่กล่าวว่า

การทำงานจะประสบผลสำเร็จและมีวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ติดตามผลทุกๆระยะ และทุกลำดับขั้นตอนของการทำงาน ในด้านปัญหาที่ผู้นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ การสอนนั้น ปัญหานี้ ผู้วิจัย เห็นว่า สามารถแก้ไขได้โดยการจัดให้ผู้นิเทศไปอบรม หรือ ศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของเทคนิคการนิเทศการสอน

ปัญหาด้านผู้นิเทศขาดความเชื่อถือจากผู้รับการนิเทศ ผู้วิจัยเห็นว่าเกิดจากการที่ ผู้นิเทศ ยังขาดความรู้ และทักษะในการเป็นผู้นิเทศ ซึ่งผู้นิเทศควรมีความเชี่ยวชาญ ทั้งทางด้าน เนื้อหาที่จะทำการนิเทศ และมีทักษะของการเป็นผู้นิเทศ โดยเฉพาะในด้านเทคนิค ซึ่งสอดคล้อง กับ ชารี มณีสรี (2538) ที่กล่าวถึงทักษะการนิเทศด้านเทคนิคว่า ผู้นิเทศอยู่ในฐานะการเป็นครู ของครู เป็นแชมป์เปียนที่ดีที่สุด ทั้งในด้านความรับผิดชอบ การยอมรับทรัพยากรบุคคล และการยอมรับปัญหาและแก้ปัญหา ในการนิเทศครูจะต้องมีความรู้พื้นฐานทั่วไปและทักษะที่จำเป็น ในอันที่จะ ส่งเสริมให้ครูเจริญเติบโตทางวิชาชีพ ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น ให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น ให้ มีผลต่อนักเรียนมากขึ้น เมื่อผู้นิเทศช่วยครูให้ทำงานดีขึ้น ทั้งในด้านวิธี สอน สื่อการเรียนการสอน การจัดโรงเรียนเป็นผลรวมให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การจะบรรลุผลดังกล่าวนี้ได้ย่อมต้องอาศัยทักษะด้านต่างๆของผู้นิเทศ ซึ่งกล่าวโดยสรุปคือ การจะใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนที่ดี นอกจากจะมีความชำนาญในเรื่องเนื้อหา มีความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคการนิเทศการสอนแล้ว ยังต้องมีทักษะในการเป็นผู้นิเทศเพื่อให้เกิดความ ยอมรับนับถือของผู้รับการนิเทศอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียน โดยใช้วิธีเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และจัดหาหนังสือเอกสารที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนให้ครูอ่านนับว่าเป็นวิธีการส่งเสริมสนับสนุนที่ดี เพราะการจัดวิทยากร มาให้ความรู้ และจัดเอกสารหนังสือให้ครูอ่าน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับพิมพ์ใจ นิศาวัฒน์นันท์ (2532) ที่ว่า การอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือจัดส่งบุคลากรเข้ารับการ อบรมกับหน่วยงานต่างๆ เมื่อมีโอกาส จะเป็นการพัฒนาบุคลากรได้ และวิธีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนโดยการจัดหาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนให้ครูอ่านนั้น ล้วนมีประโยชน์ที่ครูควรศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้

การส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานการนิเทศ พบว่า ใช้วิธีการประกาศเกียรติคุณในวารสารวิชาการของโรงเรียน และสร้างความเข้าใจให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง ซึ่งการสร้าง ความเข้าใจให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศนั้นสอดคล้องกับนิพนธ์ ไทยพานิช (2535) ที่กล่าวว่า การที่จะทำให้ครูเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอน และมีเจตคติที่ดีไม่หวาดกลัวการนิเทศ วิธีหนึ่งที่ดีควรทำคือ การสร้างความเข้าใจ โดยให้ทราบนโยบาย และเป้าหมายของการนิเทศอย่างชัดเจน ซึ่งการสร้าง ความเข้าใจมีหลายวิธีที่ผู้บริหารสามารถทำได้ คือ การจัดประชุมชี้แจง หรือการประชุม ปรึกษาหารือ ส่วนการให้ขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานการนิเทศโดยการใช้วิธีการประกาศเกียรติคุณลงในวารสารวิชาการของโรงเรียนนี้ นอกจากเป็นสิ่งที่ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานการนิเทศแล้ว ยังทำให้สาธารณชนได้ทราบถึงผลงานการนิเทศ ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนเกิดความภูมิใจ และมีความตั้งใจดำเนินงานต่อไปแต่สิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่า ควรกระทำอีกประการหนึ่งคือ การเผยแพร่ผลงานให้ฝ่ายต่างๆทราบโดยอาจใช้วิธี จัดนิทรรศการ เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนคนอื่นได้เข้ามาศึกษา เพื่อนำไปพัฒนา การนิเทศของตนเอง

เกี่ยวกับปัญหาการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่พบปัญหา ในด้านขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การประชุมปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ดี ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นการแก้ปัญหาในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับ วนิดา เสนีเศรษฐ (2530) ที่กล่าวว่า การทำงานที่ขาดการพบปะพูดคุย ปรึกษาหารือ หรือขาด การประสานงาน จะทำให้ขวัญกำลังใจตกต่ำ การประชุมหรือชุมนุมพูดคุยปรึกษาหารือเป็นประจำ จะทำให้การทำงานทำได้ดี มีประสิทธิภาพ

2.3 การนิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน

จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ นิเทศติดตามผลการจัดการนิเทศการสอนโดยใช้วิธีการสอบถามให้คำแนะนำและใช้วิธีการประชุมปรึกษาหารือ และชี้แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอนแก่คณะครูในโรงเรียน โดยการจัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียน เพื่อชี้แจงและให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมดังที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวถึงหลักและวิธีการประชุมแบบต่างๆ ว่าการประชุมที่จัดขึ้น อาจจะมีจุดประสงค์ของการประชุมแตกต่างกันไป การประชุมแต่ละครั้งจะมีจุดประสงค์ เพื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ คือ เพื่อถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ข่าวสารและแจ้งข้อราชการ เพื่อตัดสินใจปัญหา และแก้ปัญหา รวมทั้งกำหนดนโยบาย และเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อ การประชุมปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เข้าประชุม ซึ่งมักเป็นผู้แทนขององค์การต่างๆ แต่สำหรับในโรงเรียน เป็นการประชุมกันระหว่างครูกับครู หรือศึกษานิเทศก์กับครู ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอน หรือการปรับปรุงการสอน เป็นต้น

แต่สำหรับปัญหาการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน พบว่าผู้นิเทศมีเวลาสำหรับติดตามการนิเทศน้อย อาจเป็นเพราะผู้นิเทศเป็นหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ ซึ่งมีภาระหน้าที่อย่างอื่นนอกเหนือจากการทำการสอน และมีหน้าที่ในหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ของตนเองอีกด้วย จึงเป็นเหตุให้ไม่มีการติดตามผลการดำเนินการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน วิธีการที่จะทำให้ทราบผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครื่องมือลิขเซนดาคาเบรียลแห่งประเทศไทยนั้นพบว่า จากการรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าไม่ควรดูจากรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอน เพราะการรายงานนั้นอาจไม่ใช่สิ่งที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงๆ แต่ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะดูจาก การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูว่าเป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่คู่ไปด้วยซึ่งการนิเทศการสอนนั้น กล่าวได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งการประเมิน ควรประเมินจาก พฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ สมคะเน (2534) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการนิเทศการสอน โดยใช้การสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการนิเทศการสอน และในการประเมินส่วนใหญ่ จะให้หัวหน้าหมวดร่วมกันกับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นผู้ประเมิน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า จะทำให้ การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากใช้วิธีร่วมกันประเมิน ซึ่งตรงกับสุนทร ไคลมี (2528) กล่าวว่า การดำเนินงานด้านการติดตามประเมินผลการ

นิเทศการสอนโดยผู้บริหารฝ่ายเดียว การทำงานเช่นนี้มีลักษณะที่ขาดความร่วมมือ ระหว่างครูกับผู้บริหาร ในการดำเนินงานนั้น น่าจะร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน ในลักษณะต่างๆ เพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไข และลดอุปสรรคในการทำงาน และพัฒนาวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

ช่วงเวลาที่มีการประเมิน คือหลังการนิเทศการสอน ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าการประเมินผลนี้ ควรจะกระทำติดต่อกันไป ตั้งแต่ก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ ซึ่งควรจะกระทำทุกขั้นตอน จึงจะเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการนิเทศ ซึ่งการประเมินผลนี้ ชาร์ลี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่อง การประเมินที่ทำเป็นครั้งคราวย่อมไม่ก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนา ข้อเสนอแนะและการตัดสินใจที่ได้จากการประเมินผลอาจมีข้อผิดพลาด ปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและด้านอื่นๆ ฉะนั้น ควรมีการประเมินผลหลายเทคนิควิธีและกระทำอย่างต่อเนื่อง

ในด้านเนื้อหาสาระในการประเมิน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะประเมินผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน แล้วนำประโยชน์จากการประเมินการจัดการนิเทศการสอนมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป และหากมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ก็ให้นำผลการประเมินนั้นมาพิจารณาหาแนวทางที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) ที่ว่าการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้รับระหว่าง การดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนการนิเทศ ข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนการนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ ก็ต้องพิจารณาว่า มีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่ามีการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุที่คาดหวังไว้แต่จากการดำเนินการ พบว่ามีวิธีที่ดีกว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

เกี่ยวกับปัญหา การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา คือ ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ และขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง ในด้านการนำ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ เพื่อเป็นการจัดการนิเทศการสอนนั้น เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็น เพราะจะทำให้มีข้อมูลในการจัดการนิเทศการสอนในครั้งต่อไปว่า มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการนิเทศให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชาร์ลี มณีศรี (2538) ที่ว่า ประโยชน์ของการประเมินนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งควรนำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ให้ได้มากที่สุด อีกประการหนึ่งคือ ดังใดกล่าวไว้แล้วว่า การประเมินนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหมายถึงการประเมินผลการนิเทศการสอนเป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ จะช่วยให้การปรับปรุงวิธีการ เทคนิคการนิเทศการสอนที่ไม่เหมาะสมใน

ระยะแรกๆได้ การประเมินจะเป็นการการทำเพื่อตรวจสอบผลสำเร็จที่ได้กระทำไปแล้ว เพื่อค้นหาข้อดี ข้อเสีย ข้อค้นพบจากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือประเมินผล พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะประเมิน ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถแก้ไขได้โดย จะต้องพิจารณา ดูว่า จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมการนิเทศที่ตั้งไว้ นั้น ครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง แล้วจึงสร้างเครื่องมือประเมินให้ครอบคลุมแต่ละเนื้อหา กิจกรรมที่ตั้งเป้าหมายไว้ หรืออาจใช้ ผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมเกี่ยวกับเครื่องมือประเมินผลก็จะเป็นการพัฒนาความรู้ในด้านการใช้เครื่องมือประเมินผลมากขึ้น

สำหรับด้านปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจาก การนิเทศที่เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ครูไม่เห็นความสำคัญ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรให้ครูมีความรู้สึกตระหนักในการมีส่วนร่วมในการนิเทศให้มากซึ่งจะทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของตนเองและการนิเทศการสอน อันจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูให้ดีขึ้น ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือ ควรทำให้ครูตระหนัก ถึงการมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน และเห็นความสำคัญของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ได้มาว่า จะเป็นการช่วยพัฒนา ทั้งตัวครู และพัฒนาทั้งกระบวนการเทคนิควิธีการสอนของครูให้ดีขึ้น ซึ่งการให้ข้อมูลป้อนกลับนั้น ถือว่าเป็น สิ่งสำคัญ ดังที่ นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) กล่าวไว้ว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ยิ่งที่ต้องขึ้นอยู่กับ ผู้นิเทศที่จะใช้เทคนิคการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ความช่วยเหลือครู ที่จะเห็นภาพที่แท้จริงเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของเขา สำหรับนำไปพัฒนา เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการสอน และประสิทธิภาพการสอนของเขาในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ควรหาแนวทางที่จะส่งเสริมพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ และครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน
2. โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
3. โรงเรียนควรดำเนินการนิเทศการสอนโดยให้ครูผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการนิเทศการสอนในโรงเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, สำนักงาน. **กิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน.**

ฝ่ายพัฒนาการนิเทศ, 2535.

กิติมา ปรีดีดีลิก. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์, 2532.

โกวิท ประวาลพุกษ์. **การพัฒนาวินิจฉัยคดี.** กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ป.)

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การนิเทศทางไกล.** กรุงเทพมหานคร, 2532.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร, 2533.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **รายงานการประเมินผลระบบนิเทศการศึกษาในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: ทีพีพรินท์, 2536.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **คู่มือผู้บริหารโรงเรียนชุดพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร: ครุสภา ลาดพร้าว, 2539.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **บทบาทและความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาประเทศ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา, 2540.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดี, 2543.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544.** สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร, (ม.ป.ป.)

จำเริญ จิตรหลัง และพงษ์พันธ์ เอียดสัน. **รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอย่านตาขาว.** กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.

ชารี มณีศรี. **การนิเทศการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์, 2538.

ชูชัย ประดับสุข. **การจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ**

พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. ความสัมพันธ์ของการนิเทศการศึกษาและการบริหารโรงเรียน.
นักบริหาร. 3 (กรกฎาคม 2521) 18 – 19.

นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลีนิก. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

บันลือ พุกกะวัน. การนิเทศภายในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร,
2535.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การนิเทศการสอน. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร,(ม.ป.ป.)

พิมพ์ใจ นิศาวัฒนันท์. การจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

มีศักดิ์ ว่องประชานุกูล. การวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนมูลนิธิภราดาคณะ
เซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

เยาวพา เดชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
กรุงเทพมหานคร, 2542.

เยาวลักษณ์ สมคะเน. การจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

รุ่ง แก้วแดง. การปฏิบัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มติชน, 2542.

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. การนิเทศการสอนชั้นสูงในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ลำดวน เรือนริน. การศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา.

- วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วนิดา เสนีเศรษฐ. **มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร. โอเดียนสโตร์, 2530.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- วิจิตร วรุตบางกูร, กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, สุพิชญา ชีระกุล. **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์เอกสารพิมพ์. 2524.
- วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, ปรีชา เมธาวัชรภาคย์. **การจัดการศึกษาเอกชนคาทอลิก**. กรุงเทพมหานคร, 2543.
- สังัด อุทรานนท์. **การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรสยาม, 2529.
- สมพงษ์ สิงหะพล. **หลักการนิเทศการสอน**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2530.
- สันต์ ธรรมบำรุง. **หลักการนิเทศการสอน**. คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาเขต, 2526.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. **ประมวลสาระชุดวิชาการนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. **พื้นฐานของการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.
- สุนทร ไคลมี. **การจัดการนิเทศศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- หวน พิณรุฬห์. **การบริหารโรงเรียน**. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2528.
- อนันต์ ระงับทุกข์. **การศึกษากับความต้อการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู**

คณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2529.

ภาษาอังกฤษ

Glickman,Carl D. Development Supervision Alternative Practice for Helping Improve Instruction. Association for Supervision and Curriculum Development,1981.

Glickman,Carl D., Gordon.,Stephen P.,Ross-Gordon,Javita M. Supervision of instruction.A developmental Approach. 3rd ed. Mass: Needham Heights ,1995.

Harris Ben M. Supervisory Behavior in Education. Prentice-Hall,Englewood Cliffs, Newlery,1985.

Wiles, Kimball and Lovell, John T. Supervision for Better Schools. 3rd ed. Englewood Cliffs, Newjersy: Prentice Hall,1975.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด	หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.วัชรา เล่าเรียนดี	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์ลำตวน เรือนรื่น	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
4. อาจารย์กานน สมร่าง	ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน
5. อาจารย์อินทรีย์ บัวสมบูรณ์	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำเนา

ที่ ทม. 0302(2700.0603)2689

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑ 10330

14 ธันวาคม 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อการวิจัย
เรียน อธิการเจ้าคณะแขวงมุลนิคีคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยสิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 โรงเรียน
2. แบบสอบถาม

ด้วยนางสาวกอบแก้ว ภูมเรศ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชานิเทศ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการจัดการนิเทศ การสอนในโรงเรียนในเครือมุลนิคีคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย” โดยมีรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญ สวัสดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัว อย่างที่เป็นผู้บริหาร/ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศของ โรงเรียนในเครือมุลนิคีคณะเซนต์คาเบรียลจำนวน 11 โรงเรียน ตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมกันนี้ ทั้งนี้ นิสิตจะได้ ประสานงานในรายละเอียดกับโรงเรียนดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นางสาวกอบแก้ว ภูมเรศ เก็บรวบรวม ข้อมูลในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ เรืองรัชนี้ นิ่มนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 2182682

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการจัดการนิเทศการสอน

ในโรงเรียนเครือข่ายนิคมชะเอมเขตคาเบรียลแห่งประเทศไทย

สำหรับผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือข่าย มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยส่วนรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิคมชะเอมเขตคาเบรียล แห่งประเทศไทย จึงใคร่ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอนประกอบด้วย การเตรียมการดำเนินการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อตามความเป็นจริง หรือ เติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 21 – 30 ปี
 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี
 51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการ
 อาจารย์ใหญ่
 ครูใหญ่
 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

4. ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมาเป็นเวลา

- ต่ำกว่า 5 ปี
 5 – 10 ปี
 11 - 15 ปี
 16 - 20 ปี
 21 ปีขึ้นไป

5. วุฒิทางการศึกษาของท่าน

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียม
ดำเนินการ การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
- คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามสภาพเป็นจริง หรือ
เติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านจัดทำอย่างไร
 - จัดทำเป็นนโยบายประจำปี
 - จัดเป็นแผนปฏิบัติการประจำภาคเรียน
 - จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี
 - จัดทำเป็นแผนกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- โรงเรียนของท่านมีการสำรวจความต้องการจำเป็นทางด้านการนิเทศการสอนอย่างไร
 - การอภิปรายกันในกลุ่มผู้บริหาร
 - การอภิปรายกันในกลุ่มครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์
 - ประชุมสัมมนาคณะครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์
 - ใช้แบบสอบถามคณะครูทั้งหมด
 - ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- การกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียนใช้ข้อมูลจากแหล่งใด
 - สภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - นโยบายของโรงเรียนในเครื่องมือลนิตคณะเซนต์คาเบรียล
 - ความต้องการของผู้บริหาร
 - ความต้องการของครูผู้สอน
 - ความต้องการของผู้นิเทศ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านคือใคร

- ผู้บริหาร
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- คณะครูทุกคน
- ผู้บริหารและคณะครู
- ครูวิชาการโรงเรียน
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. การกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านดำเนินการโดย

- กำหนดจากปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายวิชาการ
- กำหนดจากความต้องการร่วมกันของครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน
- กำหนดจากคาบเวลาในชั่วโมงการสอนตามหลักสูตร
- กำหนดจากแผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

6. บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน ได้แก่

- ผู้บริหาร
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- ครูหัวหน้างานในฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มวิชา / หมวดวิชา
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- ครูผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะครู
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. คุณสมบัติของบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน พิจารณาจากสิ่งใด

- มีวุฒิการศึกษาสูง
- มีประสบการณ์ด้านการนิเทศ
- มีความเชี่ยวชาญในสาระการเรียนรู้ต่างๆ

- มีความรู้ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นพิเศษ
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู
- มีเจตคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพครู
- มีประสบการณ์ด้านการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. การกำหนดบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียนกำหนดโดยผู้ใด

- ผู้บริหาร
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มวิชา / หมวดวิชา
- คณะครูทุกคน
- ครูผู้สอนระดับเดียวกัน
- คณะครูกลุ่มวิชา / หมวดวิชาเดียวกัน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

9. วิธีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้นิเทศการสอนกระทำโดย

- การแต่งตั้งและแจ้งให้ทราบในที่ประชุม
- การแต่งตั้งโดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ
- การแจ้งให้ทราบเพื่อปฏิบัติ
- การประกาศเป็นนโยบายให้ปฏิบัติ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. วิธีการให้ความรู้ด้านการนิเทศการสอนแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านดำเนินการอย่างไร

- จัดการประชุมชี้แจง
- จัดการประชุมปฏิบัติการ
- จัดประชุมสัมมนา
- จัดอบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
- จัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน
- จัดให้มีการศึกษาดูงาน
- จัดเอกสารตำราสำหรับให้ศึกษา

- จัดทำคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน
- อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

การเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า
ข้อ)

1

11.งบประมาณที่ใช้ในการนิเทศการสอน ได้มาจากแหล่งใด

- เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน
- เงินจากสมาคมผู้ปกครองและครู
- เงินจากงบประมาณประจำปีของโรงเรียน
 - เงินที่ได้รับช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์
 - เงินจากสมาคมศิษย์เก่า
 - อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

12.บุคลากรผู้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน ได้แก่
ผู้ใด

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
- ฝ่ายการเงินของโรงเรียน
- คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- อื่น (โปรดระบุ).....

13.วิธีการจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านทำอย่างไร

- รวบรวมเครื่องมือจากกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายเช่นต์คาเบรียล
- สร้างเครื่องมือใช้เอง
 - ปรับปรุงเครื่องมือจากชุดฝึกอบรม
 - แก๊ไขปรับปรุงจากของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเช่นต์คาเบรียล
 - ใช้เครื่องมือสำเร็จรูป
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านคือเครื่องมือใด

- แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนเฉพาะด้าน
- วีดีโอ.เทป
- แบบบันทึกการนิเทศ
 - เทปบันทึกเสียง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

15. จุดประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน คืออะไร

- เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ
 - เพื่อนำข้อมูลไว้สำหรับการดำเนินการครั้งต่อไป
 - เพื่อให้ทราบผลการจัดการนิเทศการสอน
 - เพื่อกำกับ ดูแล และติดตามการจัดการนิเทศการสอน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. บุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินผลการนิเทศการสอน คือผู้ใด

- ผู้บริหาร
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มวิชา / หมวดวิชา
- กรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- ผู้นิเทศ
- ผู้รับการนิเทศ
- ผู้นิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. การจัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศการสอนจัดอย่างไร

- จัดทำเป็นแบบสอบถาม
- จัดทำเป็นแบบรายงาน
- จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์
- จัดทำเป็นแบบสังเกต

- จัดทำเป็นแบบตรวจสอบผลงาน
- จัดทำเป็นแบบสำรวจ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การดำเนินการนิเทศการสอน

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

18.เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่โรงเรียนของท่านใช้ ได้แก่อะไร

- การประชุม
- การสังเกตการสอน
- การสาธิตการสอน
 - การประชุมปฏิบัติการ
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- การหาวิธีให้ครูได้อ่านวารสารทางวิชาการ
- การเยี่ยมชั้นเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

19.เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอนที่ใช้นำมาจาก

- แนวทางของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล
- เอกสารคู่มือการนิเทศการศึกษา
- แนวปฏิบัติที่กำหนดร่วมกันกับครูผู้สอน
- ข้อกำหนดของคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
- สภาพปัจจุบัน และ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20.ในการดำเนินการนิเทศการสอน ท่านได้ให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในขั้นตอนใด

- การวางแผนการดำเนินการนิเทศ
- การเลือกเทคนิควิธีการนิเทศ
- การนิเทศติดตามการดำเนินการนิเทศ
- การเป็นผู้นิเทศในกลุ่มวิชาที่ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษ
- การเป็นคณะกรรมการนิเทศประจำโรงเรียน

- ประเมินผลการนิเทศการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

21. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านอย่างไร

- จัดให้บุคลากรไปศึกษาดูงาน
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้
- จัดอบรมฝึกทักษะในการนิเทศการสอน
- จัดหาหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนให้ครูอ่าน
- สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุในการจัดการนิเทศการสอนอย่างเพียงพอ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านมีวิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานการนิเทศในโรงเรียนของท่านอย่างไร

- สร้างความเข้าใจ ให้ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศอย่างแท้จริง
- ประชุมปรึกษาหารือเฉพาะด้านการนิเทศในโรงเรียน
- พิจารณาความดี ความชอบอย่างเป็นธรรมและให้เห็นผลเป็นรูปธรรม
- การให้ครูสามารถกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตและมีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องมือสังเกตการสอน
- เผยแพร่ผลงานให้ฝ่ายต่างๆรับทราบ
- ให้ผลตอบแทนเป็นรางวัลจากการปฏิบัติงานที่ดี
- ประกาศเกียรติคุณผู้ดำเนินการนิเทศที่ประสบผลสำเร็จ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ผลงานการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน มีวิธีการอย่างไร

- จัดนิทรรศการในโอกาสสำคัญเพื่อเผยแพร่ผลงานการนิเทศ
- จัดป้ายนิเทศประจำอาคารเรียนเพื่อเผยแพร่ผลงานการนิเทศ
- จัดทำเอกสารรายงานผลการนิเทศประจำภาคเรียน
- พิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการของโรงเรียน

- จัดนำเสนอผลงานโดยการสาธิตการสอน
- จัดประชุมเพื่อแจ้งผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

24. วิธีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านมีวิธีการอย่างไร

- การสอบถามและให้คำแนะนำ
- การประชุมปรึกษาหารือ
- การรายงานโดยใช้แบบรายงาน
- การสังเกตโดยใช้แบบสังเกต
- การใช้แบบสอบถามและสรุปผล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

25. โรงเรียนของท่านมีวัตถุประสงค์ในการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนจากการรวบรวมปัญหาต่างๆ เพื่อ

- เป็นข้อมูลในการศึกษาสาเหตุของปัญหา
- ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

26. วิธีการชี้แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการสอนแก่คณะครูในโรงเรียนของท่านทำอย่างไร

- ติดป้ายประกาศ
- บอกให้ทราบด้วยวาจา
- แจ้งให้ทราบด้วยหนังสือ
- จัดทำคู่มือ และเอกสารประกอบการนิเทศแจกให้
- จัดประชุมคณะครูทั้งโรงเรียนเพื่อชี้แจงและ/หรือ ให้ข้อมูล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

27. ช่วงเวลาที่มีการติดตามการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน คือช่วงใด

- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน
- ระหว่างการนิเทศการสอน

- หลังการนิเทศการสอน
- เมื่อสิ้นสุดโครงการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

28. วิธีการที่โรงเรียนของท่านจะทราบผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอน คือวิธีใด

- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู
- การให้ข้อมูลป้อนกลับในที่ประชุม
- การสรุปผลจากแบบสอบถามและแบบประเมิน
- การสังเกตความสนใจของครูต่อการรับการนิเทศ
- การรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

29. ช่วงเวลาที่มีการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน คือช่วงใด

- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน
- ระหว่างการนิเทศการสอน
- หลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง
- เมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน
- เมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. ผู้ประเมินผลการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่าน ได้แก่ผู้ใด

- ผู้บริหาร
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- หัวหน้ากลุ่มวิชา / หมวดวิชา
- คณะกรรมการนิเทศ
- คณะกรรมการนิเทศร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

31. เนื้อหาสาระในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านประกอบด้วย
อะไร

- จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน
- การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศการสอน
- เครื่องมือการนิเทศการสอน
- เทคนิควิธีการนิเทศการสอน
- การส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอน
- ผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอน
- ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

32.การใช้ประโยชน์จากการสรุปผลการประเมินการจัดการนิเทศการสอน ได้แก่

- การวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน
- การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป
- การพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการจำเป็น
- กำหนดเป็นรูปแบบเฉพาะในการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือข่าย
คาบเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอนประกอบด้วย การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อตามความเป็นจริงหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

ปัญหาการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านพบว่ามีปัญหาในการกำหนดนโยบายในการวางแผนการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ขาดข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย

ขาดการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ

ขาดการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ

ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ขาดการสำรวจความต้องการจำเป็นของบุคลากรในโรงเรียน

บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอนอย่างแท้จริง

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านพบว่ามีปัญหาในการจัดทำแผนการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการวางแผนของบุคลากร

ขาดเวลาที่ใช้ในการวางแผนร่วมกันของบุคลากร

ขาดการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาเป็นข้อมูลในการวางแผน

ขาดการประสานแผนระหว่างฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านพบว่ามีปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- บุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นิเทศมีจำนวนน้อย
 - แหล่งวิทยากรสำหรับศึกษาหาความรู้ในเรื่องการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ
 - บุคลากรในโรงเรียนขาดการอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่นี้
 - บุคลากรมีภาระงานการสอนมากกว่าปกติทั่วไป
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- การปฏิบัติงานนิเทศไม่ถูกต้องตามหลักการ
 - การดำเนินงานนิเทศ ไม่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
 - การยอมรับในทักษะการนิเทศการสอนมีน้อย
 - ขาดครูที่มีทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- เครื่องมือที่ใช้ไม่สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง
 - เครื่องมือที่ใช้ขาดความเที่ยงและความตรงในเนื้อหา
 - เครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - เครื่องมือที่สร้างขึ้นไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ
 - เครื่องมือมีไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครู
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6.ท่านพบว่ามีปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการกำหนดเวลาในการนิเทศ
 - บุคลากรในโรงเรียนมีภาระในการสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลานิเทศ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7.ท่านพบว่ามีปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล
 - ขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล
 - ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร
 - ขาดการจัดทำคู่มือสำหรับการประเมินการนิเทศ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

8.ท่านพบว่ามีปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างเหมาะสม
 - ขาดการนิเทศติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
 - ขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียน
 - ขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านพบว่ามีปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม
 - ผู้นิเทศ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิคในการนิเทศการสอน
 - เทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลามากเกินไป
 - เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน
 - ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน
 - ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน
 - ขาดการให้ความรู้ในการนิเทศการสอนแก่คณะครู
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

11. ท่านพบว่ามีปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน
 - เครื่องมือในการประเมินยังไม่มีคุณภาพ
 - ผู้นิเทศไม่มีการรายงานผลการนิเทศ
 - ข้อมูลที่ได้จากการประเมินไม่ได้นำไปใช้
 - ขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านพบว่ามีปัญหาในการใช้เครื่องมือการประเมินผลหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ
 - ผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคในการใช้เครื่องมือประเมินผล
 - เครื่องมือที่ใช้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่จะประเมิน
 - ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน
 - เครื่องมือในการประเมินผลไม่สอดคล้องกับความต้องการ
 - ขาดการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านพบว่ามีปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ
 - ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง
 - ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน
 - ครูไม่เชื่อความสามารถของผู้นิเทศและไม่ยอมรับผู้นิเทศ
 - ผู้บริหารขาดความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการสอน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการจัดการนิเทศการสอน

ในโรงเรียนเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

สำหรับหัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนเครือข่ายมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และ จะเป็นประโยชน์ต่อ การจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียนในเครือข่ายเซนต์คาเบรียล จึงขอให้ท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ ที่เป็นจริง หรือ เติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

21 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

20 ปีขึ้นไป

5. ประสบการณ์ในการจัดการนิเทศการสอน

ต่ำกว่า 1 ปี

1 – 3 ปี

4 – 6 ปี

7 – 9 ปี

10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามสภาพความเป็นจริง หรือข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

การวางแผนการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นผู้สำรวจสภาพและปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- เป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศการสอน
- เป็นผู้พิจารณาทางเลือกในการนิเทศการสอน
- เป็นผู้เขียนโครงการนิเทศการสอน
- เป็นผู้นิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน
- เป็นผู้ประเมินผลการนิเทศการสอน
- เป็นผู้เลือกผู้มีส่วนร่วมการนิเทศการสอน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการสอนเป็นอย่างไร

- พิจารณาจากวุฒิการศึกษา
- พิจารณาจากประสบการณ์การสอน
- พิจารณาจากประสบการณ์ในการนิเทศ
- พิจารณาจากความรู้ความสามารถ
- พิจารณาจากการเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของกลุ่ม/คณะ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมบุคลากรในการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นกรรมการการดำเนินการนิเทศการสอน
- เป็นผู้นิเทศเฉพาะหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญ
- เป็นผู้นิเทศและติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน
- เป็นผู้ประเมินผลและรายงานผลการจัดการนิเทศการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านได้ใช้วิธีการให้ความรู้เรื่องการนิเทศการสอนอย่างไร

- ประชุมชี้แจง
- ประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ประชุมสัมมนา
- อบรมและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
- จัดให้มีการสาธิตการนิเทศการสอน
- จัดทำและ/หรือหาเอกสารความรู้มาให้ศึกษา
- จัดให้ศึกษาคู่มือการดำเนินการนิเทศการสอน
- จัดให้ศึกษาดูงานการนิเทศในโรงเรียนอื่นที่มีประสิทธิภาพ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านได้จัดให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนอย่างไร

- เชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากร
- ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข
- จัดป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ข่าวสารแก่บุคลากร
- จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา – การเรียนการสอน
- ศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่นที่มีประสิทธิภาพ
- ส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมสัมมนาทางด้านวิชาการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

6. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอของบประมาณสำหรับนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นผู้ของบประมาณตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้
- เป็นผู้เสนอของบประมาณต่อผู้บริหาร
- เป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาของบประมาณ
- เป็นผู้เสนอโครงการให้ผู้บริหารพิจารณาจัดสรรงบประมาณ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ
- เป็นผู้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ
- เป็นผู้สร้างเครื่องมือร่วมกับผู้นิเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

8. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นผู้ให้ข้อมูลตามสภาพปัจจุบันปัญหา
- เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล
- เป็นคณะกรรมการประเมินผล
- เป็นผู้จัดทำเครื่องมือประเมินผล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. เกณฑ์การเลือกผู้ที่มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการดำเนินการนิเทศเป็นอย่างไร

- มีความรู้ด้านเนื้อหาในวิชาที่จะทำการนิเทศเป็นอย่างดี
- มีประสบการณ์การสอนมานาน
- มีวุฒิการศึกษาสูง
- มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการสอนเป็นอย่างดี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การดำเนินการนิเทศการสอน

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

10. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการประชุมการนิเทศการสอนโดยการประชุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านใดบ้าง

- การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม
- การวางแผนการสอนของครู
- การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์
- การจัดการเรียนการสอนและใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสม
- การประเมินผลการเรียนการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านมีส่วนร่วมในการสังเกตการสอนในชั้นตอนใด

- การสร้างความสัมพันธ์ก่อนการนิเทศ
- ปรีกษาหรือเตรียมแผนการสอน
- สังเกตการสอน
- วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนร่วมกัน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ในการสังเกตการสอนในชั้นเรียนท่านจะสังเกตในเรื่องใด

- พฤติกรรมการสอนของครู
 - พฤติกรรมของนักเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
 - บรรยากาศในห้องเรียน
 - ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา
 - การใช้อุปกรณ์การสอน
 - ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ในการให้ข้อมูลย้อนกลับของการสังเกตการสอนในชั้นเรียนผู้นิเทศใช้วิธีใด

- บันทึกไว้ในแบบบันทึกการสังเกต
 - พูดคุยกับครูหลังการสังเกตการสอน
 - ใช้วิดีโอเทป บันทึกพฤติกรรมเพื่อให้ครูวิเคราะห์การสอนของตนเอง
 - ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ผู้ที่สาธิตการสอนในโรงเรียนของท่าน คือผู้ใด

- ผู้บริหาร
- หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์
- วิทยากรจากภายนอกโรงเรียน
- ผู้นิเทศภายในโรงเรียน
- ครูผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. หลังการสาธิตการสอนแล้ว ได้มีการวิเคราะห์การสาธิตและให้ข้อเสนอแนะโดยผู้ใด

- คณะครูผู้ดูการสาธิต
- ผู้นิเทศ
- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้บริหารร่วมกับคณะครู
- ผู้บริหารร่วมกับผู้นิเทศ
- ผู้บริหารร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา
- วิทยากรภายนอก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. ในการเยี่ยมชั้นเรียน ผู้ทำการเยี่ยมชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์อะไร

- สร้างขวัญกำลังใจ
 - สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
 - สังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
 - สังเกตกระบวนการเรียนการสอนของครู
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. ในการเยี่ยมชั้นเรียน ผู้ทำการเยี่ยมชั้นเรียน คือผู้ใด

- ผู้บริหารเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน
 - หัวหน้าหมวดเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน
 - ผู้นิเทศในโรงเรียนเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน
 - ครูผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้เยี่ยมชั้นเรียน
 - อื่นๆ(โปรดระบุ).....

18.ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนนอกห้องเรียนโดยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในฐานะใด

- เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่
 - เป็นผู้กำหนดสถานที่ที่ไปดูงาน
 - เป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้นิเทศในการดูงานนอกสถานที่
 - เป็นผู้ประเมินผลการไปศึกษานอกสถานที่
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19.สาระในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ คือ

- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน
- การสร้างเครื่องมือนิเทศการสอน
- การจัดการเรียนการสอนและการใช้วิธีการสอนใหม่ๆ
- การศึกษาเทคนิคการสอนแบบต่างๆ
- การนิเทศการสอน
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

20.โรงเรียนของท่านจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงเรื่อง
มาตรฐานการสอน ในลักษณะใด

- หมวดวิชาเดียวกันจัด
- ในระดับชั้นเดียวกันจัด
- กลุ่มโรงเรียนร่วมดำเนินการจัด
- โรงเรียนดำเนินการจัดเอง
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

21.ในการดำเนินการประชุมปฏิบัติการโรงเรียนของท่านจัดเกี่ยวกับเรื่องใด

- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน
- การวิเคราะห์วิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน เนื้อหา
- การใช้เทคนิควิธีการสอน
- นวัตกรรมด้านการสอน

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. กิจกรรมใดที่ท่านใช้ในการประชุมปฏิบัติการ

- การจัดทำแผนการสอน และโครงการสอน
- การจัดทำข้อสอบหรือแบบวัดผลและประเมินผลการเรียน
- การสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน
- การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- การวิจัยในชั้นเรียน / การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. โรงเรียนของท่านจัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อ

- สำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข
 - เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน
 - เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนในภาพรวมของแต่ละห้อง
 - วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
 - อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

24. โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนแหล่งวิชาการแก่ครูผู้สอนอย่างไร

- ผู้บริหารจัดหาให้
- ครูผู้สอนจัดหาเอง
- มีคณะกรรมการจัดหาให้
- หัวหน้าหมวดวิชา/กลุ่มประสบการณ์จัดหาให้
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

25. โรงเรียนของท่านสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอนในการนิเทศการสอนอย่างไร

- มอบรางวัลตอบแทนเป็นพิเศษ
- ชมเชยในที่ประชุมครู

- ประกาศเกียรติคุณในวารสารวิชาการโรงเรียน
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนทั่วไป
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

26.ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างไร

- เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน
- เป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ
- เป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ
- เป็นคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงาน
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

27.โรงเรียนของท่านมีช่วงเวลาในการติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนในช่วงเวลาใด

- ระหว่างการดำเนินการนิเทศการสอน
 - หลังการดำเนินการนิเทศการสอน
 - เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน
 - เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค
 - อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

28.ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลนิเทศการสอนในโรงเรียนในระยะเวลาใด

- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน
- ขณะวางแผนการนิเทศการสอน
- ระหว่างการนิเทศการสอน
- หลังการนิเทศการสอนทุกครั้ง
- เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน
- เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

29. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในด้านใด

- จุดมุ่งหมายการนิเทศ
- การจัดกระบวนการเรียนการสอน
- วิธีการนิเทศ
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการนิเทศ
- บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ
- เวลาที่ใช้ในการนิเทศ
- คุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ
- พฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศ
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

30. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างไร

- ร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
- เขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ
- ให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

31. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างไร

- เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล
- เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้นิเทศและผู้บริหาร
- ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศ
- เป็นผู้ทำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

สถาบันวิจัยและบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ
การดำเนินการ การประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

ปัญหาการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ท่านพบว่ามีปัญหาในการวางแผนการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ขาดการกำหนดเป้าหมาย

ไม่มีข้อมูลประกอบการวางแผน

ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการเรียนการสอน

บุคลากรไม่มีความรู้ ในเรื่องการวางแผนการนิเทศอย่างแท้จริง

ขาดการสำรวจความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน

ไม่ได้นำนโยบายของหน่วยงานมาร่วมพิจารณาในการวางแผน

ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านพบว่ามีปัญหาในการเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ผู้นิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากผู้รับการนิเทศ

ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากร

ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องการนิเทศ -

การสอน

บุคลากรในโรงเรียนไม่สนใจการนิเทศการสอน

ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ผู้นิเทศขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในหมวดวิชาที่ตนนิเทศ
- ผู้นิเทศมีความรู้พื้นฐานเรื่องการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ
- ผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนิเทศการสอน
- ผู้นิเทศมีทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอนไม่เพียงพอ
- ครูในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- เครื่องมือที่ใช้ไม่สะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง
- เครื่องมือขาดความเที่ยงและตรงในเนื้อหา
- เครื่องมือขาดความครอบคลุมในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- เครื่องมือมีไม่เพียงพอกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครู
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านพบว่ามีปัญหาการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ได้วางแผนร่วมกันในการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศ
- บุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนมีภาระในการสอนมากทำให้ไม่มีเวลานิเทศ
- ไม่ได้นำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหามากำหนดเวลาในการนิเทศ
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านพบว่ามีปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล
- ขาดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินของบุคลากร
- ขาดคู่มือสำหรับการประเมินการนิเทศ
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

7. ท่านพบว่ามีปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ขาดความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆของผู้-
นิเทศ
- ขาดการวางแผนการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอน
- ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- ขาดการนิเทศและติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
- ขาดความร่วมมือในการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียน
- ขาดการพัฒนาเทคนิควิธีการดำเนินการนิเทศ
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านพบว่ามีปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ผู้บริหารและผู้นิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ
ที่ดีในการนิเทศการสอน
- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะการให้ข้อมูลป้อนกลับ
- เทคนิคการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลานานเกินไป
- เครื่องมือที่จะใช้ประกอบการนิเทศมีไม่เพียงพอ

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านพบว่ามีปัญหาในเรื่องเทคนิควิธีการนิเทศการสอนในห้องเรียนที่โรงเรียนของท่านใช้หรือไม่

(การสังเกตการสอน, การเยี่ยมชั้นเรียน และการสาธิตการสอน)

ไม่มี

มี ได้แก่

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนอย่างถูกต้อง

ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ

ผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ

ขาดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ขาดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศ

เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน

เครื่องมือนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน

ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านพบว่ามีปัญหาในเรื่องของเทคนิควิธีการนิเทศการสอนนอกห้องเรียนที่โรงเรียนของท่านใช้ หรือ

ไม่(การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, การประชุมเชิงปฏิบัติการ, การศึกษาดูงานนอกสถานที่)

ไม่มี

มี ได้แก่

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน

ผู้รับการนิเทศขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ

ผู้นิเทศขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชานั้น

ขาดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศ

เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอและไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน

เครื่องมือนิเทศการสอนขาดความเป็นมาตรฐาน

ไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน

ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน

ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน

ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครู

ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. โรงเรียนของท่านมีปัญหาด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอนในด้านใด

ไม่มี

มี ได้แก่

ผู้นิเทศมีเวลาติดตามน้อย

ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศติดตาม

ผู้ได้รับมอบหมายไม่ติดตาม

ขาดการประสานงานการนิเทศติดตาม

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการติดตามการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

13. ท่านพบมีปัญหาในการติดตามการดำเนินการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการติดตามผล

ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามผล ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

ผู้นิเทศมีเวลาสำหรับการติดตามผลการนิเทศน้อย

ขาดการกำหนดระยะเวลาการติดตามผลการนิเทศที่แน่นอน

ผู้ได้รับมอบหมายไม่ติดตามผลการนิเทศ

ครูขาดความเชื่อถือผู้ทำหน้าที่ติดตามผลการนิเทศ

ขาดการประสานงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการติดตาม

ตามผลการนิเทศการสอน

ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

14. ท่านพบว่า มีปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ผู้ทำหน้าที่ประเมินผลขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอน
- ผู้ทำหน้าที่ประเมินมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินไม่เพียงพอ
- ขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้
- ผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ
- ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้
- ขาดการประเมินและรายงานผลที่ต่อเนื่อง
- การประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านพบว่า มีปัญหาในการใช้เครื่องมือการประเมินผลหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ผู้ประเมินไม่มีการเตรียมเครื่องมือในการประเมิน
- ผู้มีส่วนร่วมไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ
- ผู้มีส่วนร่วมขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคการประเมินผล
- เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านพบว่ามีปัญหาการปรับปรุงการนิเทศการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี ได้แก่

- ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ
- ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง
- ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน
- ครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ
- ผู้บริหารขาดความสนใจ
- ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศการสอน
ในโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

สำหรับครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนเครือ มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยส่วนรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จึงใคร่ขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1** ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
- ตอนที่ 3** ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - 21 – 30 ปี
 - 31 – 40 ปี
 - 41 – 50 ปี
 - 51 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง
 - ครูประจำชั้น
 - ครูผู้สนับสนุนการสอน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. วุฒิการศึกษาของท่าน
 - ต่ำกว่าปริญญา
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - ต่ำกว่า 5 ปี
 - 5 – 10 ปี
 - 11 – 15 ปี
 - 16 – 20 ปี
 - 21 ปีขึ้นไป
6. ประสบการณ์ในการนิเทศ
 - ต่ำกว่า 1 ปี

- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการจัด
 การดำเนินการนิเทศการสอน และการประเมินผลการนิเทศการสอน
 คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติม
 ข้อความในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

1. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศการสอนอย่างไร
 - เป็นผู้วางแผนการใช้เครื่องมือ
 - เป็นผู้สร้างเครื่องมือ
 - เป็นผู้เลือกใช้เครื่องมือ
 - เป็นผู้ประสานงานในการจัดหาเครื่องมือ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
2. เครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียนของท่านได้แก่
 - แบบบันทึกการนิเทศ
 - แบบบันทึกการสังเกตการสอน
 - วิดีโอเทป
 - แบบทดสอบความรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละกลุ่มประสพ
การณื
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนแหล่งวิชาการจากแหล่งใด
 - ผู้บริหารจัดหาให้
 - ครูผู้สอนจัดหาเอง
 - มีคณะกรรมการจัดหาให้
 - หน่วยงานภายนอกจัดให้
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

4. ท่านได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนอย่างไร

- เป็นผู้ให้ความรู้ในการประเมิน
- เป็นผู้เตรียมเครื่องมือประเมิน
- เป็นคณะกรรมการการประเมิน
- เป็นผู้กำหนดเกณฑ์ประเมิน
- เป็นผู้สรุปผลการประเมิน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. โรงเรียนของท่านได้จัดให้ครูมีความรู้ในเรื่องของการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนอย่างไร

- จัดให้มีวิทยากรมาอบรม
- จัดเอกสารให้เพื่อให้ศึกษา
- จัดให้มีสัมมนาอบรมในโรงเรียน
- ผู้บริหารชี้แจงเป็นรายบุคคล
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. วิธีการประเมินผลการจัดการนิเทศในโรงเรียนของท่านทำอย่างไร

- ให้ผู้นิเทศรายงานหลังจากการนิเทศทุกครั้ง
- ให้ผู้รับการนิเทศรายงานหลังจากการนิเทศทุกครั้ง
- ให้ผู้นิเทศรายงานการนิเทศเมื่อสิ้นภาคเรียนทุกภาค
- ให้ผู้รับการนิเทศรายงานเมื่อสิ้นภาคเรียนทุกคน
- ให้ผู้นิเทศรายงานการนิเทศเมื่อสิ้นปีการศึกษา
- ให้ผู้รับการนิเทศรายงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

การดำเนินการนิเทศการสอน

เทคนิควิธีการนิเทศการสอน

7. ท่านได้รับมอบหมายมีส่วนร่วมในเรื่องของเทคนิคการนิเทศการสอนอย่างไร

- การเลือกเทคนิควิธีการนิเทศการสอน
- การเสนอแนะเทคนิควิธีการนิเทศการสอน
- การวางแผนการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านใช้เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศการสอนอะไรบ้าง

- การประชุม
- การสาธิตการสอน
- การเยี่ยมชั้นเรียน
- การศึกษาดูงาน
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- การสังเกตการสอน
- การฝึกอบรมแบบเข้ม
- การวิจัยในชั้นเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. โรงเรียนของท่านจัดให้มีการนิเทศการสอนในห้องเรียนโดยการสาธิตการสอนจากผู้ใด

- ผู้บริหารโรงเรียน
 - ครูผู้มีความสามารถภายในโรงเรียน
 - ผู้นิเทศภายในโรงเรียน
 - วิทยากรจากภายนอกโรงเรียน
 - จากวิดีโอเทป
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. หลังจากมีการสาธิตการสอนแล้วโรงเรียนของท่านจัดให้มีการวิเคราะห์การสาธิตในลักษณะใด

- คณะครูผู้ดูการสาธิตร่วมกันวิเคราะห์การสาธิตการสอนและเสนอแนะการสอนเพื่อนำไปปรับปรุง

- ผู้นิเทศวิเคราะห์การสาธิตการสอนและเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง
- ผู้บริหารโรงเรียนวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง
- ครูผู้ดูการสาธิตแต่ละคนวิเคราะห์การสาธิตการสอนด้วยตนเอง
- ผู้บริหารร่วมกับคณะครูผู้ดูการสาธิตวิเคราะห์การสาธิตการสอนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่อย่างไร

- จัดตามความต้องการของครู
 - จัดตามความต้องการของผู้บริหาร
 - จัดตามเงื่อนไขของงบประมาณ
 - จัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. เนื้อหาสาระในการดูงาน คืออะไร

- การใช้เทคนิคการสอน
 - การจัดการเรียนการสอนและการใช้วิธีการสอนใหม่ๆ
 - การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. โรงเรียนของท่านจัดให้มีการนิเทศการสอนโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงมาตรฐานการเรียนการสอนในลักษณะใด

- หมวดยุทธศาสตร์เดียวกัน
- ในระดับชั้นเดียวกัน
- กลุ่มโรงเรียนร่วมดำเนินการจัด
- โรงเรียนดำเนินการจัดเอง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ในการดำเนินการประชุมปฏิบัติการ จัดขึ้นในกับเรื่องใด

- การผลิตหรือการทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - การวิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน เนื้อหา
 - การจัดทำแผนการสอน โครงการสอน
 - การจัดทำข้อทดสอบหรือแบบวัดผลและประเมินผลการเรียน

- การใช้เทคนิควิธีการสอน
- การสร้างเครื่องมือการนิเทศการสอน
- การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. โรงเรียนของท่านจัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในเรื่องใด

- สำรวจปัญหาในด้านการเรียนการสอนและหาแนวทางแก้ไข
- เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน
- เปรียบเทียบพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในภาพรวมของแต่ละห้อง
 - วิเคราะห์วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมการสังเกตการสอนในเรื่องใด

- พฤติกรรมการสอนของครู
- พฤติกรรมของนักเรียน
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- บรรยากาศในห้องเรียน
- ความถูกต้องในการถ่ายทอดเนื้อหา
- การใช้อุปกรณ์การสอน
- ความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนิเทศติดตามผลการดำเนินการนิเทศการสอน

17. โรงเรียนของท่านจัดให้ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการนิเทศการสอนมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการดำเนินการนิเทศการสอนในฐานะใด

- เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของผู้ร่วมงาน
- เป็นผู้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ
- เป็นผู้เสนอแนะเวลาที่ใช้ในการนิเทศนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

18. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในเนื้อหาสาระด้านใด

- จุดมุ่งหมายการนิเทศ
- วิธีการนิเทศ
- งบประมาณการนิเทศ
- วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือการนิเทศ
- บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ
- เวลาที่ใช้ในการนิเทศ
- คุณค่าหรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ
- พฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมในด้านการปรับปรุงการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างไร

- ร่วมประชุมอภิปรายให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
- เขียนรายงานข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ
- ให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินการจัดครั้งต่อไป
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

20. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในช่วงระยะเวลาใด

- ก่อนดำเนินการนิเทศการสอน
- ขณะวางแผนการนิเทศการสอน
- ระหว่างการนิเทศการสอน
- หลังการนิเทศการสอน
- เมื่อสิ้นสุดโครงการนิเทศการสอน
- เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนในด้าน

- วิธีการนิเทศ
- จุดมุ่งหมายการนิเทศ
- คุณค่า หรือผลที่ได้รับจากการนิเทศ
- การจัดกระบวนการเรียนการสอน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลสรุปการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนโดย

- เป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือประเมินผล
- เป็นผู้ทำรายงานสรุปผลการประเมินเสนอผู้บริหาร
- ร่วมประชุมอภิปรายสรุปผลการประเมินร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วยการจัดการ
การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน
- คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติม
ข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหาการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน

- ท่านพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการนิเทศการสอนหรือไม่
 - ไม่มี
 - มี ได้แก่
 - ไม่สะดวกในการนำไปใช้
 - ไม่เพียงพอกับรูปแบบการสอนที่หลากหลาย
 - ไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - อื่นๆโปรดระบุ).....
- ท่านพบว่ามีปัญหาในการเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่
 - ไม่มี
 - มี ได้แก่
 - ขาดวิธีการที่ดีในการรวบรวมข้อมูลในการประเมิน
 - ขาดการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน
 - ขาดคู่มือในการประเมิน
 - ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน
 - ขาดเครื่องมือที่ดีในการประเมินผลที่ครอบคลุมเนื้อหา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอน

3. ท่านพบว่า มีปัญหาในการใช้เทคนิควิธีการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- ขาดเทคนิค ทักษะ และประสบการณ์ในการใช้เทคนิคการนิเทศการสอน
 - ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดทักษะการให้ข้อมูล
 - เทคนิควิธีการนิเทศการสอนบางอย่างใช้เวลามากเกินไป
 - เครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศไม่เพียงพอ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- ขาดการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศการสอน
 - ขาดการสร้างความเข้าใจอันดีในการนิเทศการสอน
 - ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องในการนิเทศการสอน
 - ขาดการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการสอนแก่คณะครู
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ปัญหาการประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

5. ท่านพบว่า มีปัญหาในการประเมินผลการนิเทศการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
- ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมิน
 - ขาดเครื่องมือประเมินที่เชื่อถือได้
 - ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศไม่รายงานผล
 - ไม่ได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้

- ขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง
- การประเมินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้
- อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6.ท่านพบว่ามีปัญหาในการใช้เครื่องมือประเมินผลหรือไม่

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ
 - ขาดความรู้ ทักษะ และเทคนิคการประเมินผล
 - เครื่องมือที่สร้างใช้ได้ไม่ครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการ
 - ไม่มีการเตรียมเครื่องมือในการประเมินล่วงหน้า
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.ท่านพบว่ามีปัญหาในการปรับปรุงการนิเทศการสอนในเรื่องใด

- ไม่มี
- มี ได้แก่
 - ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ
 - ครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง
 - ครูไม่ยอมรับผลการประเมิน
 - ครูไม่เชื่อถือความสามารถของผู้นิเทศ
 - ผู้บริหารขาดความสนใจ
 - อื่นๆ(โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวกอบแก้ว ภูมเรศ เกิดวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2506 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2528 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2542 ปัจจุบัน เป็นครูผู้สอนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย